

a 440 m

SOBRE EL NIVELL DEL MAR

(LA REVISTA D'OLOT)

**Entrevista a
Gabriel Alcalde**

14

SETEMBRE 1996

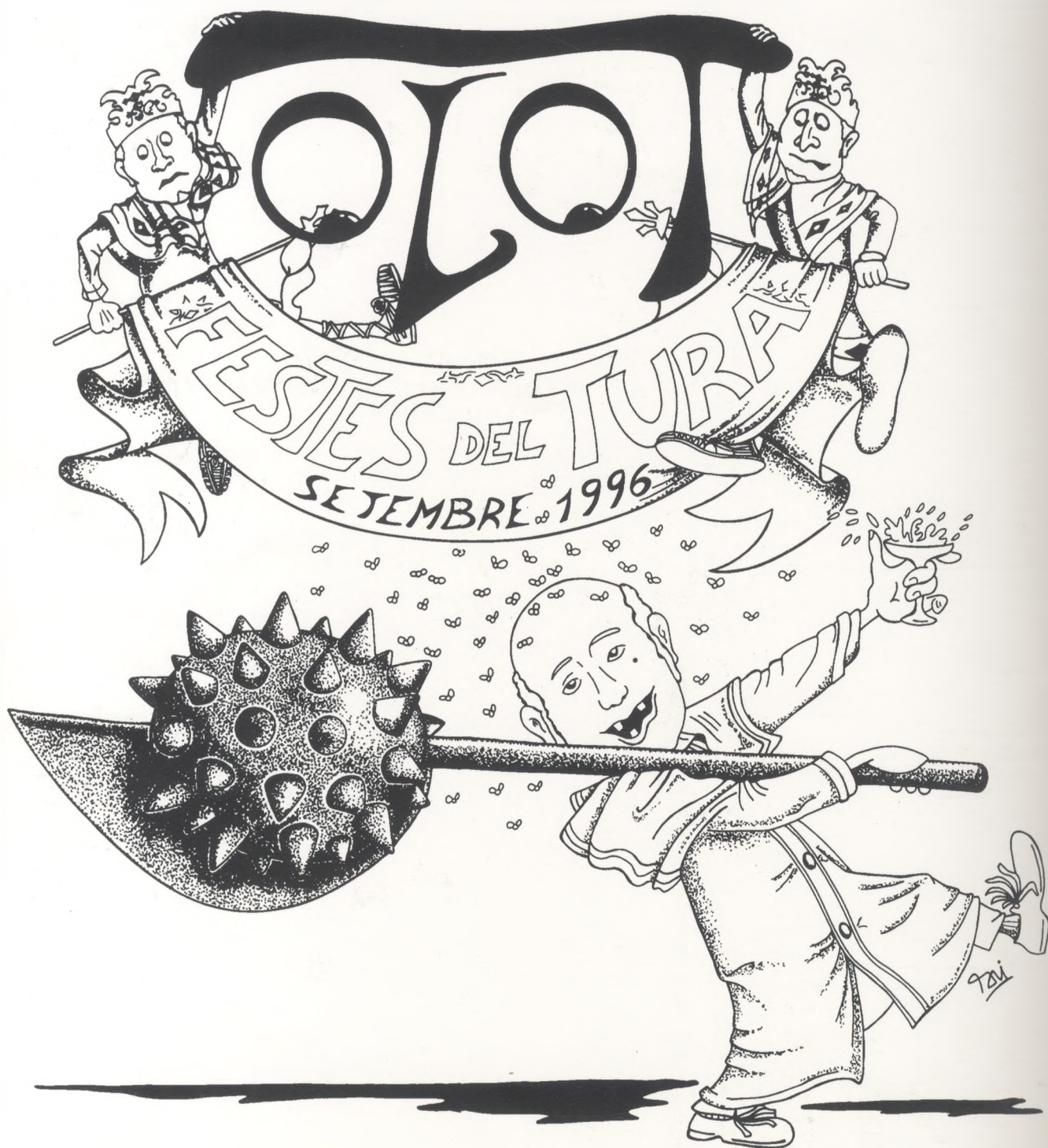
PREU: 500 PTES.

La Tura i jo

**L'acolliment de
saharavis a
la Garrotxa**

BONES FESTES!

iMPC
INSTITUT MUNICIPAL DE PROMOCIÓ DE LA CIUTAT

Coordinació: X. Ruscalleda

Consell de redacció:

Lluís Bagué, Pep Fargas,
Meius Ferrés, Àngel Parada,
Xavier Planagumà, Jordi
Rovira, Albert Rubirola, Rosa
Sans, Joan Serra, Ricard
Sargatal, Jordi Serrat.

Edició: As. L'au cal·ligràfica

Disseny i Maquetació: Teia

Boada

Portada: Kim Domene

Impressió: Impremta Aubert

Col·laboradors:

OPINIÓ:

Albert Bramon, Joan
Capdevila, Juli Clavijo, Antoni
Mayans, Jordi Pujiula, Àngel
Parada, Esteve Corominas,
Miquel Macias, Pere Masmitjà,
Domènec Moli, Lluís Sacrest,
Joan Serra.

TEATRE:

Francesc Pereira, Pep
Fargas, Tena Busquets

MÚSICA:

Pep Coll, Carles Fontfreda.

ART:

Gabriel Alcalde, Pin Ferrés,
Carme Ortiz, Jordi Rovira,
Albert Ruscalleda, Joan
Vilallonga, Sigrid Werning.

CINEMA:

Carles Batlle, Miquel Barti,
Imma Merino, Manel Mitjà,
Àngel Quintana.

LITERATURA:

Concepció Batallé, Pedro
Carrizosa, Margarida
Casacuberta, M. A. Gardella,
Natàlia Molero, Dolors Rovira.

CIÈNCIA:

Emili Bassols, Jordi Canal,
Francesc Canals, Josep
Codony, Josep Guix, Joan
Nogué.

Dipòsit legal: GI-801/95

7 Epistolari

Joan Capdevila / Xavier Ruscalleda

10 Comentaris: El Ball Pla

Jaume Tané i Cufí

11 Crònica d'un acolliment

Pep fargas

15 Entrevista: Gabriel Alcalde

Meius Ferrés / Jordi Rovira

19 Tema: La Tura i jo

Àngel Parada, Montse Casabó, Jordi Pujiula, Josep Maria Reixach,

35 Estampes

Jordi Pujiula

36 Art, toros i mitologia

Lluís Badosa i Conill

38 14-18, una edat crucial

Quel Roca, Mani Cunill, Joan Serra Capallera

43 Cinema

Carles Batlle

44 Del caos al cos: Fòrum 97

Joan Serra

48 Gent: Tena Busquets

X.R.

14

SETEMBRE

1 9 9 6

Coordinació: X. Ruscalleda
Consell de redacció:
Lluís Bagué, Pep Fargas,
Meius Ferrés, Àngel Parada,
Xavier Planagumà, Jordi
Rovira, Albert Rubirola, Rosa
Sans, Joan Serra, Ricard
Sargatal, Jordi Serrat.

Edició: As. L'Au caligràfica
Disseny i Maquetació: Teia
Boada

Portada: Kim Domene
Impressió: Imprenta Aubert

Col.laboradors:

OPINIÓ:

Albert Bramon, Joan
Capdevila, Juli Clavijo, Antoni
Mayans, Jordi Pujula, Àngel
Parada, Esteve Corominas,
Miquel Macias, Pere Masmijtjà,
Domènec Moli, Lluís Sacrest,
Joan Serra.

TEATRE:

Francesc Pereira, Pep
Fargas, Tena Busquets

MÚSICA:

Pep Coll, Carles Fontfreda.

ART:

Gabriel Alcalde, Pin Ferrés,
Carme Ortiz, Jordi Rovira,
Albert Ruscalleda, Joan
Vilallonga, Sigrid Werning.

CINEMA:

Carles Batlle, Miquel Barti,
Imma Merino, Manel Mitjà,
Àngel Quintana.

LITERATURA:

Concepció Batallé, Pedro
Carrizosa, Margarida
Casacuberta, M. A. Gardella,
Natàlia Molero, Dolors Rovira.

CIÈNCIA:

Emili Bassols, Jordi Canal,
Francesc Canalies, Josep
Codony, Josep Guix, Joan
Nogué.

Dipòsit legal: GI-801/95

7 Epistolari
Joan Capdevila / Xavier Ruscalleda

10 Comentaris: El Ball Pla
Jaume Tané i Cuff

11 Crònica d'un acolliment
Pep fargas

15 Entrevista: Gabriel Alcalde
Meius Ferrés / Jordi Rovira

19 Tema: La Tura i jo
Àngel Parada, Montse Casabó, Jordi Pujula, Josep Maria Reixach,

35 Estampes
Jordi Pujula

36 Art, toros i mitologia
Lluís Badosa i Conill

38 14-18, una edat crucial
Quel Roca, Mani Cunill, Joan Serra Capallera

43 Cinema
Carles Batlle

44 Del caos al cos: Fòrum 97
Joan Serra

48 Gent: Tena Busquets
X.R.

14

SETEMBRE
1 9 9 6

Rehabilitar el barri vell sense un ral, acaba sent car

Fa una colla d'anys que es va aprovar el pla de rehabilitació del barri vell. Acte seguit es va peatonalitzar el carrer dels Sastres, però no es va anar més enllà perquè la prioritat inversora dels convergents eren els vials i Can Joanetes. Quan reiteradament l'Esquerra proposava que una part de les inversions municipals es destinessin per rehabilitar habitatges del barri vell, els convergents discursaven que havia de ser la iniciativa privada la que fes la rehabilitació. Mentres el barri continuava degradant-se.

No va ser fins a començaments de la darrera legislatura que l'alcalde va acceptar que l'Ajuntament havia de portar la iniciativa rehabilitadora. Aleshores creà Guosa. Una empresa privada de capital municipal. O sigui, una empresa que havia d'actuar amb criteris de mercat: comprar, rehabilitar, vendre i amb els beneficis tornar a iniciar la roda. Una bona idea si s'hagués dotat l'empresa

de capital suficient per funcionar. Però Guosa va haver d'iniciar el seu camí amb només 10 milions de capital i amb una subvenció municipal que cobria els alts salaris dels gestors i les despeses de funcionament.

Han passat tres anys de treball efectiu i l'empresa està en fallida. Té un dèficit de 20 milions i necessita de cara l'any vinent uns altres 100 per pagar el que deu i acabar les obres que té començades. Que ha passat? Un cúmul de mala gestió política. La falta de capital va obligar a l'empresa a recórrer a l'endeutament i ara els interessos se l'estan menjant. Les despeses de funcionament (salaris) són tan elevades que lastren la comptabilitat quotidiana. I per si això fos poc, Guosa ha estat utilitzada per amagar una part del dèficit municipal. Tot ve de quan l'Ajuntament va veure que no tenia prou ingressos per continuar les obres de Can Joanetes i pagar alhora la rehabilitació dels carrers del barri vell i els terrenys de la nova fàbrica d'en Simon. La lògica imposava que s'havia d'escollir. Però en Macias va

optar per la irresponsabilitat política: Es faria tot. Can Joanetes es pagaria amb els ingressos municipals i els enderros, les places i els carrers nous del barri vell i els terrenys d'en Simon els pagaria Guosa amb els beneficis que traïés venent pisos del barri vell. Naturalment, no ha fet beneficis i està en fallida.

Per l'Esquerra és fonamental que Guosa segueixi treballant en la rehabilitació de pisos del barri vell, i això només serà possible si l'Ajuntament injecta nou capital, assumeix l'endeutament i simplifica l'empresa. Malauradament això també obligarà refer el Pla de Sanejament de les Finances Municipals afegint el nou deute i el nou dèficit provinent de Guosa, i en conseqüència s'allargarà uns anys més la reducció de despeses i la falta de noves inversions. Ves quina herència ens ha deixat en Macias!

Joan Barnadas i Puigferrer
Portaveu Municipal d'ERC
Agost 1996

I ara què?

Tenia altres temes dels quals m'hagués agradat parlar en aquest número del «440», però seria decebedor no intentar fer una previsió de què

passarà a la ciutat un cop hi ha hagut el canvi de l'Isabel Brussosa a l'alcaldia d'Olot.

Si vull ser realista i poc fantasiós no puc fer grans revelacions que els olotins no s'imaginin ja. La meva previsió serà poc estimulant però procuraré ser honest.

D'entrada es pot dir que serà un ajuntament més seriós (en tots els sentits de la paraula) i amb més rigor. S'haurà acabat aquesta mena de ball robat en el qual durant tres anys en Pere Macias ha arrossegat a la ciutat i on Olot ha estat la moneda de canvi de les seves aspiracions personals (ben legítimes i desconegudes). S'hauran acabat aquelles reunions en les quals tothom sortia content per les promeses fetes i que vàrem aprendre a matitzar amb un «...ja ho veurem». Ha començat un període d'autèntica austeritat, sense

obres faraòniques d'ostentació i amb una economia municipal que es controlarà, malgrat que no es prendrà cap més mesura (política de personal o canvi de rum de GUOSA) que no sigui el pla econòmic confeccionat pels serveis tècnics.

No crec que s'apunti i s'encarrili cap gran eix de futur, la carretera Vic-Olot, les zones i la promoció industrial, la revisió del Pla General, la policia municipal, els serveis personals i la política de joventut, el fons i la imatge de la ciutat. Tampoc es cometran grans errors, sense grans decisions no hi ha grans conflictes. Simplement, o bé no se'n parlarà, o bé quan s'endevinin els primers batibulls, s'aturaran les iniciatives.

Caldrà, això sí, estar atents a punts calents en els quals, aquesta mena de govern al ralentí, pot perdre el control, l'economia municipal, la marxa de la gestora urbanística GUOSA, el destí final del Consell Comarcal, l'encaix entre els mossos i la policia i el control urbanístic i administratiu. A la vegada, tot i que crec que no explotará mai, s'aniran produint estires i arronses entre Convergència i Unió.

I nosaltres què farem? El nostre grup no anirà a rebentar ni a fer caure a qualsevol preu aquest equip, tindrem alguna oportunitat més, però això no convé a ningú. L'única cosa que no consentirem és que no es governi i que els temes es podreixin. Podrem estar d'acord o no amb les decisions, però volem que es prenguin.

Per altre part, hem de preparar un canvi progressista i d'esquerres per a la pròxima legislatura, dibuixant i donant a conèixer les nostres idees i, a la vegada, fomentant tot l'ambient col·lectiu dins de la ciutat que faci possible un estat d'ànim favorable.

Em sap greu no poder ser més sensacionalista, però, tal com ja he dit abans, estem en un període poc donat a sorpreses amb tots els seus clars i foscos i que es fill dels mateixos olotins.

Albert Bramon

Nova economia municipal

El nostre país, en entrar a l'etapa democràtica, presentava un notable dèficit s'infraestructures i serveis en general. Els serveis socials eren pràcticament inexistent, els d'atenció als joves i infants, precaris. Per altra banda moltes instal·lacions estaven obsoletes i eren importants els dèficits en matèria viària, de sanejament...

Tots els ajuntaments i la resta d'administracions varen fer un esforç notable per posar al dia el país en tots aquests aspectes. Generalment la càrrega impositiva va augmentar i també es va recórrer a l'endeutament (en molts ajuntaments, inexistent en l'etapa anterior).

Tota aquesta "moguda" va comportar una actualització d'aquesta situació i una notable millora de tota mena de serveis. Entre tots ens vàrem inventar allò de l'estat del benestar.

Però lligat a aquest canvi també es va produir un notabilíssim endeutament de les hisendes municipals i de la resta d'administracions. I en aquests moments els números han dit prou.

No es pot elevar la pressió fiscal perquè tothom va just i en canvi els interessos se'ns mengen. Solució: gastar menys i mirar molt i molt bé per allà on passen. Alentir la fúria inversora passada i entrar en una política de contenció. Pagar (mal que sigui parcialment) alguns serveis abans gratuïts i haver de dir que no a moltes despeses no imprescindibles.

És bo que els ciutadans prenguin consciència d'aquesta nova etapa i s'hi amotllin. Les administracions no seran d'ací endavant aquelles mamelles inacabables d'on sortien tota mena de subvencions. El que abans hem gastat de més ara ho hem d'estalviar entre tots, i d'això n'hem de ser conscients

Joan Corominola i Vila

Regidor d'Hisenda i Règim interior
Ajuntament d'Olot

El referèndum de Sant Pere Màrtir

Els ciutadans o, millor dit, els propietaris de les vivendes del barri de Sant Pere Màrtir han decidit en referèndum no soterrar les línies de cablejat elèctric aprofitant les imminents obres de canalització de gas-ciutat que s'han de dur a terme. El resultat de la consulta ha estat aclaparador, un 80% dels veïns ha dit que no. El cost, finançat mitjançant contribucions especials, és d'unes 100.000 ptes per vivenda. En la discussió generada en el si del Consell de Redacció per intentar analitzar les causes d'aquest resultat, cadascú ha posat l'accent en alguna d'aquestes argumentacions:

Causas sociològiques : la població de Sant Pere Màrtir s'ha anat envellint ja que el jovent ha preferit anar a viure a altres zones de la ciutat. Aquest fet provoca pèrdua de poder adquisitiu i dificulta la comprensió de noves aportacions culturals com poden ser la reducció de l'impacte ambiental i la introducció de l'estètica com a valor afegit en el valor final dels immobles. Valors, d'altra banda, molt més arrelats en països del nostre entorn com ara França o Holanda que no pas a casa nostra. En aquest sentit, el fet de poder pintar les vivendes de diferents colors terrosos i abandonar així la uniformitat blanca de les cases també ajudaria a dinamitzar del barri.

Causas de mala gestió municipal : L'Ajuntament ha actuat poc, tard i malament en aquest barri; els veïns només en tenen notícia a l'hora de pagar els diferents tributs. Quan els drets i deures no es corresponen, la insubmissió és l'ocell que plana sobre els teulats.

Causas de falta de solidaritat : Quan els ciutadans paguem els impostos, les taxes o les contribucions especials estem complint amb un deure i alhora exercint un dret en relació a la ciutat i en relació al conjunt de ciutadans. Un dret que implica la consciència de solidaritat que hi ha darrera de cadascun d'aquests cobraments. Un dret que implica la mateixa ciutadania: el dret a sentir-nos i saber que la ciutat és nostra, col·lectiva i solidàriament nostra. Un dret que implica participar i decidir. Un dret que ens pot portar a plantejar-nos la mateixa justícia dels impostos, taxes o contribucions especials, ja que pel sol fet d'existir no vol dir que forçosament siguin en elles mateixes justes i solidàries. Un dret que implica el deure dels que governen d'explicar, educar, informar i de fer reals els somnis de qualsevol ciutadà en relació a la ciutat que desitja per a viure-hi. Un deure a saber ser solidaris en el moment d'haver de pagar quelcom en relació a aquells per qui aquests costos puguin ser una càrrega difícil de digerir : la sopa igual per a tots és una recepta que comporta guisats vomitius. Un deure que obliga a escoltar les reclamacions havent creat prèviament uns veritables canals de comunicació ciutadana. El deure d'aconseguir que tots els ciutadans disfrutem «en» i «de» la nostra ciutat.

Sigui pel que sigui, el resultat d'aquest referèndum és un pas més cap al progresiu empobriment del barri.

Quí té la culpa del "caos" municipal?

Malgrat que l'article d'aquest mes havia de seguir el tema del liberalisme econòmic encetat en l'anterior número, una notícia que han portat darrerament els diaris m'ha preocupat suficientment com per decidir de fer un breu parèntesi. Es tracta d'una de

les ponències presentades al congrés nacional de CDC, que proposa canviar el sistema electoral municipal per dificultar l'accés de candidatures independents als ajuntaments.

Segons els autors de la ponència, les candidatures independents solen crear confusió entre els electors (ja que sovint no se sap quina ideologia segueixen) i enfrontaments i inestabilitat dins els mateixos òrgans municipals quan estan en posició de decidir (o canviar) l'alcalde. La solució que es proposa és un sistema semblant al francès o l'italià, en què l'alcalde resulta elegit més o menys per sufragi directe, a vegades en una segona volta quan no ha assolit la majoria absoluta a la primera volta.

El resultat d'aquest sistema és normalment que els partits més petits resten marginats, ja que es veuen obligats a donar suport a algun dels candidats majoritaris en la segona volta, i perden entitat i veu pròpies dins el procés. Per als partits grans, aquest sistema és un avantatge, ja que permet governar fàcilment amb majoria absoluta o erigir-se com a única veu de l'oposició.

És realment trist que a aquestes alçades de la democràcia ens plantejem de reduir la pluralitat dels nostres ajuntaments, que són potser la institució del nostre país que millor ha funcionat en els darrers anys (i els resultats salten a la vista arreu). L'únic problema ha estat potser la manca de recursos dels ajuntaments petits, que no ha estat compensada desgraciadament per la creació dels consells comarcals, on les majories absolutes convergents no han aconseguit pas fer que aquestes noves administracions superessin la indefinició i la provisionalitat. Per cert, que una de les causes més visibles d'inestabilitat, conflictes i candidatures amb pactes estranys en els darrers anys han estat les trifulgues entre Convergència i Unió, tan a l'hora de fer llistes com de repartir càrrecs (i algunes encara duren).

No sé si aquesta proposta tan estranya ha sorgit del mal regust de la derrota de CDC a Figueres, o efectivament una candidatura d'independents una mica sui-gèneris els va desbancar. Clarament, aquest fet reflecteix el fracàs de l'anterior consistori de convèncer els seus propis electors perquè el renovessin, i també la creixent desconfiança de molta gent en els partits polítics, un problema que és molt més seriós i que només s'agreuja si s'intenta reduir les opcions de vot dels ciutadans. En fi, que un dels atributs essencials del poder és la facultat de definir una determinada situació. És per això que tantes vegades es pot fer el truc vell de convertir els propis problemes en problemes dels altres.

Juan Pujolar

Dels diners públics

Passem d'un estat a l'altre constantment. De la disbauxa a la serietat, de la fantasia a la realitat, de l'oci a la feina.... Quan aquests papers recuperen el pols, setembre ens ha tornat a la

realitat: les vacances són efímeres, la vida esdevé dura i complicada i els ciutadans retornen a la ciutat que recupera el ritme perdut en temps d'estiu. De sobte, el telèfon ens torna a incordiar i sembla que a l'altre costat del fil la vida s'ha refet. Cares morenes que s'aniran descolorint amb els dies. Ja només queden les Festes i el canvi de l'hora perquè sembla que no ha passat res. En realitat, només ha passat un any. I a vegades sembla que no han passat més que unes hores, perquè el llenguatge amb què ens parlen és el mateix de sempre. Que ens hem d'estrènyer el cinturó, que no hi ha ni un duro, que vénen temps difícils... Sebla que tot depengui de les despeses que poguem arribar a fer. En el fons, el que fem és una esbogerrada competició cap enlloc.

Del que no es parla gaire és del paper que les administracions han de fer en aquest moment, de com han d'administrar els diners dels contribuents i, sobretot, de quina responsabilitat tenen en les despeses que generen. Hem viscut una època memorable en què s'ha gastat sense mesura. Segur que si aquesta manera de gastar s'hagués fet des de l'empresa privada, ara mateix hi hauria gent a la presó. La diferència està que en el món de la política, en comptes de demanar responsabilitats, se'ls nomena directors generals, consellers o qualsevol altra cosa. Què pensarien d'un administrador que en èpoques difícils encarregués treballs a tercers? Hi va haver un temps en què la Diputació de Girona cobrava, lògicament, els seus diners entre els contribuents i amb part d'aquests diners pagava el dèficit que li generava l'antic Hotel Montsacopa que feia la competència als restaurants de la Comarca - que també eren contribuents, és clar. No és imaginable una més gran perversió en el destí dels diners públics. Però eren temps de dictadura i tot era possible. Ara passa exactament el mateix. Mentre les empreses garrotxines suporten un moment poc favorable, veiem com les obres, les feines importants i les que no ho són tant, l'administració les paga a empreses alienes a la nostra ciutat amb els nostres diners. Algunes, hem de suposar que per raons polítiques (el mal d'alguns partits és que semblen més una secta que altra cosa) i algunes per estalviar-se tres rals. I és que un ajuntament pot ser pobre - qui tornarà els diners que es varen gastar en autobombos electoralistes? - però el que ha de procurar és de no ser miserable.

Moli

Xevi, em sembla que era en Moli que deia i diu que en un poble no et pots permetre de barallar-te amb ningú ni de tenir enemics. En una comunitat reduïda com la nostra allò que val més és la convivència amb persones d'interessos diferents. Això, a la vegada, obliga encara més. Hom s'ha d'esforçar per entendre's amb l'altre i per aproximar interessos i aficions. Suposo que a la gran ciutat tothom es va autocol·locant en els seus cercles d'interès. Això, per un cantó, representa la possibilitat de trobar-se entre coneguts i, per l'altre, un empobriment per la unidimensionalitat: tothom és igual.

“ **Què passarà si en aquesta comunitat nostra ens fallen els recursos mínims per a la supervivència? Practicarem el canibalisme, també? Som tan lluny de Iugoslàvia o de l'integrisme marroquí?** ”

Potser és això el que els metropolitans vénen a buscar a províncies, la possibilitat de contactar amb persones amb qui normalment no hi tenen contacte (Això és un parèntesi intentant una aproximació per entendre millor les ètnies del kemakos, fangues, barcelonícoles, pixapins, maragalls, etc). Aquesta convivència forçada es manté sempre que es respectin les regles: si hi ha respecte mutu - com a mínim formalment i externament- al que fan, diuen i practiquen els altres. Què passarà si en aquesta comunitat nostra ens fallen els recursos mínims per a la supervivència? Practicarem el canibalisme, també? Som tan lluny de Iugoslàvia o de l'integrisme marroquí?

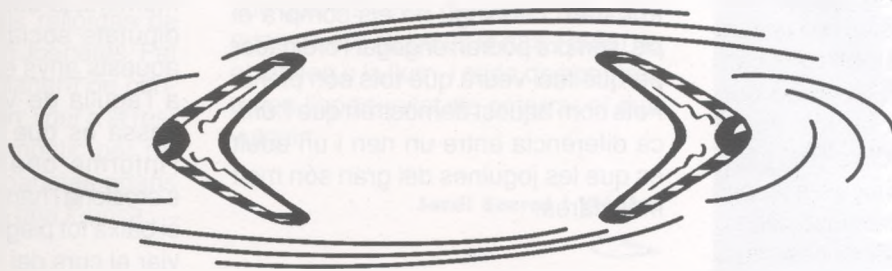
He viscut molt a prop l'afer Privata i hi he vist molts indicis d'aquest canibalisme espontani i rabiós contra unes persones per pura irracionalitat. No sé si són aportacions de la cultura depredadora metropolitana (viure i sobreviure a ciutat significa destruir i devorar tot allò que et recorda la teva frustració i el teu fracàs) o si realment és una altra cosa. Per exemple, haver de reconèixer que quan un pastor fracassa, els xais i els gossos del ramat tenen dret a menjar-se'l. I haver d'admetre que si no hi ha pastors, xais, gossos ni ramats, no funcionem. Haver d'admetre que l'única solució vàlida per determinats conflictes (la qualcosa no vol dir bona) és la que produeix la sensació de victòria, encara que racionalment sigui un desastre per als qui es consideren guanyadors.

A vegades, em costa molt digerir que tots som iguals quan veig les manipulacions descarades, quan veig les manifestacions contradictòries dels qui s'atreveixen a dir què està bé i què és dolent. I em costa perquè veig que això que no aguanta un interrogatori sobre el què, el perquè i el resultat, la «gent» (què deu ser això?) s'ho creu, s'ho empassa i estar disposada a linxar a tot aquell que gosi contradir-los.

Vivim en un temps de sensacions, fes i creences i sembla que ningú no es pot permetre pensar ni dubtar i, per tant, admetre que no hi ha cap garantia de veracitat en el nostre propi pensament ni, per descomptat, en el dels altres. I és que quan intento entendre el meu entorn, em poden sortir coses com aquesta.

Xevi, és tota teva.

 Joan Capdevila

La ciutat, Joan, pot arribar a ser un sopar pantagruèlic on tots els comensals es devoren mútuament la budellada, però aquest és un costum tribal, més propi d'Olot que de la metròpoli. Justament aquí, la gent sap guardar les formes, però et treu la pell a tires només girar l'esquena.

L'urbanita de veritat, no té cap necessitat de fugir a comarques, però sorprenentment a ciutat són minoria. Els altres, els que surten cada cap de setmana a escampar la boira, en realitat amortitzen les compres: si el cotxe només servís per fer el trajecte reiteratiu i insípid que els porta de casa a la feina, o si la màquina de retratar tan sols tingués el camp visual del bloc del davant, la majoria d'aquesta gent tindria la sensació -certa- de fer el préssec. Entenc i percebo la gran ciutat com un espai amable, molt més obert a l'aventura i a la transgressió que no pas el mapa d'isòbares que es perfila a Olot, on tot acaba sent previsible, fins al punt que pots arribar a situar perfectament cada figura en un lloc i a una hora precisa.

Aquí s'imposa la cortesia, una cortesia de conveniència, és clar, sempre que no esclati el conflicte declarat, és a dir, públic. Aleshores no hi ha déu que es perdoni i això dura tota la vida.

“ **Davant d'allò que no s'entén, d'allò que no s'espera, sempre es busquen culpables.** ”

El cas Privata és molt dolorós, per als extreballadors i per l'amo -paraula abjecta i anacrònica-. Tothom s'ho mira del costat que li convé i, lògicament, no hi ha diàleg possible. Han crucificat en Joan Sala - i a tu també, ja ho saps; parlen del clan Capdevila com de la mà negra que ha mogut els fils de tota l'operació, malaconsellant, manipulant...- perquè davant d'allò que no s'entén, d'allò que no s'espera, sempre es busquen culpables.

Les tribus de veritat funcionen a tot arreu igual, quan hi ha un desertor, un traïdor o un dissident -anomena'l com vulguis- el liquiden. En general, però, si parlem d'enemistats domèstics, a ciutat s'ignoren i s'obliden, aquí en canvi, els enemics es vigilen i s'amaguen, sembla com si la perseverança en l'odi i la consegüent amargor els acabés donant una vigor mòrbida.

És curiós com la veritat no apunta mai enlaire, nítida, mostrant el perfil clarament, sinó que més aviat sol anar arran de terra, immersa en una boira que acaba desenfocant tots els preceptes.

 Xavier Rusalleda

Com més petita és la nou més fressa remou

“ Tot i que aquest mensual ha fet vacances durant tot el període estival, no repassarem tots els fets curiosos ocorreguts durant els mesos d'estiu, sinó que farem esment als del passat agost. Malgrat tenir fama de ser una època especialment pobra informativament, el fet és que només a l'agost trobem notícies prou curioses per comentar des d'aquestes planes. La situació d'una variant que no varia, l'aparició d'una revista satírica, la garreperia d'un barri o la intel·ligència d'uns edificis són petits fets que donen prou enrenou com per donar sentit a la sentència que diu «com més petita és la nou...» ”

Societat civil

A mitjans d'agost sortia al carrers de Sant Joan les Fonts un nou exemplar de la publicació satírica «Soroll dels Collons», rèplica en clau d'humor de la revista municipal «Soroll de les Fonts». Deixant de banda les picabaralles polítiques del municipi, és bonic pensar que hi ha conciutadans que, sense ànim de lucre, es dediquen a publicar i repartir revistes com la que ens ocupa. D'això, els polítics locals en diuen societat civil. Seria bo que l'exemple de Sant Joan les Fonts arrelés a d'altres municipis com Olot, on les publicacions municipals no paren de patir retallades pressupostàries, fins aconseguir, entre altres objectius, que la Sagrada Família de Barcelona s'acabi abans que veiem publicada la col·lecció d'«Història d'Olot» d'en Danés.

Des d'aquestes ratlles em permeto suggerir als responsables del Soroll satíric, la possibilitat d'editar publicacions que els Ajuntaments no es veuen amb cor de tirar endavant.

Intel·ligència

La immobiliària olotina que té previst construir als terrenys de l'enderrocada Cooperació Fabril, té previst construir-hi d'entre d'altres projectes, edificis intel·ligents. Els habitatges, que costaran de vuit a divuit milions de pessetes, s'anomenaran així perquè la seva instal·lació elèctrica funcionarà mitjançant un sistema informatitzat

independent per a cada habitatge, escala o oficina. Això permetrà als seus propietaris la cursilada de programar l'hora de pujar o baixar automàticament les persianes, o simular que hi ha gent a la casa encenent o apagant els llums. De gent capaç de pagar un dineral perquè l'edifici se'n cuidi de simular gent a la casa mentre els seus propietaris són fora, segur que en trobaran. I si ningú no els compra el pis, sempre podran engegar l'ordinador perquè faci veure que tots són plens. Fets com aquest demostren que l'única diferència entre un nen i un adult és que les joguines del gran són molt més cares.

Paciència

Quan per fi semblava que sí, torna a resultar que no. Es veu difícil que la variant de Castellfolit de la Roca es comenci l'any vinent. Segons sembla, la direcció d'Avaluació d'Impacte Ambiental del govern central ha d'emetre

un dictamen de l'estudi del traçat de la variant; però es veu que aquest departament no pensa moure un dit fins que la Demarcació de Carreteres de l'Estat a Catalunya li redacti un estudi d'impacte amb les mesures correctores corresponents.

Aquesta explicació, digna d'un monòleg d'en Grouxo Marx, acabarà desesperant el batlle del municipi. De moment, ja desperta la indignació de diputats socialistes -com si durant aquests anys ells haguessin posat fil a l'agulla de veritat-. Potser el que passa és que els del PP han llegit l'informe que diu que la cinglera s'erosiona i han decidit esperar a veure si baixa tot plegat i només han de desviar el curs del Fluvià.

Misteris

En aquesta vida et topes sovint amb fets que van més enllà de la teva comprensió, i que per molt que t'esforcis sobrepassen la capacitat de raonament de la persona. I no us penséssiu pas que parlo de miracles, dimensions desconegudes o d'algun Expedient X. Parlo del canvi d'actitud de la Unió de Botiguers d'Olot (UBO). Sembla mentida que una entitat que es caracteritza per queixar-se sempre del mal que li fan els hipermercats, que si ara volen que els arreglin els carrers del casc antic, però no volen pagar cap taxa especial, que si ara plorem perquè ens apugen les taxes d'escombraries, que si això, que si allò... I de cop i volta comencen a regalar tres milions de pessetes en vals de gasolina i a

contractar grups d'animació perquè recorrin els carrers comercials d'Olot. Sembla mentida aquest canvi d'actitud a l'hora de valorar les despeses. De totes maneres, potser es tornaran a queixar ben aviat. I és que si la UBO es dedica a regalar vals de gasolina, el Caprabo de Les Preses aviat ja tindrà una gasolinera ben bé al costat, i segur que acceptaria de bon grat els vals per valor de tres milions de la UBO.

Horaris

El grup del Partit dels Socialistes (PSC) a l'Ajuntament d'Olot té previst controlar que els regidors de l'equip de govern amb dedicació parcial -han de dedicar cinc hores diàries a tasques municipals- compleixin veritablement aquest horari, i siguin mereixedors del sou de cent mil pessetes mensuals amb què se'ls retribueix. Si realment el PSC té indicis que alguns regidors es dediquen a fer campanya de les seves obligacions municipals, és bo que es controli. Tanmateix, podrien proposar d'instal·lar els rellotges de fixar a l'entrada de Can Joanetes. Fet i fet, seria una bona manera de controlar els que hi treballen; i per a la resta, seria un objecte simpàtic per recordar-nos que Can Joanetes abans de ser Ajuntament, era una fàbrica.

Despatxos

Uns altres que també es queixen. Aquest cop, els del grup opositor a l'Ajuntament de Besalú, que des de fa un any reclamen un despatx per a dur a terme les tasques derivades de la seva actuació municipal. Per la seva banda, l'equip de govern es justifica afirmant que ells tampoc no tenen cap despatx per als seus regidors. Mentre, es dediquen a cedir locals municipals als botiguers o als Mossos d'Esquadra. Si realment a Besalú els falten despatxos, i les sospites del PSC d'Olot es confirmen, podrien arribar a un acord per deixar-los reunir a Can Joanetes mentre els d'Olot fan campanya.

Prou despeses

Ara que els del Gas Natural es dediquen a obrir els carrers del barri de Sant Pere Màrtir, era un bon moment per a soterrar les línies de tefèfon i electricitat del barri. Per aquest motiu, l'associació de veïns va promoure una consulta popular per saber si els veïns volien assumir les taxes especials que implicaria la realització d'aquests treballs. Un cop escrutats els vots, dels representants dels 445 habitatges, 234 han dit que no, 33 que sí i a la resta se'ls en fot.

Potser es creuen que patiran la mateixa sort que els veïns del carrer Nou, que quan no és l'aigua és el gas, i quan no el telèfon o la llum, i cada dos per tres tenen l'oportunitat de soterrar el que vulguin.

Jordi Serrat i Vinolas

E. PLANTALECH, S.L.

**BONES
FESTES !**

TECHNAL®
XARXA D'INSTAL·LADORS

OFICINA I EXPOSICIÓ:

Av. de Girona, 16
Tel. (972) 26 07 17 (2 línies)
Fax (972) 26 88 02

c. Notari Març, 12-14
Tel. (972) 27 10 22 - 17800 OLOT

El Ball Pla d'Olot

“ Ja fa temps que aquest tema torna a ser motiu de conversa a les tertúlies durant el dies de Festa Major i preguntem: No seria bo retornar-lo a la programació festiva oficial? ”

J

a sabem que aquesta qüestió és molt controvertida, sobretot quan es tracta de generacions diferents. I els arguments d'uns i altres - tant a favor com en contra- poden tenir fonament. De tota manera, cal que donem la nostra opinió al respecte, després d'haver passat moltes hores a la biblioteca consultant la premsa de l'època.

Els darrers 50 anys ja els hem viscuts personalment per poder parlar amb coneixement de causa.

Allò que trobem en els setmanaris antics es troba molt lluny de l'opinió que tenen alguns joves d'avui, prop del 2000: qui els dóna aquestes informacions tan tergiversades?

D'entrada, hem de dir que l'antiguitat del Ball Pla es desconeix: *La Revista Olotense* del 19 de maig de 1878 ja assegura que es feia des de temps ben reculats, sense especificar dates ni per aproximació. On trobem més clara la descripció del Ball Pla és en els setmanaris locals *Tradicció Catalana* i *El deber*, de 1895 al 1935, com també a *La Ciutat d'Olot* d'aquesta mateixa època, els primers, declaradament de dretes i catòlics, el segon, catalanista i republicà. En les dues revistes trobem el programa de festes ben detallat i amb un petit resum de com havien anat els diferents actes i la gran afluència de públic, tot i ser enemics aferrissats dels toros i de criticar durament «els escots i poca decència d'algunes senyores». També s'hi detallen les misses i rosaris de totes les esglésies i de tots els dies, entre 1895 i 1936.

Hi ha detalls molt curiosos: es feia a la Plaça d'Olot, Plaça d'Alfons XII, Plaça de la República, Plaça del Generalíssim,... Plaça Major d'Olot, segons la situació política del moment. L'any 1917 presidia l'alcalde Joan Tresserras; el 1918 l'Eveli Barnadas i 90 parelles; el 1919, el regidor Bassols i 40 parelles; el 1920, l'alcalde Sr. Roura i 54 parelles; el 1931, el ciutadà-alcalde i 60 vistoses parelles; el 1935, en què va tenir lloc l'últim Ball Pla republicà, «extraordinari desfile amb vestits de nit les senyores i tots els homes amb smòking». Un dels millors dels últims anys! En els anys 1918 /21/ 27/ 29 i 31 es dóna reiteradament un fet que demostra la importància que els nostres avantpassats donaven al Ball Pla: els olotins es varen queixar que «alguns senyors no portaven barret i traje negre i que algunes parelles se separaven del mateix, fent gresca i per tant d'una manera que no està gaire en relació amb la serietat de l'acte».

Molts lectors recordaran que a la dècada dels 60 el públic també es queixava i es manifestava de la mateixa forma per l'incorrecte comportament d'alguns joves molt populars del moment i poc seriosos. L'any 1935, *La Ciutat d'Olot* publica un anunci que diu: "Festa Major, Balls de societat, Ball Pla exigeixen vestimenta apropiada. Andorrà sastre, especialitat amb vestits d'etiqueta". Com podeu veure, aquest anunci és molt aclaridor i demostra que el Ball Pla sempre ha estat una desfilada d'elegància i seriositat.

Curiositat: A la portada d'aquest mateix número de *La Ciutat D'Olot* hi havia un escrit que deia: "Aquest número ha passat per la censura". *La Tradició Catalana* també va ser suspesa de publicació des del 13 d'agost al 8 d'octubre de 1932 per ordre del ciutadà-alcalde Sr Garganta. Vaja, ara resulta que en temps de la República ja censuraven la premsa. Sempre havíem sentit a dir que la «censura» era cosa del franquisme. Curiós, no?

Aquest tema ja el tocarem més endavant, puix que avui també es couen faves descaradament.

Retornem al Ball Pla. A principis de segle, els programes sempre diuen el mateix: recorregut pels principals carrers de la ciutat i en arribar a la Plaça, balls de nans, gegants i cavallets i esplèndid castell de focs d'artifici. Després de la Guerra civil la festa Major va tornar a ser igual que abans. Fins i tot el pirotècnic «El relàmpago» de Barcelona va fer el focs d'ambdues èpoques. Els textos de la programació són idèntics. Les nostres festes tenen - des de segles- tres temes estrella, mal que pesi en alguns polítics i a gent molt poc il·lustrada: la Verge del Tura, els toros i el Ball Pla. Tres temes personalíssims olotins i exclusius nostres. Cal afegir-hi tot un seguit d'actes que fan a tot arreu, però molt menys concorreguts, i aquests sí que tenen el suport d'alguns elements de la política oportunista i malintencionada en defensa dels seus esplèndids sous que els ciutadans paguem amb els nostres impostos.

I doncs, per què es va suprimir el Ball Pla a principis de la democràcia?

Personalment, crec que per motius diversos. Un d'ells per considerar-lo una cosa franquista-feixista, el més estúpid de tots puix que tal com llegim en la història local, moltes dècades abans que neixés Franco, el Ball Pla ja existia. També s'argumenta que era una fantasmada de la *jet set* olotina i això pot tenir més sentit comú: tots recordem la nostra infantesa quan el pa faltava a taula i molts companys nostres varen patir de tuberculosi per manca d'alimentació, mentre que per festes «els senyors i senyores de la *jai-lai* desfilaven al Ball Pla ben tips i ricament vestits. Nosaltres primers d'estómac, amb espardeñyes i calces esparrecades gaudíem d'aquella manifestació de riquesa i poder.

Malgrat això, podríem matisar aquest argument: l'època dura de la gana va ser entre els anys 1938 i 1950 i a partir d'aquí els treballadors vàrem començar a «respirar», a comprar-nos les primeres motos, la nevera, les cases barates del recordat Pere Bretcha i Galí (avui valen un grapat de quilos cadascuna). Més endavant, televisors, mobles nous i els primers cotxes, al temps que ja teníem pressupost a la butxaca per fruit de tota la programació de la festa major, incloent el Ball Pla. Ho teníem tot al nostre abast, mercès a les moltes empreses que ens donaren treball en els últims 30 anys. Aleshores, pregunto: Per suprimir el Ball Pla, fou correcte argüir- com a arma d'atac- els nostres problemes de la classe humil- treballadora? Se'ns va demanar l'opinió a nosaltres? La gent del canvi també van cometre errors molt greus. Una cosa semblant va passar amb l'ofrena a la Verge del Tura i l'ofici Solemne: partits d'esquerra del nostre ajuntament es negaren a assistir-hi perquè eren polítics no-professionals. Recordo molt bé, a la mateixa època, l'Il·lustre professor Tierno Galván, vestit de frac, presidint la processó de Corpus a Toledo.. Per mi que alguns polítics olotins eren de poble, o més papistes que el Papa. El cas és que els ciutadans ens vàrem quedar sense uns espectacles que ens agradaven molt: el Consistori vestit de gala, municipals i macers igual, en una gran desfilada a tota orquestra. Això sí que era obrir amb brillantesa la nostra Festa Major!

Jaume Tané i Cufí

Crònica d'un acolliment

“ Les colònies d'estiu organitzades per als nens i nenes saharauis refugiats a Tinduf han desvetllat opinions de tota mena, però en darrera instància ens han permès conèixer la dramàtica situació de tot un poble. ”

Mai no podré oblidar la imatge del grup de nens i nenes que esperaven en el pati del Seminari de Girona que les famílies d'Olot els anessin a recollir.

Són els més petits d'un bon grapat de mainada de pell fosca que, barrejats amb els fills de les famílies gironines, són fàcilment distingibles. Els nens, asseguts a la gatzoneta fent rotllana, juguen amb les pedres de terra. Les nenes no paren de xerrar entre elles i fan els primers intents d'acostament dient el seu nom i agafant-se de la mà del primer que els contesta. Tots ells amb una petita motxilla a l'esquena - tot el seu equipatge - i un adhesiu, mig esparrecat clavat a la samarreta: "Colònies Sahara - Catalunya. Olot. I el nom del nen". Tots ells, indefectiblement, els ulls oberts de bat a bat, sense temps per veure i captar tot allò que per a nosaltres no té el més mínim interès.

La imatge m'és familiar - no sé si per les fotos dels camps de refugiats que sovintegen als diaris o per evocació d'aquells nens catalans que els seus pares havien enviat a Rússia durant la Guerra Civil - i malgrat la familiaritat, el cor se m'encongeix.

Tot seguit es produeix la primera incidència. El monitor assignat al grup olotí no sap parlar altra llengua que l'assania. L'organització havia reclutat a correcció un suplent que parlava perfectament castellà, però això incorpora un component més al grup. Resolt el problema de l'allotjament dels dos monitors, cada nen pot conèixer la família que l'acollirà. Amb certa recança de separar-se dels companys van pujant als cotxes i amb el nas clavat als vidres comencen, ben segur, el viatge més emocionant de les seves vides.

Malgrat que, en les reunions prèvies, s'havia informat que arribarien molt cansats a casa, cap nen no vol anar a dormir. En Sidahmet, allotjat en una casa de la Vall de Bas, no para fins que el porten a Falgars. Per ell pujar al cim d'una muntanya és absolutament urgent i prioritari. La Fatimetu no es vol perdre el ball de la Cabreta, un altre s'entossudeix a pujar a la bici tot i que el seu equilibri és ben precari. Només els monitors es prenen les coses amb més calma, després del primer te amb menta, del centenar i mig llarg que farien durant tot el mes, se'n van a dormir fins a l'hora de sopar.

* L'endemà les coses prenen un altre caire. Les famílies acollidores coincideixen en dues coses, la dificultat que representa la barrera idiomàtica -un escuet diccionari que l'organització ens havia facilitat no serveix gairebé per res- i la dificultat de seguir la hiperactivitat dels nens, als quals cal vigilar molt de prop sobretot pel que fa a les normes de circulació automobilística.

Els nens han portat regals dels seus pares per a les famílies

acollidores: collarets de clau, anells, uns treballs artesans sobre cuir de cabra o de camell i uns llargardaixos assecats, realment sorprenents.

Sopar dels monitors a casa d'en Sidahmet. La família que l'acull s'interessa per la situació als camps de refugiats. Llarga conversa, al voltant d'un te amb menta, sobre la història del Sàhara Occidental, l'idioma, l'organització dels Campaments. En Ton portarà l'endemà el nen a veure els túnels del Capsacosta, perquè ha observat que quedava molt sorprès passant pel túnel d'en Bas.

* Dilluns, molts porten els nens a veure el mercat. Plou. Per als saharauis és un espectacle, no han vist mai ploure d'aquesta manera. En Nafa, el monitor procedent del Sàhara em pregunta si sempre hi ha núvols al cel.

Ja de nit, una mare acollidora telefona als monitors perquè la nena no para de plorar. En Salim parla amb la nena per telèfon i sembla que queda més convençuda; problemes d'enyorament. La Marion, una nena que està acollida en una casa a l'interior de la Fageda d'en Jordà, té por perquè la casa està envoltada de palmeres (sic).

* Avui han començat les revisions mèdiques. Cada dia, dos nens acompanyats pel monitor aniran a l'hospital. La nena que s'enyora no para de plorar i es nega a menjar. La família acollidora està desesperada. El monitor hi anirà a dinar.

* Els nens comencen a anar als Casals d'Estiu, uns en torn de matí i els altres de tarda. Estan contents de trobar-se, durant unes hores poden parlar amb algú que els entén. Al vespre hi ha un cert malestar entre els monitors, assistir al Casal matí i tarda i a més les revisions mèdiques resulta força esgotador. Truquen a l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharià que els reafirma l'horari. Res a dir.

* Aquesta nit, mentre sopàvem al jardí, en Nafa s'ha aixecat per tocar les fulles dels laurus de la tanca, està admirat de la brillantor de les fulles. Més tard han descobert una cuca de llum, estrany animal. Pregunten si viuria al desert.

* Dissabte. Recepció a l'Ajuntament. Per ells, la Isabel Brussosa és la Generala d'Olot. Els agrada pujar per l'ascensor al Saló de Sessions. Després, dinar al Camp de Futbol. Respectuosos amb la religió musulmana han fet paella de peix i pollastre. Els saharauis retornen les gambes als cambriers. Els sembla excessiu menjar-se una mena d'insectes per més que siguin marins. Sota els aspensors juguen un bona estona a futbol. No ho fan gens malament, tot i que juguen descalços.

Un autocar ens porta fins a Banyoles, estem convidats a fer un creuer per l'estany. Tot són novetats, no han vist mai un estany, ni han pujat a una barca i ni tan sols han vist un peix que no sigui una sardina de llauna. La Ramona causa furor.

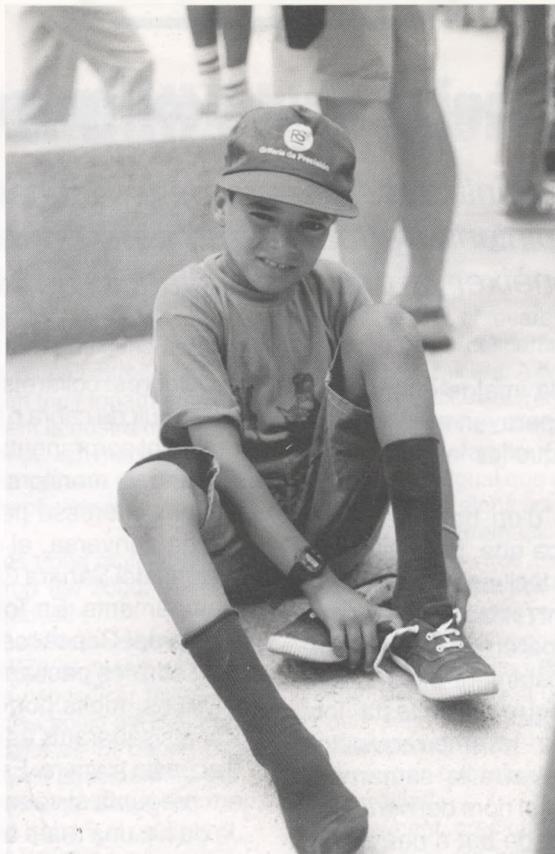
* La revisió mèdica ha descobert una anèmia important a la nena que plorava tant. És possible que el caràcter depressiu

sigui producte d'això. La situació s'ha anat normalitzant, fa dies que no plora i ja menja. Avui balla el Drac del Carme, ningú no s'ho ha volgut perdre. Els nens ballen i canten com tots els altres. Sembla que hem acabat amb la capacitat de sorprendre'ls.

* Passen els dies sense novetats. Els monitors solen anar a sopar cada dia a casa d'alguna família, sempre hi porten el te i aprofiten per fer de traductors entre els pares i el nen acollit.

* S'ha acabat el te. Per als monitors saharauis és un problema greu, ja que solen fer-ne uns 4 o 5 diaris. Es tracta d'un te verd originari de la Xina i que no es troba a les botigues convencionals. En una botiga del casc antic regentada per un marroquí, en podem triar de tres classes diferents. En Salim aprofita per explicar-nos que la seva lluita no és contra el poble marroquí, ells lluiten contra la monarquia-dictatorial (sic) del rei Hassan II.

* Els Casals d'Estiu han organitzat uns campaments de tres dies. Els saharauis també hi van. No deixa de ser paradoxal que uns nens acostumats a viure en tendes els portem de campament però servirà de descans per a tothom.

* L'únic cap de setmana sense activitat conjunta programada l'aprofiten uns quants per anar a Barcelona. Les anècdotes són in comptables des de no entendre perquè cal pagar per anar per una carretera, fer-se fotos al metro, visitar l'aquari, veure el mar per primer cop o fer un glop d'aigua salada.

* Comencem a veure que això s'acaba, tots els nens marxaran carregats de roba i regals per a la família -una olla a pressió i un radiocassette són els regals oficials-. Les maletes no poden pesar més de 20 quilos. Cal estudiar bé que els serà més útil.

* Dissabte de Festa Major a Arbúcies. Tots els nens saharauis de les comarques gironines han estat convidats. Jocs amb inflables i dinar amb cants i danses. Tornem aviat perquè amenaça pluja. Una forta pedregada i la boira a les muntanyes es converteix en l'atracció del viatge de tornada.

* Garrotxa Solidària ha organitzat una festa de comiat als patis de l'Escola Malagrida. Tothom s'intercanvia fotografies per als àlbums que la mainada s'endurà de record. La costellada resulta remullada però ben amenitzada per L'Ametlla Amarganta i el Mag Xevi.

* La bodega de l'autocar és plena a vessar de maletes, bosses i motxilles. Tots els nens i els monitors ja han pujat, a alguns se'ls escapen les llàgrimes, d'altres riuen descaradament dels que ploren. És difícil contenir l'emoció quan ens despedim d'en Nafa, en abraçar-nos ha arrencat a plorar i s'ha perdut discretament entre el batibull de nens, pares i maletes. És curiós com aquest home, que tot just ha començat a dir alguna cosa en castellà fa una setmana, es pot fer tan entranyable. Després de tot un mes de conviure amb aquesta gent, intento posar ordre a un allau d'idees, afectes, emocions, sentiments i ressentiments que bullen al meu cap, destil·lant una ràbia infinita i impotent. Definitivament, els admiro i, potser carregat de romanticisme, envejo la seva lluita idealista, ingènua i desigual per la recuperació de la seva terra i la seva llibertat.

*Dr. Vicenç Ballbona i Moré
Dra. Lúdia Mañé i Ciprés*

HOMEOPATIA

*Sant Pere Màrtir, 50 . Tel. 27 18 94
(Hores a convenir)*

La Solidaritat a la Garrotxa

Les reaccions que ha provocat a la ciutat i a la comarca, una iniciativa com la de les Colònies per a nens Saharais han estat, lògicament, diverses.

D'aquells que demanen com ho poden fer ells l'any vinent per a poder acollir un nen, als que ho consideren una acció desafortunada que posa la mel del consumisme i el benestar a la boca d'una mainada que després, durant tot l'any, haurà de viure en la més absoluta misèria.

Tanmateix, ha estat notoria i sovint sorprenent la col.laboració d'algunes cases comercials, que han ofert desinteressament roba, sabates, material escolar, àpats en restaurants, entrades a piscines i un llarg reguitzell de béns i serveis.

També l'Ajuntament d'Olot, pagant el passatge d'avió dels nens i el monitor, facilitant els serveis dels Casals d'Estiu i oferint una recepció al Saló de Sessions, presidida per l'Alcaldeessa Isabel Brusosa, amb la presència del Cònsol del Front Polisarió a Barcelona i dels alcaldes dels pobles de la comarca implicats en l'acolliment, ha sabut donar un caràcter col.lectiu i ciutadà a un acolliment que hagués pogut quedar com un acte de solidaritat estrictament privat. Aquelles que han viscut més intensament l'activitat han estat les famílies acollidores. Els motius pels quals s'han adherit a la proposta de Garrotxa Solidària són tan diversos com la mateixa composició de la família: parelles sense fills, famílies nombroses, amb fills petits o amb fills més grans. Per algunes ha estat una ocasió de contribuir modestament a la causa del Poble Saharai, per altres la possibilitat d'ajudar una mainada del tercer món, altres potser també han vist l'oportunitat d'assajar un intercanvi cultural. Totes valoren positivament l'experiència, malgrat que la realitat ha estat més dura del que inicialment podien esperar. La impossibilitat d'establir conversa, l'alta activitat, sobre tot els primers dies, dels nens, alguns episodis de gelosia dels fills propis i l'inevitable comiat a fi de mes, han estat punts durs de superar. Per contra, el caràcter obert i generós dels acollits, els lligams afectius, la gran capacitat de sorpresa davant el més mínim detall, han decantat finalment un balanç positiu i han despertat la curiositat per a conèixer personalment la situació dels Campaments a Tinduf animant-los per a una propera expedició.

Un desert cobejat

El Sàhara Occidental ha estat ocupat, des del segle XV, per ramaders nòmades per qui els conceptes de pertinença a un territori, o d'integritat territorial,

són sensiblement diferents als nostres. Molt probablement per això, Espanya va poder el 1842 prendre possessió del territori, ric amb fosfats i caladors de pesca, sense disparar un sol tret i el 1885 establir una frontera traçada amb tiralínies, que tots recordem de quan al col.legi ens feien aprendre les "Posesiones Españolas en Africa".

La lluita contra el Marroc és també antiga, ja el 1956 en adquirir la independència, pretén annexionar-se el Sàhara i Mauritània. El 1958 els propis saharais, amb l'ajut dels exèrcits espanyol i francès, frenen les aspiracions marroquines.

El 1970 comencen les primeres manifestacions per aconseguir la independència d'Espanya que conclouen en la creació el 1973 del Front Polisario (Front Popular d'Alliberament de Saguía el Hamra i Río de Oro).

El novembre de 1975 resulta fatídic per a les aspiracions dels saharais, als quals el govern franquista ha promès una mena d'Estatut d'Autodeterminació. Franco agonitza al llit i el rei Hassan II, amb una maniobra de distracció de la població marroquí, organitza la famosa "Marcha Verde". La situació és molt tensa i l'exèrcit espanyol es debat entre la guerra contra els civils que encapçalen la marxa i l'abandonament vergonyós del territori. El dia 14 els governs d'Espanya, el Marroc i Mauritània signen a Madrid un tractat pel qual Espanya ven literalment el territori als seus veïns a canvi de poder continuar explotant les mines de fosfats i la pesca.

El Polisario se sent traït per Espanya, que retira el seu exèrcit, i comença la guerra per l'alliberament del territori. L'aviació marroquina bombardeja la població que fuig massivament cap a Argèlia. El 27 de febrer de 1976 es proclama la República Àrab Saharai Democràtica (RASD) que mantindrà la guerra per a la recuperació del territori i l'organització dels camps de refugiats a Argèlia.

El 1979 Mauritània signa la pau i abandona la seva part del Sàhara Occidental. El Marroc considera seva la part recuperada. La guerra dura 15 anys, fins que el 1991 una resolució de l'ONU planteja un pla de pau, basat en la celebració d'un referèndum d'autodeterminació entre la població saharai i el retorn dels refugiats.

Durant cinc anys les forces de l'ONU han estat incapaces d'establir un cens fiable i acceptat per les dues parts. El Marroc ha desplaçat al Sàhara Occidental nous pobladors que vol fer pensar com a saharais i els camps de refugiats de Tinduf han duplicat la seva població inicial. La guerra pot esclatar de nou en qualsevol moment.

Nafa Mustafa Ali / Mohamed Salem Tayeb

Les biografies dels dos monitors que han acompanyat els nens durant la seva estada a Olot, són molt diferents i alhora força simptomàtiques del

que poden ser les vides del 90% dels homes saharais.

La pell d'un home acostumat a viure a l'intemperie, arrugada i recremada pel sol, no permet definir l'edat real d'en Nafa. Escanyolit, ulls negres intensos, un bigoti exagerat molt similar al del nostre gegant, camina pausadament i una mica coix resultat d'una ferida de guerra que li ha llevat una bona part del ventre de la cama dreta.

Profundament religiós, segueix els preceptes de l'Al Corà de manera discreta.

Nascut fa 41 anys en un poblat al nord-est del que aleshores era el Sahara Espanyol, va dedicar, molt probablement, els seus primers anys a la ramaderia. La descolonització el va agafar recent complerts els 21 anys. Després dels bombardejos de l'aviació marroquí es va afegir a l'èxode massiu cap a Tinduf. La lluita armada per la recuperació del territori ocupat el va portar a enrolar-se a les files de l'exèrcit comandat pel Front Polisario, participant en accions militars primer contra Mauritània i després contra el Marroc. A rel de la ferida va tornar als camps de refugiats de Tinduf, on ha treballat en diverses wilayas. Actualment treballa, com a responsable de la distribució de material escolar en el Comitè d'Ensenyament de la wilaya de l'Aaiún. Esta casat amb la Toufa, que treballa en el Comitè de Suministres. Tenen un fill i tres filles.

En Mohamed Salem, per tothom en Salim, és un home alt, de complexió atlètica, amb una dentadura envejable que sovint neteja amb un branquilló. El

alberg SACOT

Un allotjament al bell mig del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Entre les poblacions d'Olot i Santa Pau. L'alberg Sacot és una casa de colònies-alberg acollidor, on pots passar uns dies en companyia de la família o els amics.

Avda. d'Olot, s/n.
17811 SANTA PAU
(La Garrotxa)

68 03 79
26 62 54
68 00 85

tracte exquisit, el seu caràcter agradós i el domini perfecte del castellà i una mica de francès, el perfilen quasi com un diplomàtic.

Va nèixer a l'Aaiún fa 40 anys. El seu pare va morir a la guerra del 56 quan ell tenia només dos anys. Als divuit anys va ingressar al recent creat Front Polisario, lluitant inicialment contra Espanya i posteriorment contra Mauritània i el Marroc. La seva mare no va poder fugir cap a Tinduf i va quedar atrapada a l'Aaiún. Ell fa més de 20 anys que no hi ha pogut parlar. Als vint-i-sis anys va ser enviat a Cuba amb una beca per estudiar Tècnica Farmacèutica. Al cap de tres anys va tornar als camps de refugiats, per fer-se càrrec de l'oficina de distribució de medicaments procedents de l'ajuda humanitària internacional. Durant el curs passat ha estat a Barcelona fent un reciclatge professional a l'Hospital Clínic i col.laborant amb l'Associació d'Amics del Poble Saharai. Es defineix com a no-creient tot i que respecte les opcions religioses dels seus companys. Divorciat, té tres fills un d'ells estudiant a Cuba.

De Tinduf a Olot

Els camps de refugiats estan situats al desert de la Hamada dins de territori argelès, entre la localitat de Tinduf i la frontera amb el Sàhara.

Organitzats en quatre grans nuclis de població, que per nosaltres serien comarques i que anomenen wilayas, han pres el nom de les principals ciutats del Sàhara Occidental ocupat pel Marroc: Aaiún, Smara, Dajla i Auserd. A cada wilaya s'hi concentren un hospital, centres de convalescència, horts, escoles primàries, unitats de producció i recepció. També cada wilaya està dividida en sis o set daïres (pobles) que mantenen el nom de les localitats més importants. Cada una d'aquestes daïres es subdivideix en quatre barris. La població, unes 160.000 persones, viuen en tendes de lona, les haimes, que procuren agrupar per proximitat familiar.

La representació política és democràtica. Cada barri té el seu Comitè Popular que es projecte cap el Comitè Popular de la Daira Comosat per un President (Alcalde) un Jutge, i els presidents del Comitès Populars de Producció.

Les Wilayas mantenen la mateixa estructura política. Finalment, 52 membres dels quatre Consells de Wilaya i 20 de les zones ocupades conformen el Consell del Poble Nacional (Parlament).

Tots els adults residents al campament han de treballar en un dels cinc Comitès de Producció (Sanitat, Ensenyament, Suministres, Artesania o Justícia i Afers Socials). Tots els nens estan escolaritzats fins a l'ensenyament secundari. Per estudis superiors els cal la col.laboració de beques d'universitats estrangeres, principalment a Cuba, Espanya, Líbia i Argèlia.

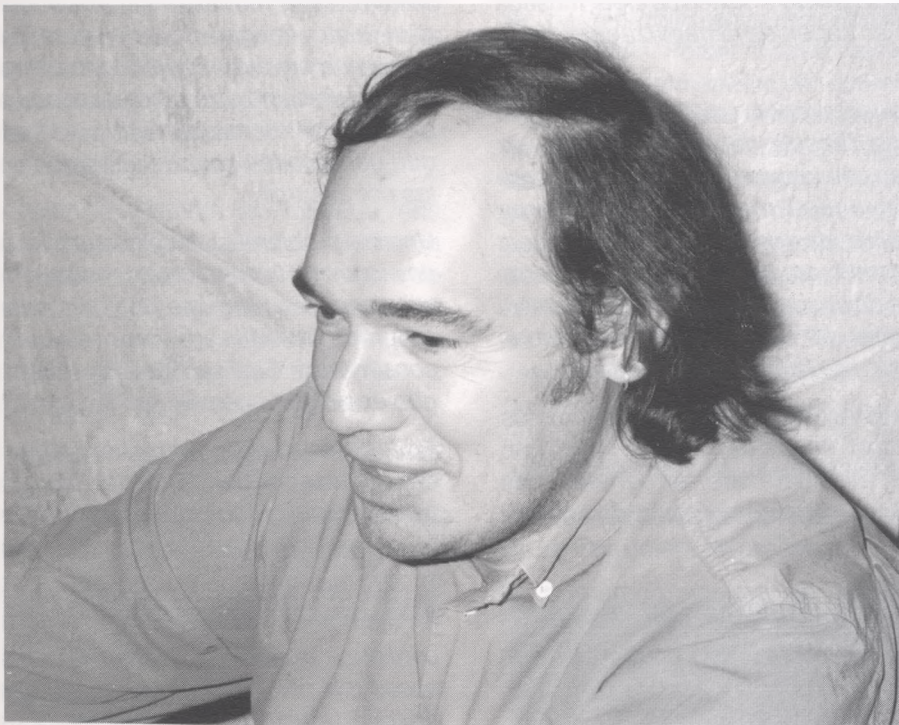
La guerra ha forçat que la dona tingui una presència preponderant en l'organització política i funcional dels campaments, i no és estrany veure-les en càrrecs polítics de rellevància i responsabilitat.

La vida no és gens fàcil als campaments per les extremes condicions climàtiques i per la precarietat i provisionalitat de les instal·lacions. El fracàs del pla de pau impulsat per la ONU ha estat un cop molt dur per la moral dels refugiats, que veien proper el moment de retornar al seu país. La U.J. Sario (Consell de Joventut dels campaments) conjuntament amb l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharià (ACAPS), organitzen des de fa 10 anys, les colònies d'estiu a Catalunya dels nens i nenes saharais, amb diverses intencionalitats: Donar a conèixer la realitat del poble saharià, realitzar un intercanvi cultural entre els nens saharais i catalans, facilitar l'accés sanitari especialitzat als infants saharais que ho necessitin i donar suport al procés per la independència i la llibertat del poble saharià. Aquest any han estat 7000 nens que han passat un mes a Espanya, França o Itàlia. A Olot la iniciativa ha estat impulsada i coordinada per Garrotxa Solidària, que la pensa repetir en properes edicions.

Pep Fargas

Gabriel Alcalde: el Museu Comarcal des de dins

“ Abans de l'entrevista, mentre esperem en Gabriel, ens entretenim mirant com munten les primeres fotografies de la Biennal Olot Fotografia 96 sota les voltes de l'Hospici, i ens adonem que realment és un bon marc per a una exposició d'aquest tipus. Ens quedem pensant que a Olot és un luxe tenir un espai com el de l'Hospici, i que potser no s'aprofita com caldria. Quan arriba en Gabriel, el reclamem de tots cantons, organitzadors i artistes. Ningú no diria que està fent vacances!

Nosaltres també volem parlar amb ell una estona, centrant-nos en la seva faceta de director del Museu Comarcal, tot i que en té d'altres: és arqueòleg de formació (i de vocació, sembla). Així, la conversa no gira entorn de la seva trajectòria personal, sinó que deriva cap a conceptes, idees, projectes, relacionats amb el Museu i amb el món de la cultura en general. ”

J

a fa 15 anys que en Gabriel Alcalde treballa al Museu i ho constata amb un punt de recança, - ens fem grans -, mentre recorda aquell Patronat del Museu i Biblioteca de l'any 81, format per gent de totes les opcions polítiques, que volien treballar conjuntament en un projecte cultural.

Realment feia falta que es treballés en la catalogació del patrimoni, i el robatori d'Erik el Belga va ser el detonant: Després del robatori, es van adonar que no se sabia ben bé què es tenia, perquè encara ara no se sap del cert què es va endur. També es va posar de manifest la manca de seguretat, perquè amb un cop de peu va poder esbotzar la porta. La iniciativa d'aquest grup de gent va coincidir amb un bon moment polític, en el qual la Generalitat va aportar una visió nova, descentralitzada, al món cultural. Es volia impulsar l'activitat comarcal. La idea era que si cada comarca havia de tenir una biblioteca, també s'havien de crear museus comarcals, que fessin el paper de dinamitzadors de la cultura.

És curiós -comenta- aquest procés, en què d'una primera etapa en la qual domina l'impuls de la societat civil, es passa a una segona etapa en la qual es passa a dependre de l'Administració. En aquell moment, només eren l'Ajuntament i la Generalitat els que intervenien en aquest tipus de projectes. I finalment, ara fa poc, sembla que, amb la manca de diners, s'ha de buscar el suport de la iniciativa privada, en el cas concret del Museu Comarcal, amb la col.laboració de "la Caixa" i de la Caixa de Girona.

Quan li diem que faci una valoració dels objectius que es plantejava el projecte inicial, de si s'han assolit, i de si han canviat com a concepte, considera que, en general, des dels museus comarcals, les idees que hi havia als anys 80 s'han mantingut.

La filosofia i les possibilitats del projecte primerenc del Museu Comarcal de la Garrotxa no han variat, el que ha variat són els terminis. En aquell moment semblava que tot es faria de seguida, que tot havia de ser d'un dia per l'altre. Ara som més realistes, i els terminis són més llargs.

Una de les idees que no s'han pogut dur a la pràctica és la de fer de l'Hospici un gran Centre Cultural, que agrupés l'arxiu, la biblioteca i el museu. Tenia avantatges, com ara el de poder aprofitar els serveis comuns -catalogació, sala d'exposicions, de conferències- o tan sols el fet que un usuari que anés a la biblioteca es podia amb les sales del museu i visitar-lo. La biblioteca ha experimentat un gran canvi, i aviat tindrà un edifici propi. El projecte, doncs, no s'ha pogut realitzar per problemes diversos: caldrà esperar una altra oportunitat.

Continuant amb el capítol de problemes i mancances, és inevitable, ara

que es parla tant dels grans museus de Barcelona -MNAC, MACBA- fer-hi referència per comparar-s'hi.

Hi ha museus molt ben dotats, comparats amb els de les comarques. A Barcelona, per exemple, hi ha museus amb més recursos, que alhora poden generar-ne més. També tenen més personal, que en el seu cas pot ser especialitzat. Al Museu Comarcal només som tres persones, dues a l'Hospici i una al Parc Natural, i tots hem de fer de tot. Dins de les nostres possibilitats, mirem de fer-ho tan bé com podem.

Pel que sembla, les grans funcions d'un museu: catalogar, conservar, difondre... queden molt diluïdes, tot i que es compleixen. De tota manera, en Gabriel no es queixa més del compte.

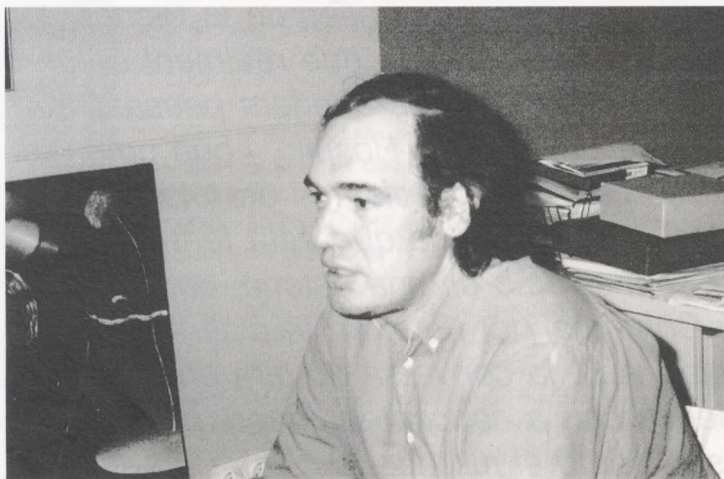
Potser la dotació de personal és la que correspon a un museu d'aquest tipus, tot i que amb més recursos econòmics sempre seria tot més fàcil. Ara el que se'ns demana, és, d'un cantó, imaginació, i de l'altre, poder treure diners de l'empresa privada. El problema és que, d'una banda, una gran empresa no està interessada, pel poc que en pot obtenir, a invertir en un museu petit, i d'altra banda, les despeses que generen les nostres activitats, una empresa petita no les pot assumir.

Un altre problema que voldria esmentar és que, com passa en el món de la cultura en general, a un gran esforç sovint li correspon un producte petit. És a dir, hi ha molta feina i recursos invertits que no es veuen, per exemple, de conservació. Si al cap de l'any mirem què hem fet, pot ser que ens diguin: només heu fet això? No és del tot just.

Ara per ara, doncs, encara es depèn de l'Administració, i ens interessa saber quin és el paper d'un tècnic davant els polítics. Volem saber quines són les relacions que hi té, i quins conflictes han sorgit, si n'hi ha hagut.

El tipus de relació no ha canviat gaire, al llarg del temps que he estat aquí. Al meu parer, la relació s'ha de basar en la confiança mútua. Els tècnics són els que han de fer les coses, els que han de "portar el tinglado". Jo ho he viscut bastant, això. Per l'Ajuntament hi han passat persones diferents que han estat vinculades al Museu, de diferents opcions polítiques, i sempre hi ha hagut la confiança que des d'aquí es treballava.

De tota manera, accepta que, en un àmbit general, a vegades aquests problemes poden sorgir pel fet que els polítics tendeixen massa sovint a opinar tècnicament, quan els tècnics són els experts, els que han de conèixer el tema. A un polític li poden assignar carreteres o gestió de residus, i no se li demana que sigui un entès en la matèria, no té perquè tenir coneixements tècnics, sinó que ha de seguir unes línies polítiques. La conversa deriva cap a terrenys relliscosos: com es

pot evitar el perill que un producte cultural esdevingui un instrument de propa-ganda, en un aparador per mostrar allò que volen els que manen? Posem per cas, l'exemple del Museu d'Història que hi ha al Port Vell de Barcelona.

El patrimoni sempre té una ideologia al darrere. Quan es tria el que es vol exposar, es fa una opció política, però això no ha de ser un problema. Cal que els polítics siguin al darrere, el pitjor és el desinterès. I si vénen a la inauguració, no passa res; al contrari, cal que hi vinguin. El que fa falta és que es tingui el seu suport. D'altra banda, en ciutats petites com la nostra, és difícil que no s'impliquin directament.

Sorgeix la qüestió de la moda d'anar als museus, que nosaltres relacionem amb l'etapa socialista a Espanya: cues de gent al Prado, a Arco.... Què està passant?

És una qüestió de màrqueting. En màrqueting es creen les ocasions. A Holanda, diuen que va haver-hi overbooking per veure el Van Gogh. A partir dels anys 80, a tot Europa les visites a museus han experimentat un creixement espectacular, segurament perquè els mateixos museus han canviat, són atractius. No sé com devien ser als anys 50, per exemple, però me'ls imagino rònecs i foscos.

Ara que parlem de l'èxit de visitants als museus, ens preguntem si aquest ha de ser l'únic barem per valorar la incidència que té un museu en el seu entorn: el nombre de persones que hi passen, en un dia, en una setmana, en un any. En Gabriel afirma que potser sí que vol dir alguna cosa, però opina que no té el sentit que se li ha donat. Cal saber què hi fa, al museu, la gent que hi entra.

El perill que hi veig és la utilització d'aquestes xifres com un element de prestigi a causa del moment en què ens trobem, que necessitem espònsors i cal justificar les inversions públiques. És, com deia, una qüestió de màrqueting. Una gran empresa es pot decidir a invertir en un centre si li parlen d'un milió de visitants anual, però potser no ho farà si n'hi ha molt pocs.

Reconec que aquí encara estem molt endarrerits en l'aplicació d'altres valoracions que no siguin tan sols quantitatives, que ja existeixen en altres llocs: s'intenta conèixer el tipus de públic que va al museu, com hi va, per què hi va... i així es pot esbrinar el paper que té en l'entorn.

Al Museu Comarcal han aplicat algunes valoracions interessants, com un qüestionari que es va fer a 200 persones a partir del cens, -i no a la sortida d'una exposició, que hauria fet obtenir dades més altes-. Una de les dades per destacar és que tres quartes parts dels olotins saben on és el Museu, i dues terceres parts hi han anat alguna vegada.

Parlant de la incidència en la comunitat en què es troben, constata un avantatge dels museus petits, com el d'Olot, enfront dels grans museus de les grans capitals.

Els grans museus arriben a un entorn més ampli, però d'una manera menys intensa. No poden tenir-hi una presència real. Els museus com ara aquest, amb una comunitat petita al seu voltant, fàcilment poden tenir una presència més important, amb les limitacions que calgui. Poden ser més un punt de referència.

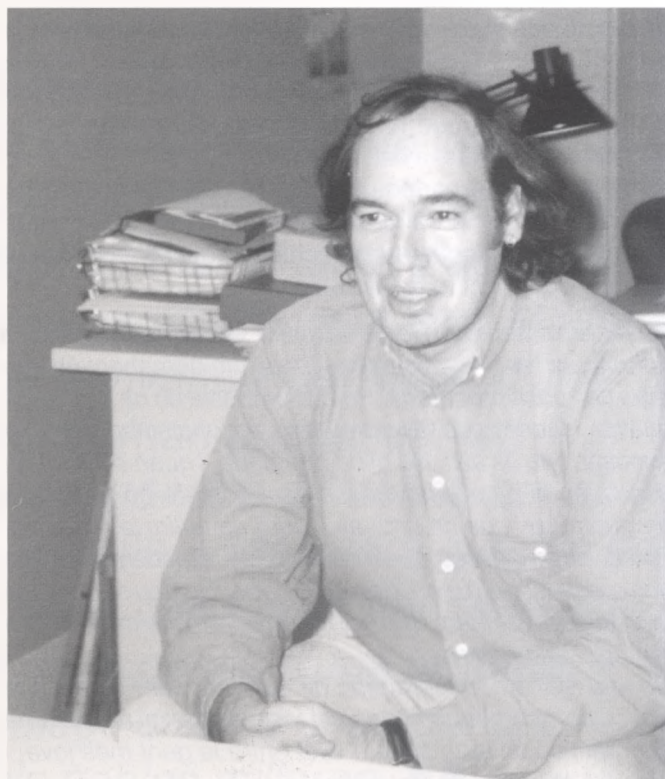
A Olot es fan coses perquè s'integri en l'entorn, s'intenta que el Museu participi en els esdeveniments culturals, per exemple, la recent mostra de fotografia. Hi ha moltes maneres d'arribar a la gent, a vegades simplement cedint materials per a una exposició en un altre lloc. Aquesta potser és, segons ell, una altra diferència amb els grans museus, que tenen més la típica funció que tothom els atribueix.

Constata encara un tercer avantatge dels museus petits, i és que és més fàcil d'experimentar-hi.

Els canvis museològics més importants tenen lloc en aquests museus, és més senzill que hi entrin els nous corrents. Catalunya en té força, de museus petits. Als anys 60, els llocs de conservació de la cultura i el patrimoni constituïen un bon punt de trobada. Es creaven associacions que ara s'han anat perdent.

Potser aquell esperit associatiu ha desaparegut, i ara es funciona en una altra línia, però això és un cas general. De fet, parlem d'uns anys molt determinats, en què hi havia molta eufòria. Potser hi havia més ganes que coneixement, i per això ara no entenc per què el concepte de "tècnic" a vegades es mira despectivament; en teoria, ara el producte hauria de sortir millor, perquè la gent té més formació. En aquest sentit, precisament voldria fer esment que a la nostra generació, que li ha tocat treballar en els museus a patacades, sense una formació específica, que procedia de camps tan diversos com l'arqueologia, la història o la biologia, no l'interessa que això continuï així. Fins ara no hi ha hagut museòlegs a Espanya, però la tendència a l'especialització fa pensar que la propera generació ja no haurà de patir aquesta mancança. A Girona, per exemple, ja es fan cursos de tercer cicle de patrimoni i museologia, amb molta gent que hi està interessada.

Abans hem parlat del perill de convertir un producte cultural en un instrument de propaganda, i ara en volem esmentar

un altre, de perill, que és el de fer prevaldre l'estructura, el continent, sobre el contingut. Un altre cop en tenim un exemple a Barcelona, el Museu d'Art Contemporani, que en Gabriel comenta que tothom sap de quin arquitecte és, però poca gent coneix el que hi ha a dins.

Pel que fa a Olot, la inversió en l'edifici no ha estat desmesurada, no ens hem pogut permetre aquest luxe. De tota manera, no em sembla malament donar importància a l'estructura si el que hi ha a dintre funciona. En general, el que seria òptim seria tenir edificis pensats per a ser museus. Al capdavant, l'Hospici era per allotjar nens, i no estava pensat per la utilització que ara li donem.

El Museu Comarcal disposa actualment de dues sales permanents, la de l'Hospici i la del Parc Natural, la funció de les quals és la de conservació i divulgació del patrimoni. Aquesta feina, la de mantenir les peces en condicions perquè no es deteriorin, és una de les que no es veu, que no es coneix. Ens comenta que darrere l'arribada de Clarà a Olot, hi ha un any de feina. El públic que visita aquestes sales permanents no pot ser només el de casa, sinó que estan més adreçades a la gent de fora, que és la que es va renovant; són una manera d'ensenyar el patrimoni de la nostra comarca. Per a la gent d'aquí, s'organitzen altres tipus d'activitats complementàries: conferències, cursos (de ciències naturals, sobretot), recorreguts per Olot en col.laboració amb l'Arxiu... Destaca especialment les dues sales destinades a exposicions temporals, la Sala Oberta i la Sala 14.

El públic que les visita no és el mateix que a les sales permanents, aquí un 70 % és de la comarca. S'intenta buscar temes i artistes d'aquí, i tot i que el Museu va néixer vinculat a altres camps, com el fenomen volcànic, s'acaben fent moltes més exposicions d'art. Potser això és perquè és més fàcil i econòmic fer una exposició d'art que muntar vitrines, per exemple, per fer una altra mena d'exposició.

De fet, abans que s'obris el Museu Comarcal ja hi havia la Sala Oberta, i s'hi feien passar els objectes que hi havia a dalt perquè s'anessin coneixent. Ara té la funció de complementar el que hi ha a les sales permanents, en temes i en períodes -a dalt s'acaba als anys 50, i, per tant, a l'Oberta li toca el període més actual-. Pel que fa a la Sala 14, va néixer per a donar a conèixer les propostes d'arts plàstiques més agosarades i actuals. Havia d'ensenyar el que era "l'últim crit" a la Garrotxa.

De fet, els criteris són força flexibles, i és una sala oberta a tothom per fer-hi exposicions; l'únic que demanem és que sigui una cosa preparada. Però la proposta no ha acabat de quallar. Hauríem de tenir projectes apilonats esperant per exposar, i no és així. No hi ha demanda, i quan s'hi han fet coses, no hi ha passat massa gent a veure-ho. Ens hem preguntat per què ha anat així, però no tenim la resposta. Potser som nosaltres, que no hem trobat la manera de dirigir-nos a aquest grup d'artistes més joves. No deu ser perquè pensin que els direm que no, perquè crec que mai no hem rebutjat cap projecte.

De tota manera, m'agradaria dir que ara, per Festes, a la Sala Oberta presentem una col.lectiva que vol recollir una panoràmica del que es fa a Olot entre la gent més jove, i per això té el títol de Sota 30.

Hem d'acabar parlant del cas Clarà, i volem que en Gabriel hi digui la seva, perquè no se l'ha sentit gaire, tot i ser una de les persones que més directament hi estan implicades, si més no per la feina que li ha portat i li portarà.

Encara que hagi sortit tant als diaris, penso que no és tanta la polèmica. El que hi ha és un grup de pressió, molt reduït i d'una ideologia ben concreta, que s'ho ha sabut fer, amb el suport d'un diari que els ha servit de plataforma. Hauria estat interessant que se n'hagués derivat un veritable debat sobre patrimoni i descentralització, però ha acabat essent una qüestió visceral: "Se'ns volen emportar unes escultures que són nostres, i ho hem d'impedir". Tot plegat no passa d'aquí.

Ara ho tenim a Olot, però això no vol dir que nosaltres hàgim de fer el Museu Clarà que tenia Barcelona. El que volem fer és integrar les peces que han arribat dins tot l'espai del museu. Això serà quan, amb l'ampliació prevista, puguem esponjar el que ara hi ha exposat.

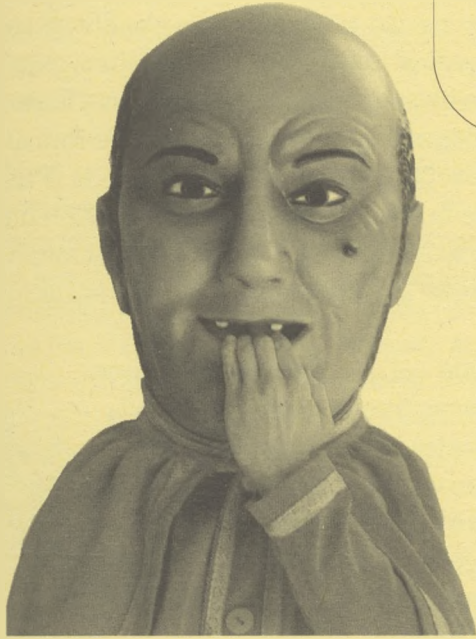
Tècnicament penso que el procés ha estat ben plantejat, la descentralització aplicada al Museu Nacional de Catalunya em sembla positiva. Tant de bo es fes en altres àmbits culturals. Aquest és un debat pendent.

Amb aquest debat ens quedem. Sabem que ens han quedat altres qüestions per tocar, però esperem que la conversa hagi estat el que pretenia: una reflexió entorn de la gestió dels museus, del paper que tenen en l'entorn, amb una persona que hi treballa des de fa temps, en una feina al nostre parer massa silenciosa, massa poc coneguda, i per això ens n'hem volgut fer ressò.

Jordi Rovira / Meius Ferrés

La Tura i jo

*La Tura
i jo...*

☞ Tornen les festes. L'última setmana d'agost sempre es viu amb un cert remenament, coincidint amb la tornada de vacances i la imminència de la festa per excel·lència. Hem de reconèixer que no hem estat massa originals a l'hora de triar el tema d'aquestes pàgines centrals. Havien de ser dotze punts de vista amb el títol genèric de *La Tura i jo* - per allò de la vivència personal, d'una relació més íntima- que finalment s'han quedat en vuit.

La festa ens remet sempre als orígens, gairebé a l'instint, per això sol ser un dels signes d'identitat d'un poble. L'ideal fóra que fos de veritat la particular expressió d'un poble, que fos un veritable acte col·lectiu, no pas només el fruit de la gestió d'una reduïda comissió que contracta per catàleg i ordena una agenda.

Les festes milloren si els pobles milloren. ”

Benvolguts,

ns disposem a celebrar les Festes de la Mare de Déu del Tura, Patrona de la Ciutat d'Olot. És aquesta la nostra Festa Major, la que ens implica a tots, homes i dones, grans i petits, cervesers i bàrmans. Els nascuts aquí i els vinguts de fora, vivim al centre o en un dels barris de la ciutat, bevem cervesa nacional o importada.

La Tura és una fura per ballar el rock & roll de vegades sembla dura, però només és quan vol.

Treballa a filatura i el seu pare è pagès.

Però mentres el rock dura no té de pensar en res.

Per això, la Comissió de Festes -sota el patrocini de la casa Damm- ha preparat un programa en el qual tots hi podem trobar actes que ens despertin la set, estimulin la sequera de gola necessària i ens permetin fruir, ser una mica més feliços, bevint i degustant aquestes cerveses tan nostrades.

Els actes tradicionals, aquells que no poden faltar mai a les Festes del Tura, que ens fan viure una emoció íntima i que ens fan sentir als olotins identificats amb la nostra ciutat, i la nostra cervesa estil Pilsen, però al mateix temps, actes d'una gran actualitat que donen aquell to de modernitat que volem que tingui també la nostra Festa, quan es fa necessari prendre una bona cervesa negra, i que atrau tanta gent de fora que ens visita aquests dies. Tot plegat, la conservació de la tradició tant arrelada (Pilsen), amb la novetat (Coronitas) i el ressò que té la nostra Festa (Guinness), ha fet que aquesta hagi estat declarada per la Generalitat de Catalunya, Festa d'Interès Nacional Cerveser, i per l'Estat Lliure de Baviera, Setemberfest, segona manifestació cultural després de l'Oktoberfest.

Perquè una festa sigui reeixida, cal que el programa sigui bo, la cervesa al punt i ben «tirada», i calen diners -agraïm la desinteressada generositat de les cases Damm i San Miguel-, però també cal la nostra disposició personal a passarnos-ho bé, que tinguem una actitud positiva envers el barman que ens serveix la gerra de cervesa en un «tubo», i que estiguem disposats a compartir la nostra cervesa amb els altres, amb els «altres» d'aquí i els «altres» de fora. Jo us demano que tots hi posem una mica de la nostra part perquè tot plegat sigui possible.

Aquests dies hi haurà gent que haurà de treballar més que mai per fer que tots ho passem bé. No vull esmentar cap bar, cap bàrman ni cap cambrer en particular, hi hauria el perill de deixar-me algú, però si hi pensem i ens hi fixem veurem que són molts. Altres hauran de patir les molèsties que tota absorció de cervesa al carrer comporta. A uns i altres, dono les gràcies per endavant.

Que tingueu tots una molt bona Festa.

La vostra Alcaldessa...

Isabel

A. R.

La Tura

ura em recorda toro; és el nom olotí per excel·lència. Tura, Tura; ara els pares tornen a posar aquest nom a les nenes acabades de néixer; Tura, el rock de la Rodona - grup olotí que sol tocar per animar vetllades de caràcter divers- Tura és el nom de la Festa Major d'Olot. Que què em suggereixen aquestes festes? Doncs, gegants, nans i cavallets, xerinola al carrer, sardanes (jo ja fa molts anys era de les que corria tots els aplecs) i música de cobla, teatre, barraques, gent contenta, passats de rosca, acabament de l'estiu, de la piscina i la platja, festa arreu d'Olot, tots de totes les capelletes olotines amics, disbauxa, música al carrer, rock, tangos, ballables per a gent jove i gran, focs d'artifici, lluminositat, colors vius, riuades de gent, records d'infantesa... Diria que tolerància; no festa per força. Les festes majors dels pobles, per a mi, a part de l'aspecte merament lúdic, representen obertura. Obertura en dos sentits: de tu cap a l'altra gent i potser cap a gent que no et són precisament simpàtics i de la gent cap a tu en sentit invers i recíproc. La festa s'ho porta. Tothom és amic de tothom. A aquesta mena de persones els agraden les festes i les tradicions i per a ells són un motiu de satisfacció plena. El fet que cada any i a les mateixes dates se celebri el mateix els fa sentir contents, es reafirmen amb la continuïtat de la tradició i fan comentaris com "eh que són maques les festes?" Crec que majoritàriament és així. Amb tot i això, hi ha un altre tipus de persones; aquells que representen un grup minoritari però igualment respectable que consideren que, en certa manera, la festa major és una enganyifa perquè tothom ha d'estar content per força i perquè toca. A aquest grup humà no li satisfan les festes majors perquè hi veuen un alt grau d'hipocresia. Són més aviat tristos, no els agrada que hi hagi molta gent al carrer, són insociables i viuen reclosos en ells mateixos. Ells es fan la seva pròpia festa. Per a ells els amics són amics de debó i no simples esdeveniments socials per passar una vetllada. Pertanyen al grup que considera que només tenen dos, a tot estirar, tres amics però que els que ho són, són de veritat. És el concepte d'amistat sincera. Són incapaços de fer el paper i no se senten bé en un lloc i els fa mal i els molesta que pel sol fet de ser festa major es vegin obligats a riure, passar-s'ho bé i a comentar dels actes celebrats arreu "ei, tu, això és fenomenal, de nassos!" Són fidels i confidents i, segurament, als ulls dels altres, estranys.

Oh, Tura, Tura, et
sobren ben bé
trè o quatre dits de
cintura.
Però Tura, Tura, a mí ja
m'agrades com ets.

A mi, personalment, hi ha coses de la Festa Major d'Olot que m'agraden més que altres, suposo que com gairebé a tothom. Diria que em sento més atreta o motivada per cert tipus d'actes que per d'altres. Però el que voldria reivindicar des d'aquí és el dret de tothom a gaudir quan vulgui i que no només pel fet de ser el dia 8 de setembre o un dia de festa major es vegin forçats a celebrar quelcom, anar de marxa, estar contents i animats i, en resum, divertir-se només perquè toca. La llibertat de qualsevol ésser humà pel que fa a l'oci i el lleure passa per celebrar el que sigui quan vulgui, independentment de si s'escau en un dia de plena festa major o en qualsevol dia del calendari

Montse Casabó Masip

Les Festes

La Tura té soltura per
encendre l'envelat
Després temperatura
quan ja tot és cremat
S'atura o no s'atura tot
depén del conjunt
Però quan pot se'n
satura perquè mai li ve
d'un.

P

er als joves olotins les festes són un respir, una alenada d'aire fresc dins aquesta ciutat que s'ha tornat monòtona i avorrida, i que ara sembla que comença lentament a recuperar el dinamisme juvenil que la caracteritzava quan els nostres pares tenien la nostra edat. Fixeu-vos que durant les festes la gent ve de fora a buscar la gresca, però durant la resta de l'any molts olotins i olotines marxen a fora per buscar aquesta gresca.

Tot i que aquest any l'ajuntament a baixat el llistó fent de l'actuació del grup «Ja T'ho Diré» (que d'altra banda m'agrada força) l'esdeveniment musical més important de les festes, aquestes prometen ser com cada any una riuada de gent pels carrers cridant, bevent i rient. I això ens demostra la capacitat que tenim tots els olotins de fer que el concepte "nit a Olot" sigui sinònim de gresca. O sia, que tant la joventut com l'ajuntament hem de recuperar aquest dinamisme que seria tan bo pel comerciant com per l'estudiant.

Amb les festes també trenquen, a tots aquells forans que hi assisteixen, aquell tòpic que ens titlla de tancats i conservadors i mostra una cara d'Olot on des del més respectable fins al més alternatiu fan gresca colze a colze. Perquè les expressions culturals més elevades i caracteritzadores de l'esperit d'un poble són les seves festes.

Josep Arnaiz Noguera

La Tura i jo

E

l meu poble protestant del Nord d'Alemanya - de fet, no cal dir-ho- no coneix cap Mare de Déu que vetlli pels seus destins tal com ho fa la Mare de Déu del Tura pels olotins, i tampoc no coneix cap festa que li agraeixi la penosa feina. En lloc d'això hi ha la pragmàtica i pràctica Festa dels Bombers (el seu acte central és l'extinció d'un foc imaginari) de caràcter prosaic i sobri, sense cap mena de dimensió simbòlica.

Aquesta festa és sòbria encara que el nivell etílic dels participants pot arribar a altures tan espantoses que cap bomber ja no està en condicions d'apagar altra cosa que la seva mateixa set. Això, però, ho fa amb pragmatisme, sistemàticament, "sobri", com si diguéssim.

Recordant aquesta festa unidimensional em sembla del tot meravellós que el sud catòlic i mediterrani - per més que s'hagi tornat anticlerical i agnòstic, per més que hagi perdut la fe- no renunciï al seu antic epicentre d'abans de la II.lustració, és a dir, dels seus Sants Patrons. Conservant Sants Patrons (i molt més encara, Santes Patrones) es conserva un tros de tradició no-pragmàtica, el record d'una fe gairebé perduda i, en el nostre cas, també un fragment de mites precristians, ja que la nostra Mare de Déu fou trobada per aquell brau- la tradició pietosa parla d'un bou- que portava Europa.

Més proper que el mite eclesiasticoreligiós de la Mare de Déu, m'és el paganopopular de la

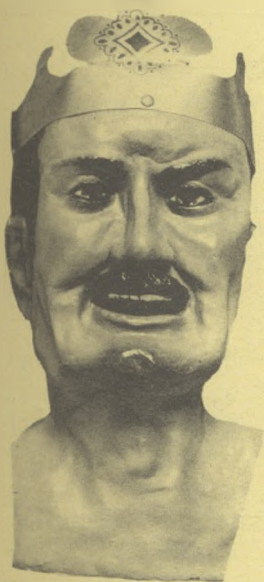
faràndula, un mite "ligh", podríem dir. De cap de les maneres voldria que ningú m'expliqués el seu origen etnològic o que me'l desmitifiqués amb els estris del criticisme històric. Precisament, allò no ben bé explicable dels Gegants, Nans i Cavallets, perquè la seva finalitat és ésser lliures de tota finalitat, ho converteix per a mi en l'encarnació de les Festes. la seva presència una mica surreal fa que siguin any rere any (tal com cal pel temps cíclic dels mites) la meua "pièce de resistance" dins l'enrenou festiu que es regula segons les lleis de l'economia del mercat: oferta i demanda.

El que passa és el següent: Malgrat l'emoció dels Gegants & Cia., he de dir de mala gana, però amb la mirada realista a les "coses tal com són", que el veritable Sant Patró de les Festes - ningú no l'esmenta mai pel seu nom, però tot i així és pràcticament omnipresent - no és cap altre que el Senyor Esteve. És ell qui ens prepara l'especial "Mercat de festes" i tot fent això ha calibrat perfectament la seva clientela fragmentada pluralísticament: per a cada gust té quelcom en la seva àmplia oferta i mai no se n'oblida de dir ben alt el preu del producte (Mireu al programa de Festes la salutació de l'alcaldeessa: "... tots hi puguem trobar actes que siguin del nostre gust" i "calen diners"), un preu que hem de pagar en pessetes i amb bona conducta (per això també mireu el programa).

Fer una síntesi entre la Mare de Déu i els Gegants & Cia. per un costat i el mercantil i consumista Senyor Esteve per l'altre m'és quasi impossible. La idea i la pràctica de l'alegria comprable em repugna força, de manera que - desconcertada - em pregunto: per què les Festes em fan il·lusió?

La resposta que puc donar segons el meu millor saber i entendre és aquesta: sóc una "bàrbara del nord", crescuda i educada en l'esperit de l'asceti protestant i de la disciplina prussiana, i un fruit, mig podrit, d'aquesta austeritat és la Festa dels Bombers. Són els dèficits evidents d'aquesta festà nòrdica que fan que durant les Festes del Tura sempre hi hagi moments en què els pugui compensar de forma gratuïta o - paradoxalment - previ pagament de tribut al Senyor Esteve.

Sigrid Werning Stüwe

La teoria d'Steiner

- un relat impertinent -

El Dr. Karl Steiner és un sociòleg alemany que ha dedicat tota la seva vida a l'estudi de la conducta humana en relació al medi i a desentrallar els mecanismes que regeixen la ritualitat com a fenomen col·lectiu.

Steiner afirma sense embuts que les societats primitives no pensen, simplement són, de la qual cosa podem deduir que les societats modernes pensen i que com més pensen van deixant de ser, perden entitat, esdevenint

així ens estrictament funcionals.

Contradint el postulat cartesià del Cogito...etc., etc. aquest jueu teutó desbarata tota l'arquitectura del pensament contemporani i ens converteix a tots plegats en uns autèntics monstres de fira carregats de complexos i de sentiments de culpa.

Oh! Tura, Tura et falten
ben bé
tré o quatre pams
d'estatura
Però Tura, Tura, a mi ja
m'agrades com ets.

La Tura té bravura i no
s'atura per re
li agrada l'aventura i
mai pregunta per què
Madura de natura planta
cara a tot déu
li sobra cara dura per
saltar a sobre teu.

No m'estranya. Si penso, observo i si miro petrifico la realitat a base d'una infinita sèrie d'instantànies, cosa que ens remet inevitablement al mite de la càmera assassina. Aquest virtual assassinat condemna el pensador a la frustració perpètua perquè destrueix contínuament els seus propis desigs. Pensa i enveja, però mai no es decideix a actuar. En un dels annexos de l'estudi que va dedicar a les tribus europees occidentals Steiner parla de Catalunya, concretament de la Garrotxa. La veritat és que no en sortim pas gaire ben parats. Destaca la coexistència paradoxal d'un alt grau d'autoestima al costat d'un menyspreu absolut per les formes. Posa un exemple -desafortunat segons el meu parer- per il·lustrar aquest despropòsit: «La imatge del president passant revista a una companyia de Mossos dóna la mida exacta d'aquest joc de contrastos. Una formació ordenada, amb una indumentària exòtica i colorista, davant d'un element desvagat, desconjuntat, que repassa la plantilla com aquell que dóna un cop d'ull al mostrari de temporada d'una firma tèxtil». Aquesta referència extemporània, però, segurament que també és aplicable als dignataris comarcans. Només cal constatar la poca traça que se sol tenir a l'hora de conformar un acte públic, sigui de naturalesa lúdica, institucional o comercial. Les qüestions relatives al protocol es contemplen com un suplici necessari; la falta de previsió, la por a ser «mirat» i la necessitat d'aparentar que l'actuació es fa per força, acaben abandonant la sort de l'acte a la dissort d'una pèrfida improvisació. Ara recordo l'espectacle de la inauguració de les reformes de la Plaça del Carme: començant per les mides i la disposició de la tarima i acabant per les deficiències de l'equip de so, passant per la tallada de la cinta, l'ordre dels discursos, l'escassa il·luminació de l'escenari, etc. El resultat final era d'opereta de pa xucat amb oli.

Vivim en un país on tothom vol ser pintor i figura, ser-hi i no ser-hi, tot alhora i, això, estimats lectors, a part de ser impossible, t'acaba precipitant en un pou de frustració i d'enveges. Malgrat la duresa d'Steiner, em fa tot l'efecte que se li ha de donar la raó.

La configuració de les sales de ball amb galeria perifèrica, privilegiat observatori de campanya, la disposició de les llotges als envelats i als teatres, el mateix Ball Pla, les tribunes naturals dels carrers on els indígenes s'installe amb cadira per contemplar el pas parsimoniós de les carrosses de carnaval i del Cós iris, tot és fet i pensat per mirar.

Aquest fet, situat a la frontera patològica del *voyeurisme*, acaba creant incomoditat i angoixa, perquè hom mira, però a l'ensems se sent observat, és clar, amb la qual cosa s'acaba perdent naturalitat, d'aquí el garratibament conductual dels garrotxins en públic, d'aquí també l'adopció genèrica del postulat hipòcrata de *nedar i guardar la roba* i d'aquí també el temor a ser descobert en el combat que cadascú lliura permanentment amb els propis instints.

Som un poble de mirar i de riure per sota el nas, dissimuladament. *Aquest constrenyiment*- diu Steiner- *asfixiant, infèril i castrador, d'una banda, confegeix als naturals*- desafortunada expressió, crec jo també- *un aire petulant i fatxenda, com si portessin la faixa cordada fins al coll*.

Aquest egocentrisme col·lectiu ha esdevingut plaga, un virus endèmic del qual desconeixem

la potència devastadora real. Tothom, per sistema, té per norma declarar les excel·lències de casa, la grandesa, del paisatge, la bondat de la gent, ignorant que la radiografia no s'assembla de res a l'original. Tenim els millors gegants, la millor festa major - en tràmit de ser declarada d'interès públic-, la fira més antiga de Catalunya, la Plaça de Braus més antiga de Catalunya, la zona volcànica més important de la Península - cosa relativament fàcil, tenint en compte que és l'única-, el millor fuet, els millors fesols, el millor alcalde -ara alcaldessa-, i per contra -segons Steiner- aquest especimen local odia profundament les mateixes coses que exalta.

Si mai vingués l'Steiner a Olot que es calci perquè en sé més d'un que se'l cruspiria a gust barrejat amb un bon empedrat de mongetes.

Xavier Ruscalleda

Les oques

(by) Francesc Pereira

n Tom em va dir que la seva vida no funcionava. M'ho va dir mentre parlàvem del temps, com si es tractés d'un comentari meteorològic. Em va sorprendre. Era divendres, sortíem de l'oficina i ens dirigíem a casa conversant sobre el que faríem aquell cap de setmana.

- No funciona? Per què?

Era el meu company de departament. El coneixia d'una manera im-
personal, com tothom qui ha de compartir una feina.

- No puc més. Se m'ha acabat la paciència, va afegir amb una expressió
angoixada.

Era tard. Jo encara havia de preparar el dinar en arribar a casa. Havia
d'engegar la rentadora i netejar l'apartament, com cada divendres. Vaig
mirar el rellotge. No sabia què dir. També havia de fer el llit, regar els
geranis de la galeria i anar al supermercat.

- Estàs deprimat?

- No ho sé.

Mirava el terra fixament, amb la cartera a la mà. Semblava desorientat.
No el podia deixar així al mig del carrer.

- Vols que en parlem?

- Tens temps?

- No gaire.

El vaig agafar pel braç per travessar el carrer. Em va seguir dòcilment.

- Què és el que passa. Tens algun problema amb la Marta?

La Marta era la seva muller.

- Cap problema.

- I doncs?

- No ho sé. No sé el que em passa.

Vaig mirar el rellotge. No m'agradava gens el paper que em tocava.
Tenia molta feina esperant-me a casa. El temps passa volant. Un cap
de setmana no dóna per gaire. Volia dedicar el dissabte a arreglar
armaris.

- On vols que anem? - li vaig demanar.

- Al parc.

- Al parc? A aquesta hora?

- Sí, al parc.

El parc era lluny, a més de mitja hora a peu. I el dia era feixuc, calurós. Vaig estar a punt de dir-li que no, que ni parlar-ne. Però s e m b l a v a c o m p l e t a m e n t confós.

- Molt bé. Som-hi.

Vaig començar a caminar ràpidament. En arribar a un semàfor, em va dir que si em podia agafar la mà.

- Aagafar-me la mà? Per què?

Em va agafar la mà sense respondre.

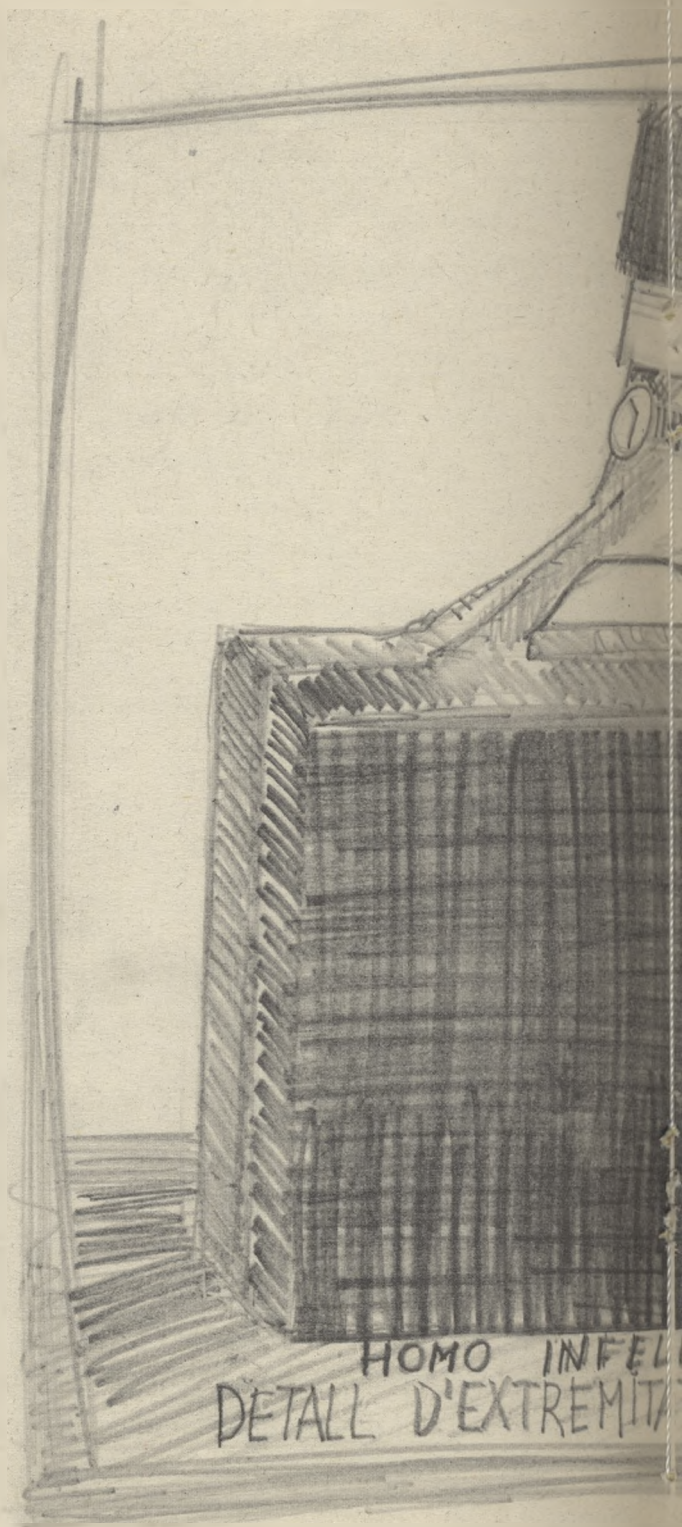
- Què et passa?

No va contestar. El seu pas era cada vegada més lent. Després de cinc minuts de marxa, va començar a ensopegar amb les papereres que ens trobàvem. Jo l'estirava cap a un costat i a l'altre de la vorera per evitar els vianants i les motocicletes aparcades. Finalment, va caure.

- Tom, així no arribarem al parc.

- Estic cansat.

- Hauries d'aixecar-te.

- Necessito cinc minuts.

Vaig mirar el meu rellotge. havia perdut quasi una hora de la meua tarda de divendres. En Tom feia esforços per aixecar-se. Finalment, amb un crit, va llençar la cartera a la calçada. La gent ens mirava.

- Has perdut el seny?

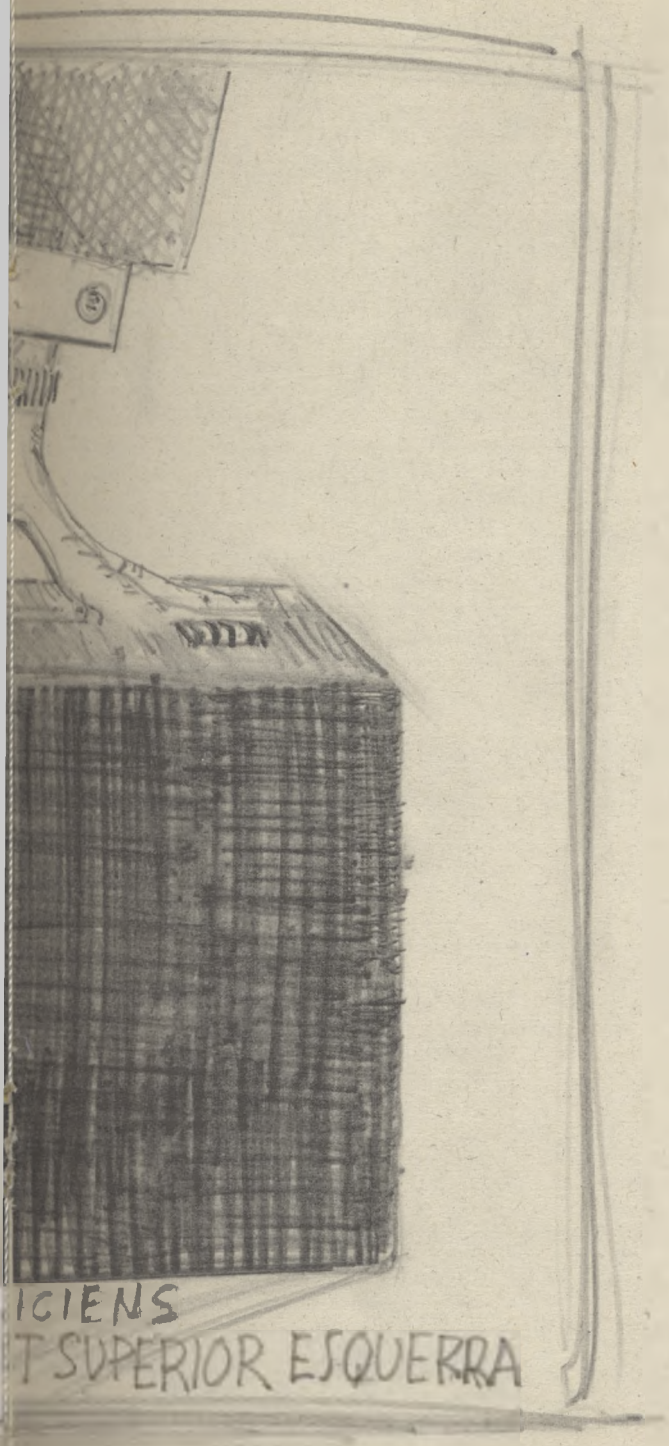
Tampoc no va respondre. Un camió va passar per sobre de la seva

cartera i la va rebentar.

Vàrem contemplar els papers escampats. Jo observava en Tom i la seva cartera rebentada alternativament. Tenia una expressió de pau al rostre. Va trancórrer una estona que em va semblar eterna. El tràfec era intens. A cada vehicle que passava, els papers s'escampaven una mica més per sobre la calçada. En Tom continuava a terra.

- Me n'hauré d'anar, Tom.

Es va incorporar amb dificultat i vàrem continuar. No em deixava anar la mà. A estones, m'estirava i reia. Jo agafava amb força la meua cartera, tant plena de papers com ho havia estat la seva. Aquell pes em donava seguretat. Vaig sentir que m'estimava la meua cartera. No volia perdre-la. No volia que un camió li passés per sobre i que els meus expedients s'escampessin per terra.

Era dolorós només de pensar-ho.

Quan vàrem arribar al parc, jo sentia que la tarda estava perduda. Tenia gana i em sentia molest per no poder complir el meu programa dels divendres. Vaig començar a pensar que en Tom s'havia tornat boig i que el millor que podia fer era trucar a casa seva.

- Anem a veure les oques? - va dir en Tom amb una veu infantil. Vaig accedir. Semblava molt il·lusionat amb la idea. Vàrem recórrer el parc cercant les oques. Quan les vàrem trobar, en Tom va intentar acaronar-les. Les oques varen fugir. Aleshores ell va caure a terra aparatósament. M'hi vaig apropar. Suava d'una manera anormal.

- De petit, jo venia ací amb el meu pare- em va dir.

Tenia els ulls vidriosos. No m'hi havia fixat fins aquell moment. Va sospirar i va somriure. Em mirava com si no em veiés.

- Estàs bé, Tom?

- Molt bé - va dir. Després, va inclinar el cap. Jo l'observava sense entendre la seva actitud. Vaig mirar el rellotge. Eren les sis de la tarda. Vaig seure damunt la gespa, al seu costat, disposat a esperar que es despertés.

Va transcórrer una altra hora i a la fi vaig entendre que en Tom no dormia. Tot i això, no em vaig moure. Les oques ens miraven des de l'altre costat del parc. El rostre d'en Tom va agafar un color groguenc. Semblava molt concentrat en si mateix, en el seu problema. Com tots els morts que jo havia vist. No vaig saber què fer. Em vaig treure les sabtes i els mitjons per sentir la gespa verda contra els peus. Jo cercava reaccions dintre meu, sense trobar-les. Em varen començar a sortir llàgrimes als ulls. No estava trist ni afectat. La sensació era de transparència. El fet de la seva mort em semblava perfectament natural. Havia estat una bona idea anar al parc per morir. Era un espai net i clar. Les oques eren una bona companyia. Tot estava bé. Ara ja no tenia pressa. Em vaig treure el rellotge i el vaig posar a la cartera. El cel era intensament blau. Lentament, tot semblava ocupar el seu lloc dins meu. Es va fer fosc. Una olor suau i dolça ens envoltava. les ombres dels arbres varen créixer fins emplenar tot el parc. Vaig perdre la consciència del temps. Quan me'n vaig adonar, tornava a ser de dia. Em vaig posar les sabates i els mitjons. El rostre d'en Tom expressava una pau immensa. El perfume dolç continuava envoltant-nos. Vaig obrir la cartera i em vaig posar el rellotge. Eren les cinc de la matinada. Sentia la claredat de la decisió d'en Tom dins meu, entenia la seva mort. El que no entenia era la meua vida.

F. Pereira

De setembre a setembre

J

a s'ha acabat l'estiu. A Olot, l'any va de setembre a setembre i les Festes del Tura són l'acabament i el principi de molts afers: de feina, d'escola, de família, de lleure, d'horaris...

No sé si aquest fet el provoca la festa major o aquesta n'és una conseqüència. malgrat que Olot té l'aspecte d'una ciutat, els olotins vivim i sentim la festa com un poble. La vivim al carrer i tant se val el que hi hagi.

Anem per tot arreu, ens trobem actes a les cantonades i ens hi parem.

La festa ens fa opinar, ens fa llegir, ens fa sortir com mai, fins i tot, ens fa estar mig contents de veure gent de fora. Anem al teatre, al firal, al parc vell, al pavelló..., llocs on no anàvem des de feia un any.

La festa, com la feina, es viu d'una manera personal i intransferible. Cadascú i cadascuna la vivim amb diferent intensitat, cadascú cerca i fa allò que més li agrada i ho repeteix any

rera any. Si els actes als quals assisteix perden carisma, se les enginya per passar-s'ho bé igualment, però mai no deixa d'anar-hi. És per això que les festes han de ser i són populars. Els actes més exitosos són aquells que la gent organitzadora viu intensament i, d'aquesta manera en fa partíceps als altres.

Per aquesta raó és tan important que les festes surtin de les associacions, dels grups, dels clubs... d'aquí, però cal valorar la feina que fan i sobretot pagar-la bé, si no volem

que se'n cansin, no pas amb subvencions encobertes ni a canvi de res que no siguin les despeses reals dels actes organitzats.

Tant se val els actes que hi hagi, la gent vol festa i de mica en mica se l'ha anat fent seva. Això és el que fa que Olot s'ompli de gent d'altres contrades. Els mouen les ganes de quedar xops d'aquesta necessitat de festa grossa.

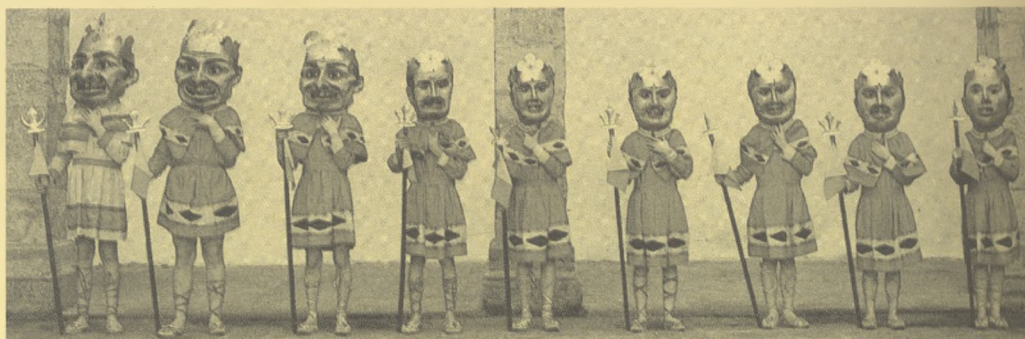
Bones festes!

Josep Maria Reixach

La Tura va a costura
plegant de trebiar
Procura fer cultura per al
dia de demà.

Només menja verdura
perquè es vol aprimar
Cal controlar l'etxura si
és que ens vol excitar.

La Festa de tots

es Festes? Què vos que et digui.... Firal amunt, Firal avall, a la dona li agrada i què hi vos fer... Acabo amb mal de peus i ben enfredorit. I això que ella cada any m'atabala amb lo del jersei: posa-te'l, Joan, que ja saps que agafes fred. I després, a cada pas trobs veïns, gent de la fàbrica, i vinga a xerrar. Com si no ens veiéssim d'en tot l'any! És que quan s'hi posen les dones, no s'acaba mai més. I el dinar de l'endemà, un remenar de cassoles de bon dematí, i després fes bona cara, que no vénen pas tan sovint, les meves germanes, però és a mi que em toca d'aguantar els acudits del cunyat de Banyoles. No el puc sofrir! Tot plegat, ja ho veus, no em diuen pas res, a mi, les festes.

Tinc sempre una feinada, per les Festes! No sé pas com m'ho faig, però no surto d'enlloc. Abans, bé s'ha de fer una bona esterrejada, no pots pas tenir la casa bruta, quan vénen els parents. A la carnisseria, si no hi vas pas ben bé una setmana abans, no t'ho tenen. I és clar, si fas canelons, encara, però si vos fer espatlla, ho tens d'encarregar. I si fas peix, ja pots preparar la butxaca. I després, posa't a cuinar! Sola, perquè amb la mainada, no hi pots comptar per res! Ja podrien ajudar, ja, però només pensen en sortir. I al dinar de la festa, amb prou feines mengen res, amb aquella cara que fa mitja angúnia. Com que cada nit m'arriben a les hores petites... Els de les veïnes fan igual, eh? Ja ho dic jo, nosaltres només treballar, i els altres a passar-s'ho bé.

A mi sempre m'han fet il·lusió, aquestes Festes, però ja em vaig fent vella i no entenc gaire lo que fan. La Carmeta mateix, la que viu a baix, diu que ahir mentres anava a missa de nou es va trobar amb jovent que sortia del portal. Es veu que hi havien dormit. Oh, i nois i noies barrejats. I diu que el carrer era tan brut i feia tanta pudor que no hi havia maneres de fer-lo net. Ja em direu! Aquesta mainada no poden pas anar bé. Jo, tant que

m'agrada d'anar a l'ofici, i després al cambril, a fer el petó! També sempre m'ha agradat de veure les carrosses, tot i que ara n'hi ha tan poques que aviat són vistes. I els gegants, els sóc vist de dalt del terrat de la Nita, i es veien bé! És això que et deia, una mica de xera també la fem.

N'estic fins als collons, tio. A casa tot el dia emprenyant, que si aquests cabells, que si vigila amb la moto... I aquests dies, sembla que haurien de passar més, no? Doncs que t'ho creguis. Encara pitjor, perquè te'ls pots trobar mentres voltes amb la penya, o si no sempre hi ha algú que els hi diu que m'ha vist. En sèrio, l'altre dia van passar mentres fèiem un canuto, i sort que hi vam ser a temps! Me les hauria carregat, segur. Però m'ho munto prou bé, per festes. A casa, si puc, no em veuen el pèl, i ens passem les nits fent birres, a les barraques, al correbou, i a vegades enganxo cada tia... Sempre van més embalades, per festes. No em puc queixar, ja ho veus.

El pregoner

Contra la festa

ada generació, sospito, estableix una especial relació amb la "seva" festa. Les diades són les mateixes i el pretext religiós o profà s'ha fet secular, però sovint hom té la impressió que la Festa, en aquest cas les Festes del Tura, són quelcom absolutament canviant, irrepètible, i sobretot intransferible entre generacions. Malgrat l'aparent constància de les mateixes

parades de tir, els espectacles "a la mode" al Teatre Principal i el mateix pal de pallar que són els gegants a la Plaça, a les dotze en punt, el dia 8 de setembre.

La gent, el jovent especialment, passa les festes de la seva època sempre amb una eterna relació d'amor i d'odi, com diria un novel·lista. Tothom ho sap que aquells que disfruten com camells (disculpin els camells l'expressió) d'una part de la festa, digui's correbou, balls a la plaça o Cós Iris (fins quan haurem de suportar una denominació tan ridícula per aquesta desfilada de carrosses i batalla de confetti?), passen olímpicament d'altres aspectes més "sagrats" i tradicionals de les diades. I viceversa. Un "passar" que sovint és abominació i sarcasme de la festa dels altres. De fet, el mateix sentit de la festa ja comporta un instint de canvi i de transgressió. Probablement aquest seria un bon tema d'estudi, els odis més o menys mortals a la festa, a alguns aspectes de la festa.

A Olot, és clar, la malícia paradigmàtica s'havia concentrat, de sempre, contra el Ball Pla. Ja el 1893, convé recordar-ho, hi hagué un intent d'atemptat. Un intent, probablement força imaginari, en plena efervescència de l'anarquisme i les seves posicions de la propaganda del fet. La meva, no sé si dir-ho amb un to exultant, fou la generació que enterrà el Ball Pla, aquella desfilada fantasmagòrica i imrepresentable als ulls del 68, ja saben. I dic enterrar, perquè el Ball Pla feia pla més d'un segle que s'havia mort, en desaparèixer la dansa que li donà el nom.

És clar també que hi hagué altres moviments opositors, com els clericals de principi de segle, el bisbe de la muntanya sobretot, contra els balls i altres diversions liberals i pecaminoses de la

Oh, Tura, Tura, et
sobren ben bé
els plats que et fots de
confitura
Però Tura, Tura a mi ja
m'agrades com ets
Però Tura, Tura que jo
també sóc llaminer.

festa. O el cant de "les modes impures" als terrats de plaça, contra els escots del mateix Ball Pla, valga'm Déu!, en plena dècada dels cinquanta. I del meu record, prou vell lamentablement, no estarà de més que apunti les malèvoles intencions que, als setanta, hi hagué de boicotejar fins els mateixos gegants que, sense balladors olotins espontanis, s'entregaven, ai las!, a mans i peus de mercenaris forasters. (Sortosament, el moviment de recuperació popular de les festes, poc després, va aturar si no les bombes, almenys la malignitat de les idees).

Avui, jo diria que el correbou i les curses de braus han aglutinat aquests eterns moviments desestabilitzadors i antifestius que tota festa comporta. De fet, permeteu-me el comentari, jo

mateix abomino d'aquesta farsa pamplonesa que s'ha apropiat del nom sagrat de correbou que, sens dubte era, històricament, tota una altra cosa. I posats a dir, no em faria res d'alleugerir una mica la disbauxa acústica i alcohòlica, nocturna sobretot, d'aquests dies, que ja estan donant fama, arreu del món, a la festa d'Olot, com la més "heavy" de totes les festes que es fan i es desfan. El problema és el com, sense caure en el "manu corominoli". Sospito que tots vostès en deuen tenir alguna per dir. Això sí, les "meves" festes del Tura, que no me les toquin.

Jordi Pujiula

Amistats perilloses

La nostra relació sempre ha estat de conveniència. Ens necessitem mútuament. I els dos ho sabem. Per aquest motiu, enguany tampoc li seré fidel. Li enviaré un pomell de flors per Interflora, amb una nota que dirà : "Ets divina". La besaré a l'àmpit del temple. Plorarà, i em retreurà el llarg oblit. Recorrerem el casc antic agafats de la mà i xiuxiuajant-nos a cau d'orella comentaris a l'entorn de l'exposició Sota

30. Ballarem amb el Porc i el Xai, el Patatuf, i l'AOAPIX; i amb els dimonis del Pim Pam Pum Foc farem un pinxo a les guinguetes del Firal: Olot està que bull!

Una tassa de xocolata, si us plau. Millor encara, que en siguin dues! Corre, Tura, que vénen els bous! zzzzzszss! zsszzszss!

Es-tira! Es-tira! Tuuuuura, baixa! Mira que voler fer d'anxaneta! Què et sembla si anem a veure el Cos Iris? També vols ballar, avui? Recorda que demà hem de

llevar-nos aviat... Hi ha mercat. I la fira del duro. I la cercavila del Porc i el Xai amb els Tremendos de Castelló. I la Turinada. I el ball de l'hora amb l'Electrogen Band. I revetlla al Firal. Tura! Tura! zzzszzzsz! zzzszzzsz!

Crashhh! Què ha estat, això? Res dona, no t'amoïnis! El trencadís de l'exposició Color-in color de la sala el Caliu del Centre Catòlic, que ha deixat calba la cantat del Principal!

Vols que ballem? Però si no en sé massa! D'acord, però recorda que demà tenim un correbou, una ofrena floral a Joan Pere Fontanella, una conferència d'Ainaud de Lasarte... I els focs! Ja aguantarem???

Sí, olotinet meu.

I tot seguit la duré a casa. M'acomiaré d'ella cuita-corrents. Li picaré l'ullet i la col·locaré de bell nou a "l'escaparata". Rememoraré els bons moments que junts hem passat. Dormiré planament: zzzszzzsz x 2; i al dia següent tindrè la sensació borrosa que tot ha estat com un pastís d'aniversari, la dolçor del qual només pot tastar-se una vegada a l'any.

Oscar Cabana

La Tura és una fura per ballar el rock & roll de vegades sembla dura, però només és quan vol.

Treballa a filatura i el seu pare è pagès.

Però mentres el rock dura no té de pensar en res.

La festa continua

S'han acabat les festes. Com sol ser habitual aquests darrers anys, en aquestes passades Festes del Tura, l'altíssima participació popular ha estat la norma. La majoria d'actes -festius, culturals, esportius i lúdics- han tingut una bona acollida, una puntualitat remarcable, uns preus molts assequibles i, per arrodonir-ho, ens comenten que ha disminuït el consum d'alcohol.

En primer lloc hem de deixar constància del ressò que han tingut els números festius dels tres setmanaris locals. Tots tres, i cada un d'ells al seu aire, han esmerçat esforços a preparar temes de plena actualitat i de gran interès per a la comarca i presentarlos d'una forma adient, cosa que evidencia un bon treball de les seves respectives redaccions i dels equips de col·laboradors respectius.

Igualment, ens hem de referir a l'èxit rotund de la cercavila, cada any més lluïda, mercès a la constant incorporació de nous entremesos. Si fa anys era un dels actes més entranyables

Oh, Tura, Tura, et
sobren ben bé
trè o quatre dits de
cintura.
Però Tura, Tura, a mí ja
m'agrades com ets.

de les nostres festes, ara es parla que potser s'haurà d'allargar el seu recorregut per la munió de gent que s'aplega al seu pas. Fou tot un èxit incorporar a la faràndula figures i símbols aportats pels olotins amb arrels en països llunyans. Un altre dels aspectes a considerar és el del Cós Iris. Recordem l'època de crisi, quan fins i tot es va comentar la possibilitat de suprimir-lo. Doncs bé, no solament continua, sinó que la joventut d'Olot i comarca està més engrescada que mai a participar-hi. Enguany, vam comptar fins a trenta-dues carrosses desfilant per tot el llarg del Passeig de Barcelona. Hem de parlar, és clar, de l'activitat muntada entorn de la piscina municipal. Aprofitant el complex ludicoesportiu, s'han organitzat balls populars gairebé cada dia dins les seves instal·lacions i diferents activitats dins l'aigua. No cal dir que les autoritats locals han estat sempre les primeres a mullar-se.

Enguany, s'han volgut aprofitar les Festes del Tura per inaugurar una nova biblioteca en un dels barris de la ciutat. D'aquesta manera s'acompleix el programa previst quan a la creació d'aquest tipus d'instal·lacions culturals. En aquesta ocasió, el mateix dia de la inauguració, es va presentar el darrer volum - per fi! - de la monumental Història d'Olot del malaguanyat Dr. Joaquim Danés.

Igual que en anys anteriors, hem tingut l'oportunitat d'assistir a les diverses representacions teatrals que diàriament s'han fet en els quatre teatres de la ciutat. Recordem que en un d'ells, aquests dies, només hi han actuat les companyies locals.

El que no ha funcionat ha estat l'intent de fer anar el personal a jóc més d'hora. Tot i que els balls s'acabaven a les tres de la matinada com a màxim, les places i carrers han estat animats fins a les tantes. Sort que l'increment de wàters públics ha estat considerable i s'ha millorat la netedat i la salubritat de les cantonades.

Finalment, hem de dir que les retransmissions i resums dels actes més significatius de les festes realitzats per Televisió de la Garrotxa, han tingut un nivell de qualitat molt alt. La nostra més cordial felicitació

Josep Bonet

Batalletes

U

n jove investigador m'ha vingut a preguntar sobre els meus records, i els retalls dispersos del meu arxiu, dels anys anomenats *la fi del franquisme i la transició*. Els de paper, més o menys ben guardats, però absolutament escassos per la magnificació que fem avui d'aquells anys; els de la memòria, absolutament desordenats, en ple procés de deteriorament i encara ben empolsats pels sentiments.

Comença a fer gairebé vint-i-cinc anys de quasi tot i ja se sap que aquestes dates resulten mítiques i sovint omplen els mitjans de comunicació. De moment, però, no és pas aquest el problema dels papers que surten a Olot, sembla. Han passat els aniversaris d'algunes mogudes prou sonades, sense el més mínim enrenou. El 1969 començava una nova etapa del setmanari *Olot-Misión*, i entre altres traques hi havia la de la famosa carta al Ball Pla. Fou un setmanari que tingué una importància ben rellevant per a formar una generació i per aglutinar diversos sectors que, aleshores, sí que sabien contra què i contra qui havien d'anar. Del Ball Pla, que com he dit en un altre espai, no tardà gaire a ser enterrat, potser se'n torni a parlar, i a debatre, ara que s'anuncia un llibre de l'amic Alexandre Cuéllar sobre el tema.

Però ja se sap, són les generacions les que fan les revistes, i les batalletes, que aleshores semblaven tan dures, s'han tornat prou irrelevantes.

Penso també en aquell 1976, del qual ara fa vint anys. Ben mogut tanmateix. Quan encara aquí havíem d'aguantar el búnquer, i es produïen els primers moviments organitzatius. Encara que com sempre, a Olot, les coses arribaven amb un cert retard. Per exemple, l'Assemblea de la Garrotxa, o l'Assemblea d'artistes, o la Marxa de la Llibertat, o quan es presentaven els partits i aquests polítics, que ara ens semblen quotidians. De tot això, ben curiosament, ja fa vint anys. I tot tenia un cert aire d'aventura i, sobretot, de novetat. I la majoria encara dúiem una mica la por enganxada a l'esquena. Si repassem la prosa de l'època, alguna prosa de l'època que tanmateix hom va també ajudar a escriure, hi traspua una innocència corprenedora, i tants mots en majúscula que ara ens fan somriure beatíficament. Potser no cal explicar batalletes als fills, però comença a fer vint-i-cinc anys de quasi tot i arriben els investigadors a empenyar la memòria de tot aquell temps.

Jordi Pujiula

Art, mitologia i toros

“ Sense voler entrar, per ara, en l'eterna qüestió dels toros sí, toros no, en Lluís Badosa, enamorat declarat de la tauromàquia, ha escrit aquest petit assaig per convidar el lector a endinsar-se en el món de la mitologia ”

Les pintures que configuren la Sèrie Tàurica, que sorgí d'una manera totalment circumstancial i intuïtiva, van despertar el meu interès pel món màgic i misteriós dels grans mites històrics, des de Gilgamesh que es va haver d'enfrontar al Toro dels Cels en què es transformà la deessa Istar en veure's rebutjada per l'heroi, fins a l'epopeia hel·lènica del conegut rapte d'Europa per part de Zeus.

El coneixement de la mitologia va actuar al mateix temps com a revulsiu per concebir determinades obres vinculades més directament a narracions concretes. Aquest és el cas de "Mitologia Mitraica", "Oricorni", "El ToroAureo", entre d'altres.

Vaig entrar en tot aquest món de la mà d'un llibre d'Alvarez de Miranda titulat Ritos y juegos del toro, publicat per Taurus l'any 1962. Està concebut des d'una perspectiva historicoreligiosa específicament centrada a la península Ibèrica i en la civilització prehel·lènica minoica, dos epicentres fonamentals per al coneixement del món tàuric. Posteriorment, autors com Delgado Ruiz (*De la muerte de un dios*, Península, 1986), Sánchez Dragó (*Gárgoris y Habidís*, Hiperión, 1981), Caro Baroja, Cossio, Pitt Rivers, Romero de Solís, Fernando Teixeira, Valdivielso, etc., em van ajudar a aprofundir en el tema i a desenvolupar aquesta sèrie. Més cap aquí, Carlos Moya, en un magnífic article publicat a *Claves de la Razón Práctica*, 35, Madrid, 1993, sintetitza allò que constitueix una de les essències de la nostra cultura tàurica. Malgrat tot, fins en el món celta, tan allunyat de la cultura mediterrània, en la guerra entre els homes d'Irlanda i els de l'Ulster, hi ha una aferrissada confrontació entre un toro castany de Cooley i un toro de banyes blanques. La carn del vençut s'escampa per tot el país fins que el vencedor arriba a la frontera de Cooley, país on el seu cor es trenca i mor.

Una carn que encara avui es reparteix i es menja en algunes festes populars tan singulars com les de San Juan de Sòria. Carn-pa, sang-vi, aliments materials relacionats amb l'esperit en múltiples i diversos ritus tàurics de la Hispania precristiana.

El cor apareix també sovint en algunes narracions com la del toro Bata que la tradició egpcia conta com el va amagar en un pi quan va anar a viure a Síria, desterrat pel seu germà Anubis després d'haver estat acusat de seducció per la seva mateixa cunyada.

En un papirus de l'època grecoromana fins i tot podem veure Anubis en forma d'home i cap de xacal com obliga el déu-toro Bata a portar la mòmia d'Osiris, que havia mantingut una lluita fratricida amb Set, el qual, transformat en toro, l'havia trepitjat fins a matar-lo.

Amor-odi, creació-destrucció, cel-terra, vida-mort, pluja, aigua, mar, fecunditat... són constants en la mitologia.

Quan es mor el toro de Mitra - el Sol invicte- de la cua li broten espigues de blat, de la seva sang neix el cep que dóna el raïm del vi de la vida, dels testicles -pessigats per un escorpí- sortirà el semen que fecunda la terra. Fecunditat, immortalitat, esperança redemptora,... gràcies al sacrifici d'un toro en un culte que arrelarà profundament a Hispania, ja que Mitra era el déu tutelar de les legions romanes que van colonitzar aquest país. (*Revista Arqueologia*, any 2, núm. 13, 1980).

El déu vàdic Indra -l'Ardent- és assimilat també com un brau ferotge, símbol de força, alliberador de les vaques celestes (núvols) amb la idea de donar llet (aigua, pluja, manà) sobre els camps.

No els ha d'estranyar que surtin pintures tan concretes com "Pluja d'or sobre fecunditat tàurica", "Mitologia Mitraica" o "Manantial còsmic", concebudes entre la dimensió telúrica i solar i la dimensió urànica del toro.

A Shiva -senyor de la dansa- se'l representa quasi sempre al costat del toro Nandi, símbol de la justícia, la força i l'ordre còsmic. Cavalcant-hi s'absorbeix tota la seva energia sexual. Sexualitat present avui no només en la corrida, sinó en la major part de jocs i de rituals tàurics que persisteixen en infinitat de pobles de tot el món. Al llarg de la Sèrie Tàurica hi ha sovint al·lusions iconogràfiques de caràcter sexual, entre les quals podríem destacar *Quirófano taurinoero*, *Metamorfosis Tàurica* o *Transparencias sobre toro de salida*, *L'últim petó* o *Sueño de la Ninfa tauri-*

na de Abando...

Sense aturar-nos en els detalls del *Rap- te d'Europa* esmentat abans, he de fer referència a la importància del mite com a font d'inspiració de pintors tan destacats com Ticiano, Veronès, Tintoretto, Carracci, Guido Reni, Jordaens, Boucher... o Van de Vos (XVI), la magnífica pintura del qual podem admirar al Museu de Belles Arts de Bilbao.

Minos, fruit de la unió de Zeus amb Euro- pa, va ser el rei de Creta que va fer cons- truir el famós laberint per tancar-hi el Minotaure sorgit de la relació entre Parsifae, la seva dona, i un toro blanc. El Minotaure sol ser representat lluitant amb Teseu, l'heroi que aconseguí matar-lo, sortint del laberint gràcies al cabdell que Dèdal havia lliurat a Ariadna.

Com diu Alvarez de Miranda "la lluita de Teseu amb el geni-toro era una lluita en- tre el déu i la víctima" i fent nostres les seves teories, així com les de Malten, Evans i Siret -entre d'altres- podem considerar que d'aquest enfrontament del Minotaure amb les set donzelles i els set joves que cada any, els atenesos pagaven com a tribut, i de la dansa que Teseu els ensenyà, sorgirien uns principis bàsics que podrien molt ben consi- derar-se els antecedents remots de la taumòquia actual. A Creta mateix, un brau gegantí que atemoriria la gent va haver de ser capturat per Heracles per ordre del Rei de Tiro, com un més dels treballs imposats per l'oracle de Delfos per haver assassinat la seva mateixa dona i els seus fills per un arravatament de folia provocat per Hera, esposa de Zeus que descarregà la seva gelosia contra Heracles justament pel fet de ser fill de la relació adúltera entre Zeus i Alòmena, que va caure en la trampa perquè Zeus adoptà

"Mitologia Mitraica". Pintura de L. Badosa.

la forma del seu propi marit un dia abans de tornar de la guerra.

En un altre dels treballs, Heracles s'enfrontà a mort amb Gerió, monstre de tres cossos, per prendre-li els ramats de vacas i de to- ros que pasturaven a les illes de Càrtare, al sud d'Ibèria, prop de la gran metròpoli de Tartessos, una gesta heroica que molts autors, com ara Fernando Villalón (*Taufilia racial, Observatorio*, 1986) relacionen amb la importància que tenen els toros en aque- lla regió.

El toro era també el símbol de Poseidó, déu dels oceans i de la tempesta, com a exponent de la seva agressivitat. Dionís (Bacus), déu del vi i dels estats alterats, era considerat com un déu de la procreació i com a tal se l'assimilava a un boc i sovint amb un toro.

L'art de torejar com a joc de seducció amo- rosa (Pase de pecho, verónica, pegador) és contemplat per autors tan importants com els que ja he esmentat: Delgado Ruiz, Pitt Rivers, Teixeira, etc. Georges Bataille a la *Història de l'ull* (Tusquets, Bar- celona, 1982) articu- la magistralment la potent connotació eròtica de la corrida amb la sexualitat, amor i passió dels

personatges (Homenatge a Ba- taille).

Potser hauríem d'ha- ver començat per les representacions d'aquest mític animal que hi ha a les pintures rupestres prehistòriques, des d'Altamira o Lascaux al Tassili o els Santuaris de Catal- Hüyük, aAnatòlia. Potser hauríem hagut de fer una més gran referència a la nostra Península i haver començat per Gerió, la Bicha de Balazote, els toros de Guisando,el nostre Mikeldi o les figures taumòrfiques del Llevant o de les Illes. Potser podríem haver aprofundit més en altres déus egipcis, com ara Apis i Min, o la vaca Hathor. Podíem haver arribat fins i tot fins a la cultura xinesa on trobem també present aquest animal arquetípic que encara avui ens captiva amb la seva presència en places i carrers i en els rituals cruents que es fan a les places de braus, però no és possible abastar totes les presències rellevants d'aquest màgic i poderós animal. Esperem haver sembrat la llavor de la inquietud i haver proporcionat les vies suficients perquè, a partir de l'art, la mitologia i la literatura, es pugui continuar aquest viatge apassionant. Estic convençut que l'aventura no els defraudarà.

El rapte d'Europa.

Mitra. Dibuix sobre baixrelleu romà del museu del Louvre.

Lluís Badosa Conill

14-18, una franja d'edat crucial (I)

“ La notícia que el Govern central amb el suport de la Generalitat intenta penalitzar els actes delictius comesos pels menors a partir de 12 anys no és gens afalagadora. A Olot, fa uns mesos, va saltar l'alarma posant al descobert la manca d'atenció específica per aquests joves. Diverses instàncies locals, per iniciativa de la regidoria de Joventut estan afrontant aquesta qüestió elaborant uns programes específics d'actuació juvenil. ”

Programes específics d'actuació juvenil

avant la necessitat de fer un replantejament general i integral sobre la política municipal de joventut del nostre Ajuntament, des de la regidoria de Joventut i Esports es va començar a plantejar una metodologia per poder arribar a obtenir un programa a llarg

termini, i sobretot, operatiu.

La qüestió era vertaderament complicada. La manca d'uns criteris clars i la mateixa dificultat que comporta el treball amb joves, podien fer avortar la idea abans del seu inici.

El primer que es va fer va ser convocar tota una sèrie de persones de l'administració, que per al seu camp d'actuació podien tenir relació i/o incidència en el món juvenil. La resposta de la gent va ser òptima. Al voltant d'una taula es varen reunir tècnics municipals, tècnics comarcals, representants dels IES i fins i tot alguna persona a tall de voluntariat.

Aquí es va començar un llarg treball, feixuc, tediós i que moltes vegades portava a discussions llargues i sense sortida, mostra clara de la manca de comunicació i de coordinació que fins aquell moment havia existit entre els diferents departaments i/o administracions. Per acabar d'embolicar la cosa, a totes les aportacions s'hi barrejava, lògicament, la visió particular de cada tècnic sobre el món juvenil.

Amb aquest panorama pot semblar que la cosa no tenia futur, però quasi sense adonar-nos-en la cosa anava avançant de mica en mica, anava sortint un perfil general del jove, de les seves problemàtiques i de les seves necessitats i, molt important, quines havien de ser les intervencions de l'administració en el món juvenil.

Per poder determinar exactament què calia fer comptàvem amb determinades dades, com podrien ser que un

60% dels joves estudien, que l'índex d'atur és d'un 8%, que un 25% no podrà seguir els estudis de la reforma, que un 50% està associat, bàsicament en entitats esportives, etc... i que les seves demandes en matèria de temps lliure anaven encaminades a una piscina pública i a un local polivalent per desenvolupar les seves activitats.

Això són números i percentatges. Molt més complicat va ser deter-

minar o esbrinar com pensava el jove, què sentia i quins eren els seus veritables interessos. Evidentment no ens vàrem posar d'acord, encara que finalment, i forçats per la necessitat, vam haver d'arribar a un consens. És mentida que els joves no saben el que volen, normalment tenen clar quines són les seves necessitats i procuren cobrir-les, els seus interessos són individualitzats o en grups reduïts i molt especialitzats i això pot provocar la seva manca de participació en les mogudes socials.

En cada reunió s'aportava més informació, personal i institucional, fins que va arribar un punt que des de Joventut es va elaborar un document (que encara no ha vist la llum política), que es va presentar a la taula de reunions per al seu consens.

Aquest document inclou divuit programes específics d'intervenció. Aquests programes estan agrupats per àrees d'actuació: informació, associacionisme, treball, serveis socials, ensenyament, cultura, esports i joves i ciutat.

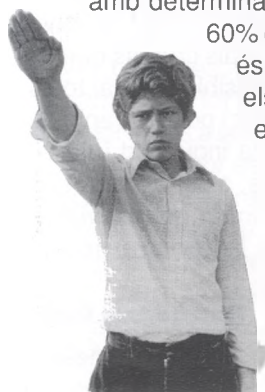
Específicament cada programa preveu la intervenció, la dinamització, la coordinació, la prevenció i la informació.

Com a característiques generals de tots els programes vàrem determinar:

1. La distribució numèrica dels programes no representa cap ordre de prioritat.
2. La intervenció amb la població de risc ha de ser paral·lela als recursos normalitzats; els recursos de tot tipus han de constituir una xarxa sensibilitzada envers les diferents problemàtiques.
3. És important recolzar les iniciatives que surten del mateix si dels col·lectius de joves i si aquestes són poc viables o representen algun tipus de problemàtica, la feina de l'administració ha de ser la de buscar solucions i/o donar alternatives.

Ara s'obre el procés polític. És en aquest camp, i després de valorar l'estudi dels programes, on s'han de decidir les prioritats i, un cop establert aquest criteri, han de tornar a intervenir els tècnics per desenvolupar els projectes, projectes que tenen una implicació global tant del món públic com del món privat.

Els programes específics d'actuació juvenil poden ser una bona eina per dinamitzar, actuar i potenciar el món dels joves, que no oblidem que són el futur de la nostra comarca

El joves i l'escola

N

o és fàcil parlar de jovent o de joves, ja que tenim clars els paràmetres amb què calcular qui pertany a aquesta franja: Qui és jove?: Qui ho és, qui se'n sent o tots dos? De tota manera, i per avançar, si centrem el tema en la relació dels joves amb l'escola

i, concretament, en els IES, queda fixada una franja d'edat que va dels 12 als 18 anys.

Pensar en aquesta franja d'edat i en la seva relació amb les escoles suggereix ràpidament una colla de paraules no sempre positives: diversitat, passotisme, objectius vitals, participació,... que molt possiblement siguin les mateixes paraules que suggereixi el fet de pensar en la relació dels joves amb la societat.

Cal, però, no entendre l'escola com un lloc aïllat, sinó com una part representativa de la societat en la qual està immersa, amb els valors positius i negatius que això comporta i malament si l'escola s'aïlla d'aquests valors i n'estableix uns altres de propis. En tot cas, s'ha d'esforçar per promoure els valors positius i integrar-los en el seu particular projecte educatiu.

És evident que la diversitat d'alumnes ha augmentat a les escoles en els últims anys i algú pot pensar que això ha d'implicar forçosament una disminució de la tranquil·litat dins les aules, però crec que en aquests temes les relacions no són sempre tan directes.

És cert que la llei fa obligatòria l'escolarització fins als 16 anys, però també és cert que els joves per si sols, són diversos, de la mateixa manera que ho són els adults. I aquesta diversitat no ha de ser necessàriament negativa: un alumne acadèmicament fluix pot ser un excel·lent promotor d'activitats. Només cal ser receptius a les seves propostes. Igual com, de vegades, els alumnes acadèmicament més bons poden ser els més egoistes, preocupats solament pels seus resultats i poc o gens receptius a altres temes que ells consideren secundaris.

El que cal és aprofitar aquesta diversitat, saber veure en cada alumne allò que té de positiu i pensar que l'escola és per a tots un lloc de formació acadèmica, humana i social. Que aquesta diversitat és la que conforma la societat i que l'aprenentatge per conèixer amb aquesta diversitat és un exercici de tolerància envers persones que no pensen com nosaltres, que tenen altres objectius però amb els quals ens podem entendre i podem conèixer. Perquè no es pot

pensar que tots els alumnes d'una escola han de tenir necessàriament els mateixos objectius vitals.

També es diu que els joves cada cop són més "passotes", que no senten l'escola com a seva, que no hi participen,...., però ens hem parat mai a pensar si realment volem que hi participin? O si volem que se la sentin i se la facin seva? O bé resulta que fem el que crec que està fent la societat en general: pensar per ells, decidir què els interessa, quines activitats han de fer, és a dir, portar-los cap on nosaltres creiem que és bo.

I en una edat en què és necessària una certa experimentació, en què cal equivocar-se i aprendre a rectificar, el que necessiten és que els facilitem aquest aprenentatge. Fer-los entrar en el joc de prendre decisions. Amb la possibilitat d'equivocar-se, però també amb la possibilitat de rectificar. En definitiva, de millorar i d'aprendre dels propis errors.

Potser hem fet unes escoles a la nostra mida, la dels ensenyants, i no pas a la mida dels alumnes i per aquest camí cal anar avançant.

També és cert que els joves cada cop passen més temps a l'escola i segurament per raons ben diverses. Uns per la comoditat que suposa anar fent cada dia el mateix camí sense haver-se de plantejar un canvi, ni que sigui petit, en la seva vida. D'altres potser perquè veuen clar que la formació, del nivell que sigui, és una inversió de futur. Alguns

IDRACS
L L I B R E S · J O C S

PASSEIG D'EN BLAY, 61 · 17800 OLOT · TEL. /FAX 26 10 30

continuen a l'escola perquè no tenen clar què volen fer i, en aquest sentit, com a societat, no els estem ajudant gens: les perspectives no són gens atractives per una persona que ha de començar properament una vida professional. Fa uns quants anys, era normal que alguns nois i noies, quan arribaven als 16 anys, decidissin deixar d'estudiar per integrar-se al món del treball. Això, en aquests moments, no és tan habitual. No és fàcil per a un noi o noia d'aquesta edat accedir a un lloc de treball que li permeti plantejar-se uns objectius de futur; per això decideix quedar-se a l'escola. I l'escola ho ha de tenir previst, ha d'estar preparada per acollir aquests alumnes. Vull dir, tenir previstos Cicles Formatius de Grau Mitjà que permetin una formació professional que faciliti l'accés al món del treball amb una certa especialització. Però també ho han de tenir previst altres estaments, que no necessàriament han de ser els IES, sobretot per aquells alumnes que pel motiu que sigui,

no superin l'ensenyament obligatori i per als quals també ha d'existir la possibilitat de formació professional. En aquests moments, aquest és un repte important, ja que hem de ser conscients que hi ha una quantitat importants de joves que necessiten aquest tipus de formació.

En resum, els joves a l'escola no han de ser un problema, en tot cas, les escoles - i cal entendre l'escola com el conjunt de persones que la formen - ha de ser prou receptiva, prou flexible, per anar-se adaptant als canvis que es produeixen, canvis que, per altra banda, no són més que un reflex dels que s'estan produint en la societat, perquè convé no oblidar que els joves expressen els conflictes en els quals es troben immersos.

Mani Cunill

Programes de garantia social a la Garrotxa amb passat, sense present i amb un futur incert

Amb l'aplicació de la LOGSE -l'actual llei que regula el sistema educatiu espanyol- s'han introduït, en les franges escolars obligatòries i no obligatòries del nostre sistema educatiu, tot un seguit de consideracions sobre la funció social i socialitzadora de l'escola - per dir-ne alguns: el seu caràcter marcadament democràtic, comprensiu, compensador i d'atenció a les necessitats i característiques de tots els alumnes - que haurien de portar a un constant i dinàmic procés de reflexió i innovació a la comunitat educativa.

El que en la pràctica signifiquen algunes de les consideracions que marca la llei s'han vist -com es prou conegut- sotmeses a un cert procés de indefinició des de la mateixa administració, quan no han estat del tot ben recollides pels equips de professionals encarregats de tirar endavant la seva implantació. En altres, tot i que la llei ha estat prou clara en quines haurien d'ésser les propostes a realitzar, els consegüents desplegaments de la llei o bé no s'han acabat de tirar endavant o bé estan encara ara en procés d'elaboració.

Dins aquest conjunt de noves mesures s'hi troba tot allò que faria referència als programes adreçats a aquells alumnes que havent complert els 16 anys, i que per raons diverses, abandonen el sistema educatiu, sense un nivell de formació acadèmica i laboral que els permetin accedir a un lloc de treball digne. Paral·lelament, els plans de formació i inserció laboral per aquest conjunt de joves, es troben en igual situació.

Així, si bé els postulats de la LOGSE garanteixen una adequació a la diversitat de situacions i característiques personals de la població en edat escolar, en la realitat, molts alumnes al finalitzar l'ensenyament obligatori es veuen abocats a un «cul de sac» del que per alguns costa molt de sortir-se'n.

Bé és cert que des de l'administració s'han realitzat diferents intents de poder plantejar sortides per aquest alumnes, però la manca de recursos o la falta de normativa que reguli les possibles opcions formatives pels mateixos, no fa sinó que deixar les coses més o menys sense unes solucions clares.

La LLIBRERIA SALA us ofereix el servei del seu segon local:

L'ODISSEA
LLIBRES i COMPLEMENTES

*Diaris,
Revistes...*

C. Bofill i Mates, 1 (davant la residència Verge del Tura) - Tel. 27 24 49 - OLOT

A la Garrotxa però, des del 1994, s'havia començat a treballar en una de les vies que la mateixa llei contempla, i que, conjuntament amb altres mesures, podia donar un cert nivell de resposta a les necessitats formatives i d'inserció laboral dels joves entre 16 i 18 anys: els **PROGRAMES DE GARANTIA SOCIAL**.

1:....AMB PASSAT

Durant la primavera-estiu del 1994, i partint d'una iniciativa conjunta del claustre de professors de l'Escola d'Educació Especial Joan XXIII i de l'EAP del Departament d'Ensenyament en el sector de La Garrotxa, es redactà (Mariona Camps, Anna Rodríguez, Joan Serra) el primer projecte de formació professionalitzadora i inserció laboral de la comarca adreçat a joves de més de 16 anys i en situació de no escolarització.

Aquest projecte que inicialment anava adreçat a joves amb discapacitats físiques o psíquiques lleus, es reconvertí, sota proposta del Departament d'Ensenyament, en un Programa de Garantia Social adreçat al conjunt de la població. Així, durant els cursos escolars 94-95 i 95-96 ha vingut funcionant el que s'ha anomenat «Crèdit de Garantia Social - Les Fonts», ubicat a les instal·lacions del Patronat Joan Sellas i Cardelús, el qual actuava com a centre responsable de dit programa.

Durant aquests dos anys han passat pels cursos de formació laboral bàsica un total de 68 nois i noies entre els 16 i els 18 anys, assolint-se al finalitzar el primer any un 80% d'inserció laboral, una de les finalitats últimes de dits programes.

Amb les dades a la mà s'aconseguia així possibilitar una sortida formativa i facilitadora de la inserció social i laboral pels joves que al finalitzar l'escolarització obligatòria es veuen, per causes ben diverses, abocats a l'atur.

Si a l'existència del «PGS-Les Fonts» hi sumem els serveis formatius i laborals de l'«Escola Taller de Les Preses», així com els cursos formatius de l'«Escola d'Adults» i del «Centre d'Autoformació», s'obrien unes expectatives importants pel que fa als canals d'inserció social i laboral pels joves majors de 16 anys.

2:....SENSE PRESENT

Una cosa són els bons propòsits, i una altra la crua realitat econòmica. Els mateixos criteris de creació dels PGS, fan que aquests hagin de viure de les aportacions econòmiques i d'infraestructura de l'entitat privada que decideix crear-ne (en el cas de casa nostra el Patronat Joan Sellas i Cardelús) i dels ajuts econòmics institucionals.

Avui per avui -o al menys així s'ha donat a La Garrotxa- tant la dualitat econòmica, com la dualitat de pertinença tècnica i administrativa dels Programes, fan que aquests hagin de viure un a voltes difícil maridatge entre dues aigües. I que el que sobre el paper és una alternativa prou vàlida, pugui esdevenir,

com a passat, un recurs que pot acabar morint en ell mateix.

El «Crèdit de Garantia Social - Les Fonts» ha deixat de funcionar aquest juny passat. Els motius del tancament: fonamentalment econòmics. El deute adquirit pel Patronat que exercia com a ens privat responsable del Programa, havia arribat, en aquelles dates, a unes xifres impossibles de suportar sense un ajut institucional ràpid i que

assegurés el cobriment, si no total si amb una important quantia, de la inversió realitzada. Al no donar-se aquesta resposta institucional amb la suficient claredat perquè permetés al Patronat plantejar-se la continuïtat de l'activitat formativa que venia realitzant, aquest decidí supeditar qualsevol nova activitat a la resolució del deute econòmic.

El fet del cas és que la valoració del funcionament d'aquests dos anys ha resultat, en termes generals, molt positiva. Al marge de que la urgència d'una oferta d'aquestes característiques és més que obvia, tant des dels centres de secundària, com de les mateixos nois i noies. La qüestió radica en el nivell de comprensió i urgència que des de les administracions locals i autonòmica, tenen sobre aquest tema. I amb el conegut dilema existencial que sempre ens sol aparèixer en aquest casos arribem a l'«incert futur».

3:....I AMB UN FUTUR INCERT

Les condicions hi són, els projectes també. L'experiència d'aquests anys hauria de permetre des dels cossos tècnics i l'administració poder plantejar una ràpida i sòlida sortida. Què passarà?

Evidentment no dormir-se a la palla. Actualment la resolució passa inevitablement per una resposta de les administracions locals -entenguis Ajuntament d'Olot i Consell Comarcal- que assegurí la seva ferma voluntat d'ofertar pels joves de la comarca els recursos adients en el camp de la formació laboral no especialitzada i la inserció laboral.

Des dels equips directius dels centres de secundària i l'EAP -a l'igual que es desprèn de l'informe elaborat des dels equips tècnics municipals- la creació d'un o més Programes de Garantia Social hauria d'ésser una de les principals prioritats per a les nostres administracions.

Possiblement no caldrà que des de l'Ajuntament o el Consell s'assumeixi l'exercici i docència dels programes, però si la seva adscripció administrativa. Serveis i tècnics hi ha en un i altre organisme per a fer-ho possible. El que també resulta evident, és que la negociació des de les administracions locals dels ajuts econòmics per tal de sufragar les despeses de docència i infraestructura, poden tenir un recorregut més clar i fàcil que els actuals.

Per acabar, un futur que permetés mantenir i assentar més definitivament, si cal, l'Escola Taller de Les Preses i que afavorís la coordinació en una proposta formativo-laboral i d'inserció social i laboral conjunta entre l'Escola d'Adults i els Programes de Garantia Social, no sembla estar somiant truites. No ens cal inventar-nos la sopa d'all. Cal, això sí, la voluntat tècnica i política per a fer-ho possible.

 Joan Serra Capallera

Dues comèdies i un absurd

A

quest any la programació de les Festes del Tura és, resumint-ho, una programació que "fa festa". És a dir, divertida, comercial i també, amb un just tò de vinculació d'alguns dels protagonistes amb la ciutat.

Pel davant i pel darrera (Noises off) del britànic Michael Frayn, és una obra que, amb només 14 anys, ha esdevingut un clàssic de la comèdia i que s'ha passejat amb èxit per a totes les ciutats d'Europa.

Tots els que fem teatre estariem d'acord en l'axioma en que es basa l'autor: per divertida que sigui la comèdia, ho és molt més l'assaig. Així doncs, l'espectador podrà veure, en el primer acte (pel davant), un assaig general d'un vodevil tronat "Enséñame la Sardina", i conèixer els entranyables personatges que formen part de la companyia de la Lola Rius (Mercè Comes). En el segon acte (pel darrera), assistirà a la representació del vodevil a Logroño des de darrera l'escenari. Amb humor fi, veurem com les relacions entre els actors s'han anat deteriorant, però segueixen, encara, que això no incideixi a l'interpretació del vodevil.

Per fi, al tercer acte (pel davant), la situació és ja d'escàndol. Amb un humor desmadrat, es van desgranar una serie de gags, fruit de les relacions entre els actors, que desdibuixen totalment el que hauria de ser l'argument de "Enséñame la Sardina". La producció és de "La fàbrica del Paral·lel" - Tricycle, Dagoll Dagom, Anexa -, que junt amb la direcció de Alexander Herold, que ja la va dirigir fa onze anys a Barcelona, garanteixen un producte d'alta qualitat. Els actors i actrius que hi intervenen són sobradament coneguts tant al teatre com a la televisió. Entre ells hi podreu veure la Mercè Comes (la cartera de Nissaga de Poder), en Pep Cruz

mor desmadrat, es van desgranar una serie de gags, fruit de les relacions entre els actors, que desdibuixen totalment el que hauria de ser l'argument de "Enséñame la Sardina". La producció és de "La fàbrica del Paral·lel" - Tricycle, Dagoll Dagom, Anexa -, que junt amb la direcció de Alexander Herold, que ja la va dirigir fa onze anys a Barcelona, garanteixen un producte d'alta qualitat.

Els actors i actrius que hi intervenen són sobradament coneguts tant al teatre com a la televisió. Entre ells hi podreu veure la Mercè Comes (la cartera de Nissaga de Poder), en Pep Cruz

(el banyolí a qui sobren presentacions) i en Joan Cusó (recent licenciat de Vol Ras).

Busco el Senyor Ferran, (L'aide-mémoire) de Jean Claude Carrière, dirigida per l'olotí Pere Planella, és també una comèdia que, sobretot, té un bon text. No en va, Jean Claude Carrière és un dels guionistes més acreditats del cinema i el teatre francès, ha treballat amb Luis Buñuel, Louis Malle, Milos Forman, Jean-Luc Godard i en gairebé totes les obres de Peter Brook.

L'obra és una divertida i profunda reflexió sobre les relacions de parella, que contraposa l'ordre i la rutina d'un home d'uns 40 anys, amb la fantasia i la frescor d'una dona que casualment es cola en el seu apartament. Segons l'autor, d'aquest conflicte no podia nèixer altre cosa que una història d'amor.

L'interpretació de Ferran Rañé (super conegut a Olot des de la seva etapa en els Joglars fins a les sovintejudades aparicions televisives) i Emma Vilarasau (possiblemt l'actriu més sòlida del teatre català del moment), ben segur complaurà tant el públic ocasional de festes, com el més fidel a la programació de la temporada.

Finalment podrem veure una peça emblemàtica del teatre de l'absurd La Cantant Calba (Cantatrice Chauve 1950), posada en escena pel Teatre Humil, la companyia olotina que ha guanyat el primer premi de l'Agrupació Teatral de les Comarques Gironines. L'adaptació que n'han fet aconsegueix que l'espectador connecti fàcilment, en clau d'ironia, amb una de les obres tradicionalment més difícils de la història del teatre. Sincerament, no us la perdeu i tindreu una molt agradable sorpresa. (Podeu tenir-ne més informació a la crítica publicada en el número anterior de A440M.)

Com veieu, es tracta d'una programació que complaurà tothom i ajudarà a passar unes bones festes.

 Pep Fagas

La nit americana

Votacions

En les últimes sessions del Cine-club els espectadors es van trobar amb uns paper-butlletes on se'ls convidava a valorar les pel·lícules projectades durant tota la temporada, puntuant-les de l'1 al 5, i a escollir els títols que els agradaria veure en les properes programacions. Els resultats de les votacions permeten tenir una idea, encara que molt general i aproximada, dels gustos dels assistents al Cine-club. Les dues pel·lícules que han agradat més són **Blue in the face** i **Before the rain**, que també són les dues que han tingut més espectadors. Wayne Wang i Paul Auster revaliden l'èxit obtingut amb **Smoke**, títol ja canonitzat i convertit en pel·lícula de culte i de referència. Ara s'ha de veure si Wayne Wang, sol o amb Paul Auster, pot mantenir les altes expectatives creades i si acaba sent un director habitual dins de la programació del Cine-club, continuant la brillant i inesgotable presència del cinema americà independent. La bona acollida de **Before the rain** està molt relacionada amb la gran sensibilitat que hi ha per tot el que es refereix als greus conflictes de l'antiga Iugoslàvia. Darrera d'aquestes dues pel·lícules, les tres que han agradat més són les últimes entregues de dos directors que no falten mai en la programació del Cine-club, **Les rendez-vous à Paris** d'Eric Rohmer i **La carnaza** de Bertrand Tavernier, i la recuperació d'un clàssic del cinema francès com és Jacques Tati i el seu **Dia de fiesta**. Eric Rohmer i Bertrand Tavernier ja ens tenen acostumats a no decepcionar-nos mai; el primer mantenint-se sempre fidel

a si mateix i al seu estil, i el segon sorprenent-nos amb cada nou títol amb un canvi de registre. L'alta puntuació obtinguda per **Dia de fiesta** contrasta amb la poca acceptació que sol tenir la projecció de pel·lícules clàssiques en el Cine-club.

Les pel·lícules que han agradat menys són **El conuento** i **El pueblo de los malditos**. Ni Manoel de Oliveira, malgrat el seu prestigi i comptar amb actors de primera línia, ni John Carpenter, director de culte del cinema fantàstic actual, han aconseguit el vistiplau dels espectadors. Entre els títols menys puntuats sorprèn la presència de dos directors que fa uns anys eren estrelles indiscutibles de les programacions dels Cine-clubs: Federico Fellini amb **La voz de la luna** i Luís Buñuel amb **Belle de Jour**. Els temps canvien.

Personalment només lamento que **Ed Wood** de Tim Burton i **Los juncos salvajes** d'André Téchiné no hagin tingut una puntuació més alta, ja que considero que són dues de les millors pel·lícules que s'han projectat aquesta temporada passada.

Carles Batlle

LA LLISTA DE . . .

XEVI LLAGOSTERA

(membre de la junta del Cine-club Olot de l'any 1984 al 1994)

- . . . **Y EL MUNDO MARCHA** de King Vidor (1928)
- **LAS UVAS DE LA IRA** de John Ford (1940)
- **EL CREPUSCULO DE LOS DIOS** de Billy Wilder (1950)
- **SED DE MAL** d'Orson Welles (1958)
- **EL APARTAMENTO** de Billy Wilder (1960)
- **EL GATOPARDO** de Luchino Visconti (1962)
- **MINOCHÉ CON MAUD** d'Eric Rohmer (1969)
- **EL ESPIRITU DE LA COLMENA** de Víctor Erice (1973)
- **APOCALYPSE NOW** de Francis Ford Coppola (1979)
- **MALA SANGRE** de Leos Carax (1986)

SHORT CUTS

* Aquest setembre, comença una experiència inèdita i necessària a Olot: el Cinema Núria s'apunta a la moda de les pel·lícules en versió original subtitulada i a la del cinema espanyol. Les projeccions tindran lloc tots els dimecres i dijous a les 22'15 (a veure si s'anima l'afició al cinema i la vida nocturna a la ciutat durant la setmana!) i es podran veure entre altres pel·lícules: **Mi nombre es sombra**, **Tesis**, **La locura del rey Jorge**, **Wild Bill**, etc.

* I més primícies de programació. Aquestes són les pel·lícules que el Cine-club té previstes, tot i que algunes estan pendents de confirmació, per al primer trimestre de la temporada: **La ceremonia** de Claude Chabrol, **Lisboa Story** de Wim Wenders, **Dersu Uzala** d'Akira Kurosawa, **Cuento de verano** d'Eric Rohmer, **Prospero's books** de Peter Greenaway i **Little Odessa** de James Gray.

* Estem segurs que parlem en nom de molts ciutadans si felicitem el Cinema Gridó per la decisió que ha pres de fer reformes importants a la seva sala. Quan, i segons rumors populars, semblava que aquest cinema estava en vies d'extinció, surt inesperadament, per renèixer de les seves cendres amb forces renovades. És una altra excel·lent notícia per a la propera temporada.

* La programació als cinemes d'Olot aquest estiu ha seguit la trista línia d'altres anys. Quan veies la cartellera et venien ganes de fugir, fugir, fugir. Quan algú tindrà pietat per als aficionats al cinema? És que a l'estiu tothom està tan ocupat fent activitats, que no té temps per anar a veure una bona pel·lícula? No ens ho creiem.

VEUS DISTANTS

«No lo olvidas, ja cada Cenicienta le llega su medianoche!»

(Eve Peabody (Claudette Colbert) a **MEDIA NOCHE** de Mitchell Leisen, 1939)

FORUM 97. Després del Caos, el cos

Una de les cites obligades de la tardor cultural olotina aquests darrers anys són les activitats programades entorn del FÒRUM DE TEATRE.

Amb un format que denota una personalitat clarament diferenciada d'altres festivals teatrals, com Sitges o Tàrraga, el FÒRUM ha esdevingut, malgrat seu, un dels exponents més clars de com es planteja des

de les administracions -locals o autonòmiques- la creació cultural amb vocació d'esdeveniment públic i col·lectiu. Odiat, defenestrat i menystingut en més d'una ocasió, el FÒRUM, i amb ell els seus organitzadors, han anat resistint durant aquests anys, a desgrat de molts, fins que actualment podem veure com comparteixen cartell dues manifestacions públiques en principi aparentment antagòniques: la FIRA DE SANT LLUC i el FÒRUM. Alhora que aquest darrer, amb els anys, i sense perdre l'esperit innovador i experimental que caracteritzà les primeres edicions, ha anat assolint el bon gust de boca que sempre tenen els clàssics rebels i amb personalitat. De ben segur que els que el fan possible són, en gran part, els responsables que sigui així.

Ara, emparentat sembla que definitivament amb la Fira i amb una nova ubicació -l'antic edifici de «La Granja Soldevila»-, es prepara per deixar pas al COS després de parlar-nos del CAOS. De tot això n'hem parlat amb en Xavier Ruscalleda, director del Fòrum.

- Del CAOS al COS, per què aquest recorregut?

Xavier Ruscalleda.- En l'edició anterior vàrem estar treballant a partir d'un concepte molt abstracte, el «caos», i teníem la necessitat de plantejar-nos ara un concepte molt més matèric. Teníem la necessitat de tornar d'alguna manera a l'individu, posant l'accent en la seva pròdiga diversitat.

El model de «cos» que socialment se'ns imposa és molt estàndard: el del cos ben format. Aquest actua com a model únic i de referència al que assemblar-se. És però un model que sempre és excepcional i gens divers: les dents ben ordenades, el nas recte, els ulls ben configurats, etc.; quan pel contrari el cos és allò que tothom té de diferent.

- De nou, per tant, una edició monotemàtica?

Xavier Ruscalleda.- Sí, sens dubte. Amb tot, però, triar un tema és com obrir una porta, pots trobar-te amb una habitació molt petita o amb un univers nou que no s'esgota mai. Això implica un repte, una recerca,... Tries els temes possiblement més per intuïció, per allò que creus que et pot donar resultat. A voltes són temes que no són del tot evidents, que permeten moltes lectures i interpretacions. És com posar-se a zero i descobrir què pot donar de si una determinada idea.

- Es comenta que esteu treballant amb el filòsof Miguel Morey, què hi ha d'això?

X.R.- Sí és cert, portem un parell de reunions. D'alguna manera el que estem treballant és l'articulació del guió que es presentarà als artistes que han d'intervenir a la FACTORIA DE LESARTS.

El que en Miguel Morey està intentant és articular tot el conjunt d'elements que ens poden aparèixer en plantejar-nos el tema del cos en un discurs

que tingui sentit per si mateix.

En relació al cos tothom pot entendre coses diferents, però generalment tothom acaba amb els tòpics de sempre. Una primera aproximació ens porta a parlar del cos disciplina, el cos salut, cos i ànima, la idea del dolor, del cos mutilat, el sexe, els models, el culte al cos, etc. Per formalitzar la convocatòria als artistes ens cal poder establir un discurs que pugui articular totes aquestes diferents visions del cos.

- I ara a «La Granja». Com s'ha produït aquesta elecció?

X.R.- Sempre tenim la mirada posada en els equipaments que tenen possibilitats i que estan en situació d'abandonament. No busquem els espais, però, aquests solen venir donats per la pròpia recerca i utilització d'espais múltiples per part del FÒRUM. Evidentment és possible que no sempre sigui així, però, ara per ara, La Granja, amb totes les diferències que hom pot apreciar en relació a la Cooperació, esdevé un espai idoni per assolir els nostres objectius. Cal pensar també que aquest espai està integrat en l'eix «recinte firal - centre de la ciutat», el qual es correspon amb un dels sectors més dinàmics de la ciutat.

- La participació de les companyies teatrals ha estat pensada també a partir de la idea del cos?

X.R.- Això seria ideal, però les qüestions pressupostàries no ho fan possible. Gent com Freaks, Mòmix o Mummenchanz, són impossibles de portar amb els pressupostos amb què ens movem. Fer venir l'Albert Vidal costa un milió i mig, i quan tu li plantejges actuar per tres-cents mil et contesta que amb això no pot ni sortir de casa. Amb tot, aquest ja no és un tema que ens angoixi, senzillament ens ho hem tret del cap.

El trapezi, la maroma, el cable tensat, ...tots aquells components que ens acosten al cos hàbil i que trenquen la condició terrena del cos pesant, hi seran presents. També podrem trobar-hi els Illiotope (coneguts a casa nostra per «la roba estesa») amb un espectacle on la presència del cos nu hi és molt important, o els Turbo-cacahuète i el seu cocktail caníbal, així com d'altres grups bascos i andalusos.

- Fira - Fòrum, un matrimoni de conveniències?

X.R.- Per nosaltres la vinculació del Fòrum a la ciutat passa evidentment per la Factoria de les Arts i la recuperació d'espais per a l'ús comunitari, però també, i de manera molt important per la presència del teatre al carrer, en tant que dinamització ciutadana. En aquesta edició es realitzaran una sèrie d'accions al Carrer dels Sastres amb aquesta voluntat; equilibristes, clowns, músics, malabaristes, així com vitrines muntades, aparadors, etc. La relació del Fòrum amb la ciutat ens ha semblat des de sempre com una qüestió necessària.

Aquests darrers quatre anys hem estat demanant amb una certa insistència aquesta relació actual entre Fira i Fòrum. Ara sembla que per fi la cosa tira endavant, encara que no es pugui parlar d'una sintonia absoluta entre les dues parts.

Per altra banda, aquesta relació també fa més difícils les possibilitats de programació, perquè ens obliga a plantejar-nos de manera més important la presència del teatre al carrer.

J. Serra Capallera

Les campanyes d'estiu

A

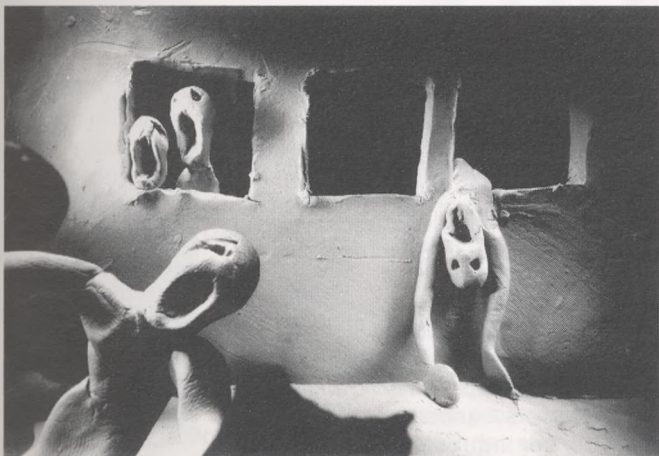
rran de «Notas sobre la Fotografía en Cataluña» un article de Jorge Ribalta a MAI BADEM revista de l'Associació d'artistes visuals de Catalunya AAVC, on intenta assajar respostes al qüestionari de Cristina Zelich per El Libro Blanco de la Fotografía en Cataluña.

Dels 80 cap aquí, que l'activitat cultural pública en el tema de la fotografia s'ha centrat al voltant de la idea de la promoció per la tàctica de l'animació cultural, sent la Primavera Fotogràfica de Barcelona el model a imitar. Anys més tard té sentit aquest model? La qüestió a Olot ens toca de ple per tal i com han vingut «rifats» els esdeveniments.

Per les seves condicions climatològiques, l'estiu ha estat sempre l'estació en què es veu truncat un ritme de vida per un altre de més dinàmic. Les campanyes d'estiu d'abans consistien a fer la collita o a participar en batusses militars. Actualment, el binomi estiu-vacances amaga molt més que estar ociosos. Les entitats culturals així ho semblen veure fent una àmplia oferta que va des de «la universitat d'estiu» a singulars propostes editorials, passant per conferències, cursos de tota mena, i tota una llista d'activitats amb el denominador comú de poder assolir el que dins del calendari "normal" no té espai ni lloc. El tarannà d'aquesta àmplia oferta és bastant diversificat, en una callada però dura pugna entre el que és una situació de fet i el que fóra desitjable. De fet la productivitat mana en contra del temps per la reflexió, que ha passat a ser un luxe i una font de poder. Programar «l'estiu cultural» és tan difícil per les entitats gestores com pel públic interessat.

Per exemple, La Biennial Olot Fotografia. Un foment de la Universitat Politècnica de Catalunya i l'Escola d'Arts i Oficis d'Olot entre altres d'una llarga llista que fa patir quant a capacitat de coordinació.

Mentrestant, la fotografia es qüestiona el seu lloc com a art. En fer-ho aprofita l'energia que s'allibera de la seva pugna.

Jep Brengaret

Davant hi té una articulació conceptual endinsada en un model historiogràfic pel qual no és art el que no ha estat computat en el concepte clàssic de Belles Arts. Al seu favor hi té l'època: les arts industrials combinen millor amb els ritmes mentals d'avui. Al darrera, un problema: Com destapar aquesta mena d'encrostonament mandrós que ens fa dir que no, quan en realitat voldríem dir que sí? La campanya d'estiu ens convida a aprofitar un nou espai. Però quina forma ha de tenir aquest convidat, donat el caràcter abstracte dels incentius de fons? Una resposta és la fórmula del festival d'animació cultural que es veu handicapada pel fet que si es cert que ens mou, també ho és que no ens fa trontollar.

La Primavera Fotogràfica d'Olot s'ha desbancat de promoció.

L'obligació d'estovar-se el cervell rebobinant percepcions i coneixements al voltant d'una activitat concreta no pot néixer de la voluntat de veure passar el cadàver del teu enemic. Però en el malentès neix una simptomatologia de folia i ridícul per qui gosa atrevir-s'hi, que té per creu la melancolia de no poder ni sanglotar allò que se sent.

Què volem? Per sobre de reconèixer el valor divulgatiu d'un event com el que comentem, una política cultural rigorosa passa per començar a pensar que invertir no és pecat. Ja no parlem de pressupostos ni dispendis; sinó de fixar-se amb el nostre Colom i estirar el dit cap un lloc de l'univers. Es fa difícil pair una menja fotogràfica tan copiosa. Pels estòmacs petits hi ha una tàctica que acaba resultant: tastar amb dosis, que els empatxos no provenen.

El Cafè Esport ha perdut la col·lecció de quadres a canvi d'unes fotografies roqueres amb un títol en la llengua de l'imperi que ve a dir Backstage. Bienvenido Mrs. Marshall!

Extremadament subtil, com potser no volgut és l'escriuiment que es fan una a l'altra les dues exposicions de la Sala Oberta del Museu d'Olot. D'un picant que permet llargues discussions, que neixen del tendre afany de ser protagonista, quan s'és espectador. Manel Socías amb les seves visions de N.Y, i Tino Soriano les altres de La Garrotxa. Una prova irrefutable que la parla varia davant de cada situació. Parla, que en la plàstica és tècnica per la pròpia aprehensió de les coses. De pressa, de pressa... (com les paraules de la crítica de Joan-Anton Benach) ha anat la càmera de Socías intentant seguir el ritme de la ciutat per definició: allà on la poesia no té lloc apretada per la maranya d'impulsos que no deixen de ser tota una altra poesia. «Garrotxa i la seva gent» neix de la voluntat de deixar que impregni la pel·lícula el que mai no serà dit. Un continu romandre callat que dóna a la seva gent l'art de dominar els silencis quan aquests són plens a vessar.

Jordi Rovira

El Carme, una plaça a la italiana

Les intervencions dins del nucli històric d'Olot, en matèria d'urbanització i de reordenació de la superfície dels carrers i places no s'ha vingut caracteritzant ni per la qualitat dels materials ni per la coherència de la composició formal i funcional dels elements que hi intervenen, ni pel respecte a la tradició o pel culte a la modernitat. La qualitat mediocre dels materials nous, menor que la dels substituïts, els dibuixos banals dels paviments, la presència d'espècies vegetals exòtiques i

sense tradició urbana, caracteritzen, llevat de comptades excepcions, les intervencions en les parts que es renoven de la ciutat vella. Consideracions no pas més meritòries es poden predicar de la nova aruqitectura

domèstica que apareix en els esventraments del teixit edificatori del nucli original olotí.

L'operació de pell a la Plaça del carme és una d'aquestes excepcions. Més enllà del propòsit positiu i comú amb altres actuacions de recuperar espais per a la convivialitat veïnal i per a l'ús dels vianants, la realització aporta altres valors d'interès.

El predomini de llambordes basàltiques de recuperació en els paviments, i de la fosa de ferro, la fusta, en el mobiliari, tots ells de gran tradició urbana, al costat d'altres materials més nous, contribueix a establir un vincle entre la ciutat històrica i l'actual. De nit, immersos en una ciutat cada dia més groga,

s'agraeix més la presència de llum d'alta reproducció cromàtica. Més equívoca és la relació entre els materials i els usos, en el pla de terra i els colors i la tipologia en els plans verticals.

L'ús de llambordes en espais

LIFTING URBÀ

contigus però per a utilitats diferents, com a paviment per a les zones de pas de vehicles i també com a paviment en l'espai de vianants davant l'església, crea als usuaris dels bancs l'estranya sensació d'estar asseguts sobre el domini dels vehicles, sensació contrària a la que es produeix quan s'està sobre l'espai enllosat. Similar ambivalència es produeix també en el tractament cromàtic de l'epidermis dels edificis de la part nord de la plaça: idèntics colors als aplicats a l'església o a l'escola d'Arts i Oficis s'escapen més enllà dels seus límits i envaeixen altres construccions, sigui quin sigui el seu ús o significància urbana -habitatges o magatzems de mobles- tot emmascarant la identificació de les tipologies arquitectòniques singulars.

Ja se sap que tot lfting té quelcom d'equívoc...

Ramon Fortet
Arquitecte

Improvvisació

Fotografies
Kim Vilalta

Admetem d'entrada, l'evident i necessària millora que s'ha dut a terme a l'entranyable Plaça del Carme d'Olot. Només una reflexió que, per humil, no deixa de ser important, fins i tot diria determinant, perquè sempre es deixa a la improvisació tot allò que fa referència al mobiliari urbà.

Per què ningú no sap, per exemple, on posar els bancs? Com haurien de ser aquests bancs? Per què els arbres

canviaven d'especècie dia a dia abans de ser plantats? Per què finalment s'acaben triant uns arbres de creixement lentíssim? Per què la senyalització, inclòs l'exagerat pedrís monolític, es col.loca de manera que trenca tota la puresa del projecte inicial? Etc. Etc.

Repeteixo, cal que l'Ajuntament no improvisi els acabats de molts dels seus projectes ja que com es veu sovint, aquests detalls acaben traint de forma dramàtica la bondat de moltes intervencions.

Xavier Bulbena

Kim Domene, un setembre a Londres

50 artistes europeus en el primer supermercat d'art que es fa a Anglaterra

A Londres, contràriament a allò que tothom pensa, la comercialització de l'art es mou per uns canals molt controlats per les grans galeries i cases de subhastes; el circuit de l'art és encarcerat i elitista.

Recollint la idea del francès Guillaumot, que fa cinc o sis anys va morir ofegat a Canàries, veritable impulsor d'aquest sistema, el marxant James West ha decidit exportar l'invent a Londres, on ha caigut com una autèntica revolució. Els diaris més importants (The Guardian, The Times, The Independent) han dedicat pàgines senceres al tema.

La mostra es presentarà als centrals magatzems de Harley Nichols, hi participen 50 artistes amb 60 obres cadascun. De

Catalunya n'hi ha 12, un dels quals és el pintor Kim Domene.

La gràcia d'aquest supermercat - diu Kim Domene- que per Nadal a Barcelona funciona molt bé, a la Sala Vinçon, són els preus i la tria d'artistes. El fet d'haver estat escollit per anar a Londres no vol dir que siguis millor que un altre, sinó que encaixes en el ventall d'obres que ells consideren que es poden vendre bé.

Domene ha fet les seixanta peces sobre cartró, de petit format, en base al col.lage. Predominen les formes geomètriques superposades asimètricament amb les habituals referències a la cultura mediterrània i a la seva particular mitologia domèstica.

M'ho he agafat com un exercici de seguretat - diu en Kim.

Tavi il.lustrador

El programa de festes és només la punta de l'iceberg de la callada però constant activitat d'en Tavi Algeró en un camp de l'art amb molt de camí per recórrer alhora que prou indefinit a casa nostra. Entre el «còmic» i la il.lustració, la idea de maximitzar les vistes d'una vinyeta té el seu encant i el seu reclam. Molt més quan el guió l'escrivim entre tots. Ben cert és que la funció crea l'òrgan. Saber retratar «la llufa» que hi ha darrera del que passa dia a dia ve a ser una interessant i pràctica manera de fer-nos participar del que fem i del que som. Si no tenim un Hollywood, sí que el nostre paisatge s'ha quedat encallat anys enrera; la vinyeta ens pot valer per al somriure, la picardia i l'exercici de saber-nos veure en el mirall.

Tavi & Rigall, ninotaires

Xavier Algueró i Àngel Rigall es perfilen com especialistes de primera en la construcció de ninots

Primer va ser la construcció i disseny del porc i el xai, emblema de la PenyaAOAPIX, després la reproducció del pollastre, element de la faràndula vinculat al barri del Palau, ara ha estat la construcció de la Cabreta, vinculada al Til.ler, estandard del festival internacional de la Cornamusa.

Feina d'encàrrec? En el cas del pollastre - diu en Tavi- vam ser nosaltres que ens vam oferir a en Ferrer (exregidor de Festes de l'Ajuntament d'Olot). Sabíem que tenien intenció d'ar fer versions amb fibra d'alguns elements de la faràndula. El pollastre l'havien anat tallant de baix, nosaltres ens l'hem hagut d'inventar, li hem donat un aire nostre, canviant els colors que ara són més vius, més autèntics.

Amb la Cabreta ens vam limitar a escoltar el que volien els del Til.ler: un personatge que toqués un sac de gemecs. Del sac en diuen la cabreta perquè està fet amb un cabrit sencer cosit per dalt i per baix.

Us hi voleu especialitzar? Ens agrada molt fer-ho, és una feina molt agraïda. Inclús el fet de treballar amb un altre; t'obliga a canviar de ritme, treballes diferent. Tant de bo, sense forçar-ho, es convertís en una feina continuada.

Com treballeu? Fem l'original en fang, com una escultura, amb uns volums bases de caixes o rajols, i per parts, sobretot perquè convé mantenir el fang tendre. És a motllo perdut, quan arrenquem la fibra fem malbé l'original. Si es cremés la peça, posem per cas, n'hauríem de fer un altre a partir de zero. Escurem el procés perquè ens estalviem el motllo, però acaba sent peça única.

PEP CALLÍS FILM.-

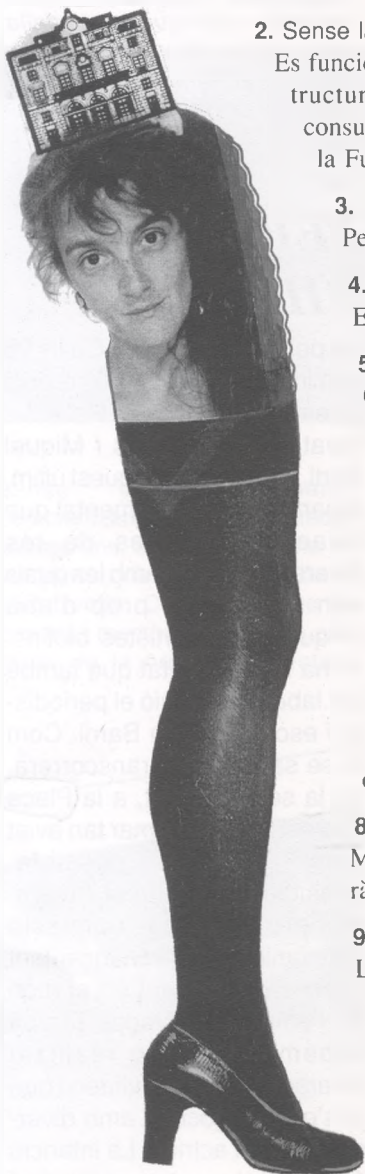
La pel.lícula d'en Pep Callís va caminant. Hem sabut que el guió ja està mig enllestit. Ha estat ideat per Pep Callís i Miquel Barti, i redactat per aquest últim, a partir d'un fil argumental que relaciona algunes de les diverses històries amb les quals van col.laborar prop d'una cinquentena d'artistes olotins. Hi ha la possibilitat que també col.labori en el guió el periodista i escriptor Joan Barril. Com ja se sap, l'acció transcourrà, en la seva totalitat, a la Plaça Clara. Es pensa filmar tan aviat com sigui possible, possiblement aquest hivern, sempre que la comissió econòmica trobi el finançament necessari, sobretot en el món de l'empresa privada. També sabem que s'han realitzat diverses proves en vídeo i que ja s'està negociant amb diversos actors i actrius. La intenció és que el / la protagonista sigui algun dels actors de l'estaf barceloní que ara estan més de moda.

P
L
À
S
T
)
C
A

Tena Busquets

Una *flor* sobre l'asfalt

La Tena Busquets té un perfil humà i professional poc corrent. Deu ser una de les poques persones de la demarcació de Girona que té una formació específica en el camp de la gestió cultural i a més té experiència. És una dona curiosa - cosa importantíssima en el món de la cultura-, sociable i pragmàtica, tres virtuts difícils de trobar en una sola persona. Sap perfectament quina és la seva funció, no es confon amb els artistes sinó que fa possible que els artistes treballin i s'ensenyin. Li van proposar d'anar a Port Aventura i ho va refusar per dirigir la maquinària complexíssima del Teatre Principal d'Olot. I va per feina!

1. Com a Olot, enlloc?

De vegades sí, de vegades no.

2. Sense la Fundació, es funciona millor?

Es funciona diferent. Ara que hi ha una mínima estructura que funciona trobo a faltar un òrgan consultiu o assessor, a l'estil de l'antic consell de la Fundació.

3. Dirigeix, coordina o gestiona?

Per principis, gestiono.

4. Què li fa mal?

El cap, la majoria de vegades.

5. Hi ha un ideal en la cultura?

Quan se n'ha d'ocupar algú de les coses és que soles no funcionen. L'ideal seria que tot funcionés sense que algú se n'hagués d'ocupar necessàriament.

6. Què són 32.500.- ptes?

Un viatge a Londres un cap de setmana, per qualsevol altre d'Olot, un abonament per tot l'any al Teatre principal.

7. I per a un olotí?

Els olotins sempre han d'anar a sopar en comptes de fer moltes altres coses. Suposo que són molts sopars.

8. Hi ha interferències a la línia?

Moltes, però la tècnica també avança molt ràpidament.

9. Fira-fòrum o Fòrum-Fira?

L'octubre a Olot.

10. Christus, Pastorets, amateurs... a la programació oficial?

Evidentment, però ben gestionat, obert i parlat.

11. Està de moda el teatre?

Sí.

12 Com és de llarga la cua del drac?

Pobreta, la Cua del Drac...

TEST:

Anís o aigua

Aigua

Texans - faldilla curta

Faldilla curta

Cafè - alcohol

Cafè...amb llet

Nòrdic - llatí

Al 50%

Pell roja - ianqui

Pèl roja

Francès - anglès

Anglès

Menú - carta

Menú...per força

Toc de diana

Suplici

Nostàlgia de l'Hospici

El mes de gener de 1984, a la Sala Oberta del Museu Comarcal de la Garrotxa es va poder visitar l'exposició titulada

Com serà el Museu Comarcal de la Garrotxa, en la qual es mostraven plànols i dibuixos del projecte de remodelació de l'Hospici que el primer consistori democràtic, presidit per Joan Sala i Villegas, va encarregar a l'equip format pels arquitectes Jordi Bosch, Joan Tarrús i Santiago Vives i el pintor Narcís Comadira.

El catàleg que acompanyava l'exposició contenia una presentació d'Arcadi Calzada, aleshores alcalde de la ciutat, en la qual manifestava la voluntat de «convertir l'edifici de l'Hospici en el gran centre cultural de la comarca de la Garrotxa». Com es podia observar en els plànols, l'edifici havia d'albergar, a més del Museu Comarcal, l'Arxiu Històric —que s'acabava de crear per un conveni signat entre l'Ajuntament d'Olot i el Departament de la Cultura de la Generalitat— i la nova Biblioteca —que havia d'integrar les dues existents en aquell moment, la Popular i la Municipal.

Eren temps d'optimisme, que aviat es veurien truncats. La magnitud de l'empresa i alguns obstacles difícils de superar, com la permanència de la Caritat en el seu emplaçament tradicional, van refredar ànims, voluntats i, sobretot, pressupostos. L'any 1987, preveient els problemes, l'editorial del segon número de la revista *Vitrina*, publicació del Museu Comarcal, apostava per la bondat del projecte inicial i demanava a les institucions una nova empena inversora. A més, afegia, «perquè aquest esforç inversor sigui socialment i culturalment rendible, les institucions patrocinadores del projecte haurien de dotar les diferents seccions de

l'Hospici amb la infraestructura i el personal adients per a satisfer les necessitats que previsiblement haurà d'atendre un centre que pretén ser generador i receptor d'activitat cultural».

La manca de perspectives tindria conseqüències importants: la decisió dels responsables de la Biblioteca Marià Vayreda de desvincular-se del projecte i optar per una ubicació alternativa, l'antic Ajuntament de la ciutat un cop aquest es traslladés a can Joanetes, va ser el cop de gràcia definitiu de l'Hospici. Tanmateix, el Museu i l'Arxiu, les dues institucions que hi romanen, sempre van restar en la nostàlgia d'allò que hauria pogut ser aquell centre i han anat promovent iniciatives conjuntes: la publicació de l'esmentada revista *Vitrina*, la gestió de la Beca de Ciències Socials i Humanes, l'organització d'exposicions (*Viatge a Olot: la salvaguarda del patrimoni artístic català durant la guerra civil espanyola*, *L'escala d'Olot de Jaume Bach* —cartells—, *Ricard Morán: caricatures*), l'elaboració d'un projecte d'arxiu fotogràfic —malauradament no reeixit— i diversos acords de caire més intern com el que afecta a la biblioteca del Museu.

Ara, en temps de recessió econòmica, creiem que aquesta voluntat de sumar i coordinar esforços i energies continua essent més vàlida que mai. Així, a més dels projectes comuns ja consolidats, aquesta tardor la Sala 14 del Museu acollirà dues exposicions organitzades per l'Arxiu i el Museu: una del fons fotogràfic de Francesc Macià, procedent de l'Arxiu Nacional de Catalunya, i una altra sobre la premsa olotina de la democràcia. A més, les dues institucions organitzaran un cicle de visites guiades per diferents itineraris de la ciutat. L'Hospici, encara que amputat i poc dotat, vol continuar essent aquell espai generador de cultura en el qual vam creure des del primer moment.

Monografies

Artistes d'Olot, Olot: Fons d'Art, 1996, 124 p.

Guia il·lustrada d'artistes olotins.

MURLÀ i GIRALT, Josep, *Arquitectura del Modernisme a Olot*, Olot: Edicions El Bassegoda, 1996, 15 p.

Recull dels edificis i detalls arquitectònics d'aquest estil artístic àmpliament representat a Olot.

MURLÀ i GIRALT, Josep, *El Puig*, La Vall de Bianya: Amics de la Vall de Bianya, 1996, 4 p.

Resum històric d'aquesta masia situada darrere el poble de Sant Salvador de Bianya. Vuitè fascicle de la col·lecció *Masies de la Vall de Bianya*.

PUIGVERT i GURT, Xavier, *L'època medieval*, Olot: Ajuntament d'Olot i Diputació de Girona, 1996, 99 p.

Tercer volum dels Quaderns d'Història d'Olot, que abasta l'època medieval de la vila, des de la primera referència escrita del lloc d'Olot (871) fins a la fi de la guerra civil del segle XV.

La societat coral Retorn Planenc, Les Planes d'Hostoles: Societat Coral Retorn Planenc, 1996, 6 p.

Resum històric d'aquesta coral amb motiu de la celebració del seu setanta-cinquè aniversari.

Articles

BARRAL i ALTET, Xavier, «El monument dels caiguts franquistes de Clarà. Les vicissituds de la col·laboració amb el règim», *L'art de la victòria: Belles Arts i franquisme a Catalunya*, Barcelona: Columna, 1996, p. 111-138.

BATALLÉ i MALLARACH, Concepció, «Poemes i poetes a Olot», IX, *La Comarca d'Olot*, núm. 867, 22 agost 1995, p. 20-22.

FALGARONA i BOSCH, Jordi i VICENS i PERPINYÀ, Jaume, «La gestió del territori avui. El Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa», *La Punxa*, núm. 23, 1996, p. 50-57.

LLONGARRIU i MONSALVATJE, Ramon, «L'ermita del Roser (?) de la Quera de Talaixà», *Centre Excursionista Olot. Circular per als socis*, núm. 120, juliol 1996, p. 19.

MOLI i SERRA, Domènec, «Olot: ordenació i creixement», *La Punxa*, núm. 23, 1996, p. 58-65.

MONTORIOL i POUS, J., MIER i GRACIA, J. de i MONTERRAT i NEBOT, A., «Estudi morfològic de la Cova de les Feixes (Olot, la Garrotxa)», *Centre Excursionista Olot. Circular per als socis*, núm. 120, juliol 1996, p. 16-18.

MORA i CAMPANINS, Josep, «Tertúlies d'apotecaris olotins», *La Comarca d'Olot*, núm. 868, 29 agost 1996, p. 47-49.

PLANELLA i SERRA, Montserrat, «L'educació artística de la dona: un exemple a partir de la revista 'Claror'», *II Jornades d'Història de l'Educació Artística*, Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 1996, p. 335-346.

PUIGVERT i GURT, Xavier, «La muralla medieval d'Olot», *La Punxa*, núm. 23, 1996, p. 66-69.

PUIGVERT i GURT, Xavier, «Consideracions sobre el naixement de la vila d'Olot», *La Comarca d'Olot*, núm. 868, 29 agost 1996, p. 67-69

RIBERA, Arcàngel, «El Carme d'Olot, juliol de 1936», *La Comarca d'Olot*, núm. 864, 18 juliol 1996, p. 28.

SALA i PLANA, Joan, «Els ensenyaments artístics a Olot als inicis de la industrialització: una experiència d'escola innovadora», *II Jornades d'Història de l'Educació Artística*, Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 1996, p. 287-292.

SALA i PLANA, Joan, «Melcior Domenge i una pensió de pintura polèmica», *Revista de Girona*, núm. 177, juliol-agost 1996, p. 49-53.

SERRA, Margarida, «El castell d'Hostoles pertany a Sant Feliu de Pallerols», *Altaveu*, núm. 16, abril-juny 1996, p. 22-23.

VILAR i VERGÉS, Josep, «Els cables d'en Xurriaques», *Centre Excursionista Olot. Circular per als socis*, núm. 120, juliol 1996, p. 20-23.

D'altra banda, Margarida Casacuberta ha fet arribar a l'Arxiu les següents publicacions i separates de les quals és autora:

Santiago Rusiñol: vida, literatura i mite, Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1995 [tesi doctoral: edició

microfotogràfica].

«Gènesi i primera adjudicació del premi Crexells: Notes sobre cultura i novel·la en el tombant dels anys vint als trenta», *Els Marges*, núm. 52, març 1995, p. 19-42.

«El mite de l'humor russinyolià», *De Russinyol a Monzó: Humor i literatura*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996, p. 29-48.

La premsa olotina de la democràcia

Continuant la relació de les publicacions periòdiques olotines dels últims vint anys, iniciada el mes de febrer, presentem avui les revistes institucionals i d'informació general.

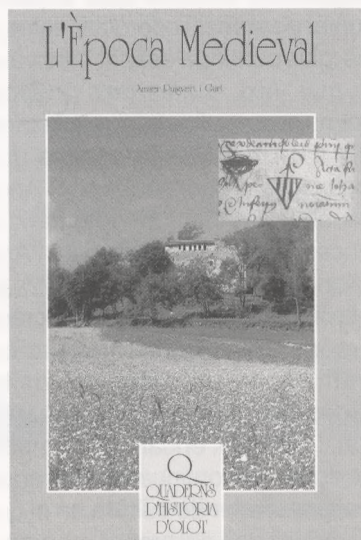
Premsa institucional

L'Acordió (1988)
L'Alternador (1993>)
El Bufador (1994>)
El Caire (1990>)
Carrer Major (1980-1991)
Centre de Recursos Pedagògics.
Full Informatiu (1984>)

Flamarada (1982-1983)
La Fonda (1982>)
Inserts (1985-1986)
Nostra Veü (1988>)
Vitrina (1986>)

Premsa d'informació general

A 440 m sobre el nivell del mar (1995>)
Ciutat d'Olot (1994)
La Comarca d'Olot (1979>)
Doble Set (1991-1992)
La Garrotxa (1969-1979)
Olot-Misión (1955-1979)
L'Olotí (1979-1988)
El Punt. Edició Garrotxa (1993)
30 dies (1986)

Libres de Batet

Teatre

Rubianes: 15 años Villarroel, del 5 de setembre al 6 d'octubre. Un recull dels millors moments de l'actor, que, tot sol, es posa el públic a la butxaca.

16ena edició de la Fira de Tàrraga Tàrraga, del 5 al 8 de setembre. Actuacions teatrals a dalt i a baix dels escenaris, dansa, clowns... més de 100 companyies fent el teatre que es veurà durant l'any.

Mercat

Cada darrer dissabte de mes, **Mercat de Puces** al Central-Plaça del Carme, a partir de les 10 del matí. Tothom pot instal·lar-hi la seva pròpia paradeta.

Conferència

"L'endemà de l'onze de setembre" a càrrec de Josep M. Ainaud de Lasarte. 11 de setembre, a la una del migdia a la seu del Consell Comarcal de la Garrotxa

Rock i Pop

Pedro Guerra, Silvia Comes i Lídia Pujol Port Vell de Barcelona, 4 de setembre. Elles, amb textos de Cernuda i Gil de Biedma, i el cantant i compositor de moda, amb el disc *Golosinas*.

El gusto es nuestro: Ana Belén i Víctor Manuel, Miguel Ríos i Joan Manuel Serrat Barcelona, 9, 10 i 11 de setembre. Junts encara omplen més.

Mercat de Música Viva de Vic, del 26 al 29 de setembre. Música de tots els estils

Art

ArtBenvingut al Sud Palau Robert, del 3 al 28 de setembre. Una exposició d'Intermón per veure l'altre món amb uns altres ulls.

Coneguem el Marroc Fundació «la Caixa», Girona, del 2 al 6 de setembre, dins el marc de la Setmana Intercultural de Girona. Hi ha molts més actes: pel·lícules, debats, fòrums, etc.

Creus Dalgà Pintures Del 31 d'agost al 25 de setembre Galeria Canaleta. Figueres

Sota 30 Sala oberta. Museu Comarcal de la Garrotxa. Olot. Del 7 de setembre al 6 d'octubre

Líquid al pigment Pintures de Rovira Jolis Sala 14. Museu Comarcal de la Garrotxa. Olot Del 7 de setembre al 6 d'octubre

Folk

1r Aplekfolk Bescanó, 14 de setembre. Cercaviles, tallers, balls tradicionals, sopar popular... tot per als cumbes més recalçitrants.

Festival Terra de Trobadors 96 Castelló d'Empúries, del 5 a l'11 de setembre. Mercat medieval, amb diners i productes de l'època.

Clàssica

Schubertiada Vilabertran, fins al 7 de setembre. L'emoció del retrobament anual amb els lieder de Schubert.

Es una antiga flocia especialitzada en l'elaboració del torrell i la coca de llardons típics d'Olot

Sant Rafael, 5 - Tel. (972) 26 08 59
OLOT (ja Garrotxa)

Elaboració pròpia d'embotits
c/ Roser, 5 - Tel. 26 10 61
17800 OLOT (Girona)

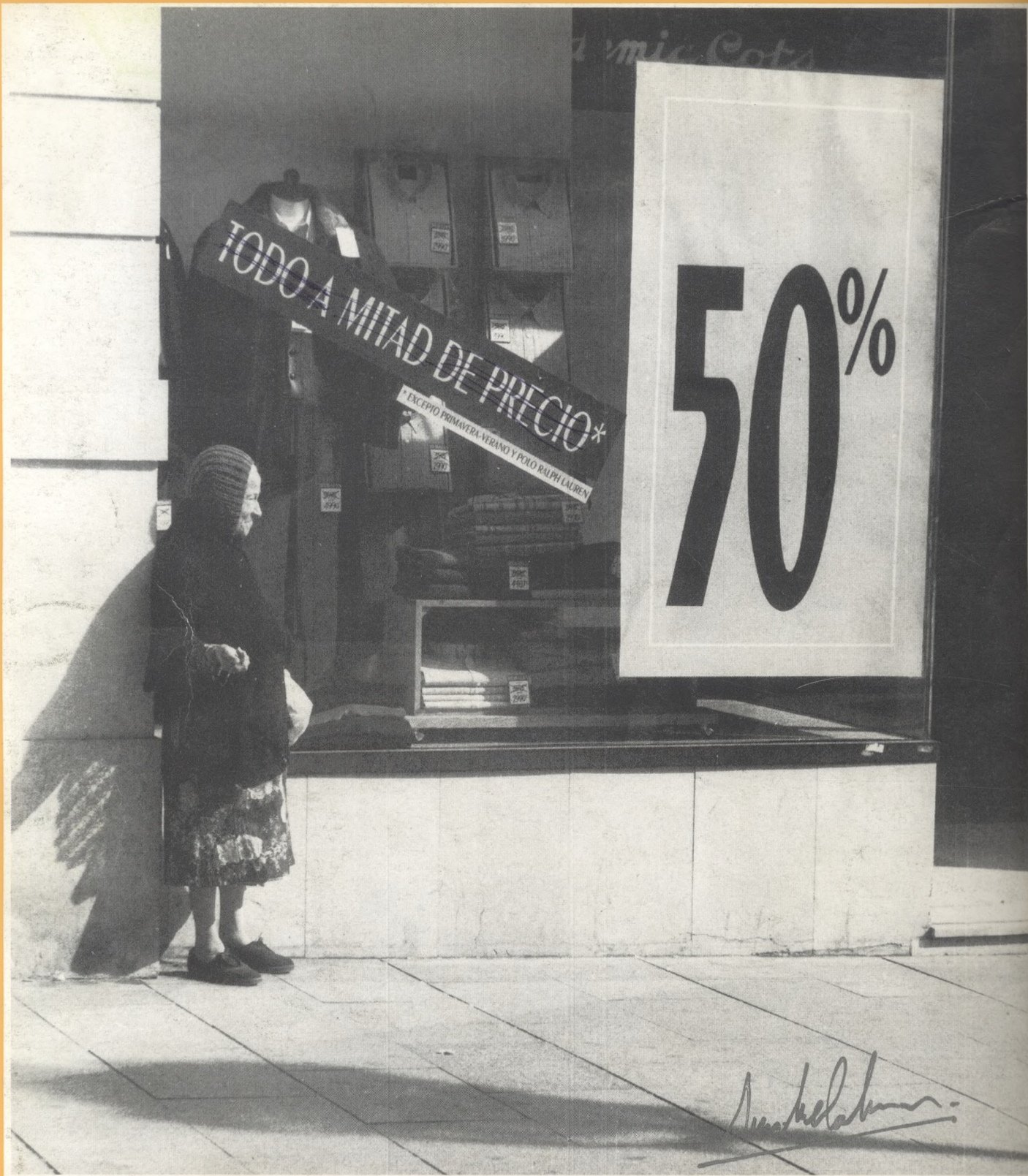

FOTO: XABIER MIKEL LABURU VAN WOUTENBERG

Amb la col.laboració de:

 RÀDIO OLOT
98.1 FM

Escolta'ns, s'ho val.